

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2013. június XXIV. évf. 6. szám – 390 Ft

**HOGY NE A VÍZ
LEGYEN AZ ÚR...**

977086569300613006

Kőbe vésve, bronzba öntve

GÁBOR ÁRON RÉZÁGYÚJA

1848 őszén a császári-királyi csapatok komoly sikereket értek el az erdélyi hadszíntéren. Novemberre már csak a háromszéki székelyek álltak fegyverben. Anton Puchner tábornok azonban őket is megadásra szólította fel. Az ultimátumra adandó választ a népgyűlésnek kellett meghoznia. A résztvevők már-már a megadás mellett döntöttek, amikor a hátsó sorból egy ember emelkedett szólásra: „Hallom, hogy a főtiszt urak azt mondják, nincs ágyú, nincs munició. Uraim, ha ez a baj, úgy én azt mondom, hogy lesz ágyú, lesz munició, amennyi kell! Semmi mást nem kérek, mint felhatalmazást arra, hogy a fülei hámorhoz utazhassak, ott dolgozhassak, s ha mához két hétre Sepsiszentgyörgy piacán hat ágyú nem lesz felállítva, és azokkal a próbálövésnél célt nem találok, akkor én magam állok tíz lépésnyire az ágyúk elébe céltáblának.”

A székelyek e szavakat nagy lelkesedéssel fogadták, s megbízták az ágyúk elkészítésével a felajánlást tevő 34 éves fiatallembert, Gábor Áront.

Gábor Áron 1814. november 27-én született, a Keleti-Kárpátok tövében fekvő Bereck városában. Katonai pályafutását Kézdivásárhelyen, a 2. székely határőrezrednél kezdte. Innen az igen jó műszaki érzékkel rendelkező ifjút a gyulafehérvári pattantyúsokhoz küldték továbbképzésre. Később Budapesten és Bécsben katonai műszaki előadásokat hallgatott, sőt egy ideig még a bécsi ágyúgyárban is szolgált, ám hamarosan otthagya a hadserveget.

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc híre Moldvában érte, de amikor a császári-királyi csapatok Háromszéket fenyegették, hazatért szülővárosába, hogy segítse a székelyek harcát. A sepsiszentgyörgyi népgyűlésen felajánlott ágyúkat végül nem Fülén, hanem a közeli bodvaji kohóban készítette el; azokat november 28-án mutatta be megbízóinak, s ekkor hajtották végre a próbálövészetet is. A munkát ezt követően Kiss János sepsiszentgyörgyi harangöntőnél folytatta, innen az ellenség közeledtének hírére Kézdivásárhelyre, Túróczi Mózes rézműves műhelyébe költöztette át a gyártást. Emellett az ágyúk kezelőszemélyzetét is ő képezte ki – kezei alól sok kiváló tüzér került ki.

1849 márciusában órnaggyá léptették elő, két hónappal később pedig Kossuth Lajos őt nevezte ki az összes székelyföldi fegyver- és lőszergyár igazgatójává, továbbá az önálló székelyföldi tüzérség főparancsnokává. Mindezen túl a kormányzó hatvanezer forintos segélyt is kiutalt a kézdívasárhelyi gyár fejlesztésére.

Gábor Áron 1849. július másodikán, a kökösi hídnál vívott csatában esett el: egy hatfontos ágyúgolyó találta el a mellét, azonnali halálát okozva. Testét Eresztevény községben temették el; a templomkertben ma is álló díszes síremlékét 1892. július 31-én avatták fel ünnepélyes keretek között. A későbbiekben aztán Erdélyben és Magyarországon is számos szoborral tisztelegtek személye előtt. Budapest városa például 1980-ban állíttatott emlékművet a II. kerületben, a Szilágyi Erzsébet fasor és a Gábor Áron utca kereszteződésében: a 3,8 méter magas, andezitből és bronzból készült alkotás Kiss Sándor munkája, s egy felrobbant ágyúgolyót ábrázol. A hős ágyúöntő mester emlékéét őrzi a „Gábor Áron rézagyúja” kezdetű népdal is, amelynek dallama ott cseng minden magyar ember fülében.

Az ágyúöntésben Gábor Áron egyik legfőbb támasza a salzburgi születésű – tehát osztrák – fémestergályos és fémöntő szakember, Dummel Ferdinánd volt, aki szintén szolgált a bécsi fegyver- és ágyúgyárban, Székelyföldre, közelebbről Kézdivásárhelyre pedig 1826–1827 körül költözött. A szabadságharc idején a Turóczi Mózes által vezetett ágyúöntő műhelyben művezetőként tevékenykedett. Bár elkötelezettségével kivívta társai tiszteletét, azok mindvégig idegenként kezelték, talán azért is, mert a magyar nyelvet csak törve beszélte. A szabadságharc leverése után a hegyekbe menekült; bujdosása idején későbbi felesége, a nála 33 évvel fiatalabb Jancsó Éva segítette. 81 éves korában, 1881-ben halt meg. Ágyúcsóval díszített síremléke a kézdívasárhelyi temetőben található, rajta a következő felirattal: Gábor Áron munkatársa, a székely ágyúgyár művezetője.

Mai ismereteink szerint Gábor Áron és társai nagyságrendileg 70 ágyút öntöttek, melyek közül azonban eddig csak egyet sikerült megtalálni: a mintegy 400 kilogrammos, 156 centiméter hosszú, 9 centiméter ürméretű csőre 1906 augusztusában, a kézdívasárhelyi Rudolf Kórház vízvezetékének építése során bukkantak rá a munkások. A fegyvertörténeti ritkaságot a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban állították ki, később azonban a bukaresi Történeti Múzeumba vitték. Sepsiszentgyörgyre 2011. március 15-én került vissza, 21 erdősi kerámiáért, 61 dárd ezüstéremért és az ágyú hiteles másolatáért cserébe.

Adódik ugyanakkor a kérdés: mi lett a többi ágyú sorsa? Feltételezések szerint egy részüket elásták az egykori csatateretek közelében, esetleg különböző székelyföldi folyókban, mélyen az iszapba süllyedve pihennek. Talán Bécsben, illetve oroszországi múzeumokban is őrznek közülük párat, s az sem elképzelhetetlen, hogy néhány ágyúból a szabadságharc leverése után ismét harangot öntöttek.

24

A DEBRECENI BOCSKAI-DANDÁR MÁJUSBAN TÖBB HELYSZÍNEEN NÉGY GYAKORLATOT TARTOTT, AMELYEK KÖZÜL KIEMELKEDETT A NATO-NAK FELAJÁNLOTT MH ZÁSZLÓALHARCCSOPORT CREVAL-ELLENŐRZÉSE.

18 A rutinos bemutatópilóta, Varga Szabolcs Őrnagy új elemet tartalmazó programmal készül a kecskeméti repülőnapra.

28 A haderőnemek tartalékos komponenseire is épülő Ohioi Nemzeti Gárda fontos partnere a Magyar Honvédségnek.

40 A 165 éves magyar hadihajózás mai eszközei az egykori Jugoszláviától vásárolt MS-25 típusú hadihajók.

A MAGYAR HONVÉD MAGAZIN KÖVETKEZŐ SZÁMA 2013. JÚLIUS 12-ÉN JELENIK MEG.

Gábor Áron rézagyúja 3

TRADÍCIÓ

Katonaünnep 6

NAGYVILÁG

Radar 10

Missziós hírek 12

SEREGSZEMLE

Csomagküldő szolgálat 14

Fáklyaforduló 18

Májusban történt 20

Harcra kész! 24

Az amerikai kapcsolat 28

Tábori posta 31

Kutatunk és mentünk 35

Égi biztonság 38

HADITECHNIKA

Dunai hadihajósok 40

A kistestvér 44

HÁTORSZÁG

Maximális tüzerő 46

Nulláról indulva 50

Építési napló 54

Az első díszpolgár 58

Nem csak katonáknak 60

Aztán ránk omlott a történelem... 61

Közérdekű 62

A Honvédelmi Minisztérium magazinja XXIV. évfolyam 2013. 6. szám

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó: DR. BOZSONYI KÁROLY ügyvezető

Nyomtatás: A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető: A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B Postacím: 1440 Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315, HM: 27-913 fax: 459-5351 Email: magyarhonved@armedia.hu

Főszerkesztő:

TÖRÖS ISTVÁN

Főszerkesztő-helyettes:

SZABÓ BÉLA

Olvasószerkesztő:

M. TÓTH GYÖRGY

Lapszerkesztők:

TRAUTMANN BALÁZS, FEITH LÁSZLÓ

Fotóriporterek:

DÉVÉNYI VERONIKA, GALOVTSIK GÁBOR, KRASZNAI-NEHREBEČKY MÁRIA, RÁCZ TÜNDE (KÉPSZERKESZTŐ), TÓTH LÁSZLÓ

Tervezőszerkesztő:

GRÓF ISTVÁN

E HAVI MAGAZINUNKAT

FEITH LÁSZLÓ SZERKESZTETTE

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség (European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletéga (1008 Bp. VIII., Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailen: hirlap-elfozetes@posta.hu, faxon: 303-3440.

További információ: 06-80-444-444

KATONAÜNNEP

EGYENRUHÁJUKBAN BÜSZKÉN „VIGYÁZZI!”-BAN ÁLLÓ HONVÉDTISZTJELÖLTEK, A MÚLT DICSŐSÉGÉT FELELEVENÍTŐ HAGYOMÁNYŐRZŐK, LÁTVÁNYOS BEMUTATÓK KERETÉN BELÜL HONVÉDSÉGÜNK SZÍNE-JAVA. ÉS PERSZE SZÁMTALAN ÉRDEKLŐDŐ, AKIK AZÉRT ÉRKEZTEK AZ ORCZY-KERTBE, HOGY EGYÜTT ÜNNEPELIJENEK A LEENDŐ TISZTEKSEL, AKIKET MÁR CSAK SZÁZ NAP VÁLASZT EL ATTÓL, HOGY VÁLL-LAPJUKRA FELKERÜLJÖN AZ A BIZONYOS CSILLAG.

Verőfényes időben kezdődött a fesztivál első programja, a Száznapos ünnepség. A katonahagyományokat felelevenítő rendezvény, a többnyire az avatás előtti, táncmulatsággal egybekötött ünnepség gyökerei a XVIII. században honosodtak meg a bécsújhelyi s a mödlingi tisztképző intézményekben, majd később, a magyarországi Ludovikán is szokássá vált. Időnként a tanulmányok kezdetére utaló 1000 napos, illetve a tanulmányok közepét „köszöntő” 500 napos ünnepségeket is rendeztek. Az akkoriban 1919-ig folytatott hagyományt 1924-ben elevenítették fel ismét a m. kir. Ludovika Akadémián, ám ekkortól már

A végzős évfolyam legkiválóbbjai emléktárgyat kaptak.

„Hatalmas dologra, egy életre szóló alkotásra tették fel az életüket. Legyenek tisztességgel és odaadással szolgáló tisztek, ezzel vívják ki maguknak bajtársaik és a társadalom elismerését, megbecsülését” – köszönte Vargha Tamás, a HM parlamenti államtitkára a honvédtisztjelölteket.

csak az avatást megelőző 100 nappal tartottak ünnepséget. Innen ered a „száznapos ünnepség” elnevezés, melyhez több szokás is tartozott, például e naptól kezd-

ve vágták a „centit” a végzősök, illetve az osztályteremben a táblán a létszám- adatok alatt a még hátralévő napok számát is felírták.

FELELESZTETT HAGYOMÁNYOK

Házi ünnepségekkel kezdődtek és vacsorával értek véget e rendezvények. Céljuk ma sem más: a bajtársi összetartozás szellemének erősítése, és a katonai iskolai hagyományok, a ludovikás szokások ápolása.

A régmúlt időkben az étkezdeben a parancsnoki és tisztikarral közös, bajtársi vacsorán vettek részt a végzősök. Az első pohárköszöntőt az akadémia parancsnoka tartotta. Őt követve, hallgatótársai nevében, a végzős évfolyamelső mondott pohárköszöntőt. A vacsora nemritkán hajnalig is eltartott – a közös mulatozásban együtt vettek részt a tisztikar tagjai és a jövődó tisztek.

Az idei Száznapos ünnepség során is Ludovika-emlékardot, valamint Bolyai-vándorkardot vehettek át a tanulmányok során eredményeikkel kitűnt honvédtisztjelölteket. A tiszti és az altiszti hivatás, egyúttal a tiszti becsület jelképeként számon tartott kardok adományozása ugyancsak régi ludovikás hagyományt idéznek. Kiemelkedő alkalomakkor a bajtársaknak átadott kard általában a rendszeresített típus alapján, de díszesebb kivitelben készült. A tüzér-, illetve huszártisztek számára adományozott fegyverek kosarára, megkülönböztetésül, Szent Borbála-, illetve Szent György-ábrázolást véstek. Sajá-

tos szokásként a kiváló akadémisták – tanulmányi elismerésként – meghatározott időre kaptak kardot. Az akadémiai kiképzésben kimagasló teljesítményeket felmutató hallgatók részére – látható és viselhető – kitüntető díszkardot, egyes esetekben pedig ezüst sarkantyút adományoztak.

A m. kir. honvéd Ludovika Akadémiát, a cs. és kir. bécsújhelyi, valamint mödlingi akadémiát 1917-ben végzett magyar tisztek 1927-ben díszkardot ajánlottak fel a Ludovika Akadémia parancsnokságának azzal a kikötéssel, hogy azt minden esztendőben a minden tekintetben legkiválóbb, IV. évfolyambeli akadémikus viselje. Az alapítványtevők jelmondatként hangoztatták: „Nem veszett el Magyarország, ha fiai, elődei nyomán, kardba vetett hitüket nem vesztik el.”

Az Orczy-kertben felsorakozott a Ludovika Zászlóalj. A kiváló tanulmányi eredményt elért negyedéves honvédtisztjelöltek a hagyományoknak megfelelően, ezúttal is elismerésben részesültek. Nehéz napok vannak mögöttük és előttük: többségüknek még tart a csapatgyakorlat, az utolsó megmérettetésre, az államvizsgára is készülni kell. A szülők, a rokonok, a barátok büszkén, meghatottan figyelték őket, az alakzatban álló ludovikásokat. Soraik között láthatuk György Esztert és Gieszer Benécét is, akik a magazin előző számában mutatkoztak be. E jeles nap – ez az ünnep – róluk is szólt.

ÜNNEPI FORGATAG

Az ünnepi program után bemutatók sora várta a közönséget. Az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár „32-es” különleges díszelő csoportja kezdte a sort, majd a budapesti helyőrségi katonazenekar mutatott be nagyszerű show-t. A rendőrség is bemutatkozott: a „készletítés” kutyák fergeteges tapsot arattak produkciójukkal. Nemkülönbön tanítómesterek, mikor is bemutatójukon akciófilmben illő autós üldözés és tömegoszlatás bontakozott ki a nézők szeme láttára, majd kezdődött a robbanóanyag-kereső kutyák bemutatója. A négylábú tűzszerész vezetője irányításával vizsgálta meg a gyanús járművet, és már érkezett is a tűzszerészrobot, hogy hatástalanítsa a bombát.

A kordonon kívül is akadt látnivaló. Igazi sátoortábot építettek fel a hagyó-

mányőrzők. Az érdeklődők különböző korok sátrainál tanulmányozhatták a jellegzetes fegyvereket, miközben vidám hangulatú „szakács-csapat” főzte az ebédet. A Magyar Tartalékosok Szövetsége hagyományőrző tagozatának alkalmi sátoortárlatában a „m. kir. 106. önálló honvéd tüzérezveg katonái” képviselték az idén százéves honvéd tüzérséget. Másutt a 165 éves folyami hadihajózás története elevenedett meg makettek és tablók formájában. A tűzszerészek – eredményes munkájuk bizonyítékaiból – a szinte meg-számlálhatatlan mennyiségű hatástalanított robbanóeszközből rögtönöztek bemutatót. Sokak nagy öröme, be lehetett ülni egy missziót megjárt HMMWV volánja mögé, vagy épp egy géppuskával is felszerelt Mercedes te-repjára.

Esteledett már, mikor véget értek a programok, köztük a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának bemutatója, a hagyományőrzők

felvonulása, a nagyérdemű vastapsát keltő „begyűjtő” tézise is. Annak sem kellett hazamennie, aki eközben megéhezett: válogatott étkek álltak rendelkezésükre, különböző étkezdek kínál-ták gulyáslevesüket, a sült és főtt csilköt, a sültkolbászt és a pácolt tarját is. A nagy melegben egy jó hideg sörért sem kellett messzire menni.

Magazinunk májusi számában bemutatót György Eszter és Gieszer Bence a Száznapos ünnepségen.

Az ünneplésből Eszter és Bence is kivették a részüket. Megérdemelték a kapcsolódást, hiszen mindketten sikerrel fejezték be a szakdolgozatukat, már „csak” a védésük van hátra. Eszter jelenleg Kecskeméten, a MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázison teljesíti utolsó csapatgyakorlatát. A szimulátorozás ismereteinek elsajátítása tölti ki a „munkaidejét”, de hiszen a gyakorlat teszi a mestert. Emellett dolgozatok fomájában, folyamatosan számot ad elméleti tudásáról is, és igyekszik jó kapcsolatot kialakítani leendő kollegáival, beosztottaival – ez az egyik legfontosabb célja a gyakorlatnak. Elmondta, kiváló csapatot alkotnak a pilótákkal, így gondtalanul a közös munka. Az első nagy megmérettetésén, az államvizsga részeként, szimulációs gyakorlatot kell majd végrehajtania.

Bence szintén csapatgyakorlatát tölti: leendő szolgálati helyén, Tatán, oktatással, harcászattal és lövészzel telnek hétköznapijai. Számára is közeleg a záróvizsga gyakorlati fordulója. Ekkor, társaival, valamint a „Klapkánál” szolgálókkal együtt különböző harcászati feladatokat fognak végrehajtani. Ezután pedig szükség lesz a még megmaradt erőre: ismét, de legalább június 30-ig – a szóbeli államvizsgáig – a tankönyveké a főszerepe.

SZÁZ NAP MÚLVA

Elindult tehát a visszaszámlálás. Még száz nap és a honvédtisztjelöltek az államalapítás ünnepén ott állnak majd a budapesti Hősök terén, újonnan szabott egyenruhájukban, szabálval az oldalukon várva, hogy esküt tehessenek, s azt régi ludovikás hagyomány szerint kard-réttással és felkiáltással erősíthessenek meg: „A hazáért, mindhalálig!”

TÖRÖK TENGERÉSZETI JÁRŐRREPÜLŐGÉP

Törökország nyolc, ATR-72-600 turboprop utasszállító repülőgépre alapozott haditengerészeti járőrrepülőgépet vásárol. A most megkötött szerződés szerint hat ATR-72-600TMPA (Turkish Maritime Patrol Aircraft) felderítő, illetve két ATR-72-600TMUA (Turkish Maritime Utility Aircraft) szállító változatú repülőgéppel bővül majd a török haditengerészeti légierő. A gépeket az Alenia Aeromacchi és a Turkish Aerospace Industry együtműködésében gyártják le, a repülőgépek különleges rendszereit a TAI üzemében építik be. Az első ATR-72-600-as átépítése már zajlik, a gép 2017 februárjában kerülhet a megrendelőhöz, míg az utolsó TMPA 2018-ra kapja meg a török felségjelzéseket. (Alenia Aeromacchi)

ELNÖKI HALÁSZSAS

Elnöki szolgálatba állt az MV-22B Osprey (Halászsas) billenőrotoros szállító-repülőgép. A gépet az Egyesült Államok elnöke és más, kiemelten fontos állami vezetők szállítását végző tengerészgyalogság század, a Marine Helicopter Squadron 1 (HMX-1) használja. A különleges színekre festett gép átvételére a tengerészgyalogság Quantico támaszpontján került sor május negyedikén. A század összesen 12 MV-22B billenőrotoros gépet fog kapni, melyekkel a csomag- és egyéb anyagszállítással megbízott, CH-46 Sea Knight típusú váltják fel. A személyszállításra használt VH-3D Sea King és a VH-60N Night Hawk modellek váltótípusa még nem ismert. (marines.mil)

LEOPÁRDOK INDONÉZIÁNAK

Németország segítségével újítja meg szárazföldi haderejének fegyverzetét Indonézia: a délkelet-ázsiai szigetország hadereje számára 104 modernizált Leopard 2A4 nehéz harckocsit, 50 használt, de felújított és modernizált Marder 1A2 gyalogsági harcjárművet, továbbá a Leopard 2-es alváza épített páncélosított műszaki mentőjárműből 4, műszaki páncélosból 3, a mobil hídvető változathoz szintén 3 példányt rendeltek meg. A fegyverexportot a német kormány már engedélyezte, az indonéziai demokratikus átmenet előrehaladására hivatkozva. A német páncélosokkal a kiöregedett francia AMX-13 könnyű harckocsikat váltják le. (defenseindustrydaily.com)

EGYEDÜL MARAD A CHARLES DE GAULLE

Franciaország immár hivatalosan is lemondott arról, hogy a nukleáris meghajtású CHARLES DE GAULLE (R91) repülőgép-hordozó mellé egy újabb, hagyományos meghajtású hordozót építsen és állítson hadrendbe. Az eredeti tervek szerint a PA2-es jelzést kapott hordozónak 2015-re, a CHARLES DE GAULLE hosszú időt igénybe vevő nagyjavításának kezdetére kellett volna hadrendbe állnia. Így viszont a francia haditengerészet akár másfél évig is hordozó nélkül maradhat. A 62 ezer tonna vízkiszorítású, 35-40 merevszárnyú repülőgépet és helikoptert üzemeltetni képes PA2-es tervezet pedig Braziliának kínálja fel, a 32 ezer tonnás NAe SAO PAOLO (az egykori FOCH) hordozó váltótípusaként. (shephardmedia.com)

PERUBAN A T-90SZ

Oroszországból légihíddal érkezett a perui főváros, Lima repülőtérére egy T-90S közepes harckocsi. A lánctalpast a Volga-Dnyepri Légitársaság An-124-100 Ruszlánja repítette a SITDEF 2013 haditechnikai kiállításra. Oroszország váltótípusként kínálja fel Perunak a modern harckocsit, hiszen a dél-amerikai ország 120-170 közepes harckocsit tervez vásárolni a Project Ugarte modernizációs program keretein belül, a jelenleg használt T-55-ösök helyett. Az orosz T-90S az kiállítás után a perui hadsereg 18. páncélosdandárjánál hajt majd végre tesztprogramot. A vettéltársak között az amerikai M1A1 Abrams, a Spanyolországban feleslegként letárolt Leopard 2A4, a holland Leopard 2A6 és a modernizált ukrán T-64E jöhet szóba. (bmpd.livejournal.com)

A költségvetési megszorítások ellenére sem tervez nagyobb változást frissen publikált, 30 évre szóló terveiben az amerikai haditengerészet, amely alapvető célként egy 306 egységet számláló flotta fenntartását jelöli meg. Ehhez komoly fejlesztések szükségesek, hiszen 2015-re még csak 270 hajóegység lesz hadrendben. A politikusok szerint viszont a haditengerészet túlsókat akar. Az évenkénti 30 hajóegységes építési tervet „reménykedésnek” nevezik, hiszen a 306 hajóegység 2036-os eléréséhez 2024-2033 között is már évi 19,8 milliárd dollár lenne szükséges. (defensenews.com)

KEVESEBB PÉNZ, VÁLTOZATLAN SZÁMOK

HASZNOS TANÁCSOK

A házilág készített robbanószerkezetek (IED) ellen alkalmazott eljárásokat gyakorolták az MH Kabul Nemzetközi Repülőtér Őr- és Biztosító Kontingens (MH KNR ŐBK) 2. váltásának katonái. Az oktatást a jelenleg is Afganisztánban szolgáló lengyel tüzérszerek tartották, akik az elméleti képzés részeként bemutatták az IED-k előállításához szükséges alapanyagokat, illetve ismertették az ellenállók által leggyakrabban alkalmazott módszereket. Az MH KNR ŐBK katonáinak ezt követően gyakorló pályán, gyalogjárőr tagjaiként kellett megvalásniuk az oktatók által elrejtett aknákat, majd a tábora érkező járművek ellenőrzésével kapcsolatban kaptak hasznos tanácsokat.

MH KNR ŐBK-2

Villámlátogatást tett Afganisztánban, az ISAF Északi Regionális Parancsnokság (RC-N) Mazar-e Sharif-i táborában Angela Merkel. A német kancellár találkozott a régió parancsnoki állományával, valamint az RC-N kötelekében szolgálatot teljesítő 17 nemzet rangidős nemzeti képviselőjével, köztük Korom Ferenc dandártábornokkal, az RC-N törzsfőnökével is. Angela Merkel elismerően szólt az RC-N eddigi munkájáról, megköszönte a részt vevő nemzetek hozzájárulását és kérte, hogy további szerepvállalásaikkal segítsék a német vezető nemzeti tevékenységet az ISAF-misszió mandátumának letelte után is.

ISAF RC-N

ANGELA MERKEL AFGANISZTÁNBAN

MEDÁLPARÁDÉ KOSZOVÓBAN

Medálpárádét tartottak Pristinában, a KFOR-parancsnokságon. Missziós küldetésük befejezése előtt tizenhárom, Koszovóban egyéni beosztásban szolgáló magyar tiszt és altiszt vehette át a NATO Békefenntartásért Érmét. Az elismeréseket a KFOR parancsnoka, Volker Halbauer vezérőrnagy, a misszió parancsnokhelyettese, Bojan Pograjc dandártábornok, valamint a törzsfőnök, Steven W. Duff dandártábornok adták át. Halbauer vezérőrnagy ünnepi beszédben megköszönte a katonák elmúlt hónapokban végzett munkáját.

Mitsch Zoltán százados

PARANCSNOKI LÁTOGATÁS

Az MH ŐHP parancsnoka ezt követően az ENSZ Ciprusi Békefenntartó Erőt (UNFICYP – United Nations Peacekeeping Force in Cyprus) kereste fel, ahol a ciprusi magyar nagykövet, dr. Botos Balázs részvételével megbeszélést folytatott a misszió parancsnokával és az ENSZ misszióvezetőjével. Domján tábornok meglátogatta a magyar kontingenst is, melynek parancsnoka, Terék Tamás alezredes beszámolt a több állomáshelyen szolgáló állomány aktuális feladatairól, élet- és munkakörülményeiről, a többi nemzet katonájával folytatott együttműködésről.

Faragó Péter őrnagy

KITÜNTETETT MAGYAROK

Kiemelkedő munkájuk elismeréseként különféle kitüntéseket vehettek át a napokban a sarajevói NATO-parancsnokságon szolgáló magyar katonák. Walt T. Lord dandártábornok, a sarajevói NATO-parancsnokság parancsnoka – Szpisják József dandártábornok, az EUFOR törzsfőnöke, magyar nemzeti rangidős jelenlétében – kiemelkedő munkája elismeréseként az Amerikai Egyesült Államok hadseregének Joint Service Commendation Medal kitüntetését adta át a törzsfőnök Kisbenedek Sándor ezredesnek, Vigh Tibor alezredesnek, a katonai tanácsadó csoport személyügyi tanácsadójának, Bana Zsolt őrnagynak, a törzsfőnök segédtisztjének, valamint Asperján Akos főtörzsmesternek, a törzsfőnök segítőjének. A sarajevói NATO-parancsnokságon eltöltött hat hónapos szolgálatuk letelével Walt T. Lord dandártábornok Non-artical 5 Balkans Medal kitüntetésben részesítette Vigh Tibor alezredést, Bana Zsolt őrnagyt és Asperján Akos főtörzsmestert.

Honvedelem.hu

Teherdeszant- ledobás

CSOMAGKÜLDŐ SZOLGÁLAT

GYORSASÁG, PONTOSSÁG, MEGBÍZHATÓSÁG – A CSAPATOK KÉSZLETEINEK FELTÖLTÉSÉRE LEGHATÉKONYABB MÓDSZER A LÉGI UTÁNPÓTLÁS. TEHERDESZANT-LEDOBÁSRA A KECSKEMÉTI REPÜLŐBÁZIS AN-26-OS SZÁLLÍTÓGÉPEI KÉPESEK, LEGNAGYOBB „MEGRENDELŐJÜK” AZ MH 25/88. KÖNNYŰ VEGYES ZÁSZLÓALJ.

A harcoló csapatok utánpótlásának biztosítása, a készletek szállításának megszervezése és pontos célba juttatása a korszerű hadviselés egyik sarkalatos stratégiai feladata. Nem véletlen tehát, hogy a teherdeszant-ledobás jelentőségével a 2009 áprilisában megrendezett repülésstudományi konferencián az MH Összhaderőnemi Parancsnokság akkori törzsfőnöke, Orosz Zoltán vezérőrnagy a légierő szakembereinek tartott előadásában is kiemelten foglalkozott. Érdemes feleleveníteni az akkor elhangzottakat.

A légi szállítás a katonai felső vezetés igen értékes, gyors és biztonságos eszköze, ám ésszerű alkalmazása, megőrzése állandó és meghatározott logisztikai, műszaki háttér fenntartását követeli meg. A műveletek végrehajtásának

összetett logisztikai feladatait is gondosan és körültekintően kell megszervezni. Egy gyorsreagálású csoport kiszállítása a deszantolási körzetbe, vagy a harcoló egységek utánpótlásának a meghatározott területre juttatása nem késlekedhet, a meghatározott időpontokat szigorúan tartania kell a feladat valamennyi résztvevőjének. Ugyanakkor a „megrendelő” igényét úgy kell meghatározni, hogy azt a „szolgáltató” képes legyen biztonságosan teljesíteni.

A harcászati légi szállítási műveletek kiszélesítik a légierő klasszikus alkalmazási képességeit. A szállító-repülőgép alkalmazásával gyorsan és nagy rugalmassággal támogathatók a harcoló erők, függetlenül a terület jellegétől. A feladat végrehajtásához azonban jól felkészült, ismereteik folyamatos gyarapí-

ÁLAT

fejlesztésben a német és a szovjet hadsereg járt az élen; náluk már az 1930-as évek derekán tömeges méretben tartottak deszantgyakorlatokat.

– Magyarországon 1939-ben, vitéz Bertalan Árpád vezetésével kezdtek el szervezni az első ejtőernyős-alakulatot – idézi fel a kezdeteket Vermes László százados, az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis repülő-művelési főnökségének ejtőernyős-kiképzőtisztje. – Az alakulat állományának kiképzése során már az első évben problémát okozott a nehezebb felszerelések szállítása, ezeket ugyanis a terjedelmük és a súlyuk miatt nem lehetett az ugrótestére erősíteni. A székesfehérvári Hehs Ákos repülőmérnök vezetésével úgynevezett vetőtá-

tására kész pilótákra, ejtőernyős-szakemberekre és technikai személyzetre van szükség. A legfontosabb azonban az együttműködés gyakorlása a szárazföldi csapatokkal.

A harcoló csapatok utánpótlásának légi szállítása, a teherdeszant-ledobás jelentősége már az első ejtőernyős-alakulat megjelenésekor nyilvánvalóvá vált a katonai vezetők számára. A technikai

tályokat fejlesztettek ki a terhek becsomagolására, az ejtőernyő teherhez rögzítésére. Az alakulatnak az ejtőernyő-ellátással is sok gondja akadt. Ugyanis az akkor rendszerben lévő olasz Salvatore, az amerikai Irwin, illetve a különböző típusú német ejtőernyők nem feleltek meg a teherdeszantolás céljára. Ekkor ismét Hehs Ákos segített az ejtőernyősöknek: vezetésével, 39M néven,

kifejlesztettek egy új típusú, időtállóknak bizonyult ejtőernyőt, hiszen a jelenleg használatos teherernyőink működési elve megegyezik az akkor konstruált eszközével. A teherdeszant-ledobás nagyon hasznos képesség, hiszen ezzel a módszerrel a terep adottságaitól függetlenül, gyorsan és pontosan tudjuk eljuttatni az utánpótlást a nagy távolságra lévő csapataink részére. Jelenleg három különböző méretű és teherbírású, orosz gyártmányú ernyőtípussal dolgozunk. A PDUR-47-est a löszereszláda méretű, 120 kilogrammnál nem nehezebb terhekhez használjuk, a PDSZB-1 ejtőernyőrendszerünk a 200 literes üzemanyag vagy kenőanyaggal töltött hordók deszantolására, a PGSZ-500 pedig a szabványcsomagolású, raklapra rögzített terhek ledobására szolgál.

Az utánpótlást kétféleképpen, azonnali vagy késleltetett nyitással lehet célba juttatni. Az előbbinél a gépből kidobott csomagra rögzített bekötőkötél egyből nyitja az ernyőt. A másik esetben viszont először csak egy kis stabilizáló ernyő old ki, a főkupolát pedig egy előre beállított magasságon, vagy meghatározott zuhanási idő után egy időzítő nyitja. Az időzítőt a nagy magasságból történő dobásoknál kell alkalmazni, hogy a főernyő csak az optimális földközelségben, pár száz méteren nyíljon ki. Minél tovább zuhan ugyanis a teher, annál kevésbé sodorja el a szél.

– Természetesen nagyon figyelni kell az anyagok súlyelosztására is, mert a ládáknak egyenletesen kell leereszkedni-

ük – teszi hozzá Vermes százados. – Ennek az ellenőrzése az ejtőernyősök feladata, ezért a málházásban is részt kell vennünk. Végül felszereljük a ládákat az ernyőt rögzítő hevederrendszert, s a levegőben már csak azt figyeljük, hogy rendben „kimennek-e” a terhek. Előfordulhat, hogy egy csomag nem válik le a bekötőkötélről, s azt a gép maga után húzza. Ekkor a kötelet nekünk kell elvágni úgy, hogy a lezuhanó teher emberéletet, anyagi javakat ne veszélyeztessen. Ilyen még nem fordult elő, de minden egyes felszállásnál készen kell állnunk az azonnali beavatkozásra, már csak azért is, mert az ilyen „vontatmány” nagyban befolyásolja a gép repülési tulajdonságait.

A dobások biztonságos, balesetmentes végrehajtását tekintve elsődleges szempontnak Torma Béla őrnagy, a repüléseket végrehajtó MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis szállítórepülő-századának megbízott parancsnoka és gép-parancsnok kollégája, Fábíán László főhadnagy is.

– Egy civil pilóta szemszögéből ez eléggé meglepő feladatnak számít, hiszen a repülőgépek többségéből nem szoktak súlyos tárgyakat kidobálni – hangsúlyozza az alapos felkészülés fontosságát Torma őrnagy. – Az An–26-os

azonban kiválóan megfelel erre a célra. A hátul lévő rámpát repülés közben a törzs alá lehet húzni, s ennek az az előnye, hogy egyrészt nem zavarja meg a levegő áramlását, másrészt a gép végén keletkezik egy hatalmas, a terhek műveleti terület fölötti dobására kiválóan alkalmas nyílás. Az An–26-osok 5500 kilogramm terhet képesek szállítani, a géptörzs befogadóképessége 60 köbméter. A rakodásnál természetesen ügyelni kell a teher egyenletes elosztására is, mert a gép súlypontjának meg-

határozott értéken belül kell maradnia a repülés teljes ideje alatt. Ha a súlypont a megengedettnél jobban előre „csúszik”, akkor a pilóta hiába húzza a botkormányt, a repülő „fejnehézzé” válik, egyre gyorsabban süllyedni fog. Ha viszont túlságosan hátra kerül a súlypont, a gép folyamatosan emelkedik, eközben „elfogy az ereje”, csökken a sebessége, ezáltal megszűnik a felhajtóerő, átesik és zuhanni kezd.

A terheket a bepakoláskor futószalagra helyezik, a célterület fölött pedig

erről gördülnek ki a gépből. Érintkezők, „szignalizátorok” segítségével előre meghatározható, hogy a szalag egyszerre hány csomagot „dobjon ki” a gépből.

A pilótának és a navigátornak azonban van egy-egy vészkapcsolója is, amivel például a kényszerleszállást igénylő meghibásodás esetén az összes teher egyszerre dobható ki a gépből.

– Ezt a gombot valós körülmények közt szerencsére még sosem kellett megnyomnia a navigátornak – kapcsolódik a beszélgetésbe Fábíán főhadnagy. – A teherledobások előkészítésében és végrehajtásában a navigátor oroszul is részt vállal. A megfelelő rakodás elsődleges ellenőrzése, a súlyponteltolódás mértékének meghatározása ugyanis az ő feladata. Utána a teher és az ernyőrendszer ismeretében kiszámítja a dobás magasságát és szögét, kezeli a rámpanyitást és a futószalagot, a helyszín közelében pedig „átveszi” a gép irányítását. Az An–26-os felépítése ugyanis olyan, hogy a pilóta a közeli célkeresztet, füstjelzést nem látja. A navigátor viszont a gép oldalán lévő buborékból ki tud nézni, szükség esetén pedig rádió korrigálhatja a repülés irányát.

A kecskeméti szállítórepülő-század legnagyobb „megrendelője” az MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj. Az alakulat gyorsreagálási alegységei az ellenség mélységében, vagy nehezen megközelíthető terepen készülnek fel a végrehajtandó harc feladatokra.

– Speciális rendeltetésünkkel adódóan az utánpótlásunk biztosításának leghatékonyabb eszköze a teherdeszantolás. A ledobott csomagok fogadását 2010 óta ismét rendszeresen gyakoroljuk – mutatja a tatárszentgyörgyi lőtérén készült fotókat Pintér Ferenc alezredes, a zászlóalj megbízott parancsnoka. – Az ejtőernyős-kiképzésért is felelős feldeparancsnokunkkal és a logisztikai szakalegységeinkkel közösen kidolgoztuk a NATO követelményrendszeréhez igazított új eljárásrendünket. Ennek alkalmazásával képesek vagyunk a szolnoki laktanyában készletezett és málház utánpótlást légi úton, akár a nemzetközi feladatra vezényelt gyorsreagálási alegységeink részére is azonnal eljuttatni.

Zászlóaljunk katonái a rendszeres gyakorlással készség szintre fejlesztett teherdeszant-fogadást már „hétköznapi” dolognak tekintik. Hozzászórtak, hogy a második vagy a harmadik napon az égből érkezik a lőszer és a másnap ebéd.

 HM Térképészeti Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság			
A társaság székhelye: 1024 Budapest, Szőlési Erzsébet-tér 7-9.			
Cégjegyzékszám: 01-09-920203			
Adószám: 20972127-2-51			
adatok eFt-ban			
2012. évi egyszerűsített éves beszámoló	Bázis év	Tárgy év	
"A" eredménykimutatása Összköltségeiárrással	2011.12.31	2012.12.31	
I. Értékesítés nettó árbevétele	127 656	114 384	
II. Aktív saját tőkeösszegek értéke	7 216	-34 279	
III. Egyéb bevételek	1 287 232	1 181 193	
IV. Anyagjellegű ráfordítások	329 190	361 896	
V. Személyi jellegű ráfordítások	751 552	730 376	
VI. Értékközlés kiírás	129 946	131 079	
VII. Egyéb ráfordítások	172 049	10 215	
A. ÜZEMI (ÜZLETI) TEVEKENYSÉG EREDMÉNYE	39 367	27 732	
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	10 026	2 809	
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	256	220	
B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	9 770	2 589	
C. SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	49 137	30 321	
X. Rendkívül bevételek	0	0	
XI. Rendkívül ráfordítások	0	0	
D. RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	0	0	
E. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	49 137	30 321	
XII. Adóterhelés költségeiből	3 468	0	
F. ADÓZOTT EREDMÉNY	45 669	30 321	
G. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	45 669	30 321	

 HM Zrínyi Kommunikációs Szolgáltató Nonprofit Közhasznú Kft			
A társaság székhelye: 1087 Budapest, Keresepi út 29/B.			
Cégjegyzékszám: 01-09-920090			
Adószám: 20758444-2-51			
adatok eFt-ban			
2012. évi egyszerűsített éves beszámoló	Bázis év	Tárgy év	
"A" eredménykimutatása Összköltségeiárrással	2011.12.31	2012.12.31	
I. Értékesítés nettó árbevétele	36 448	29 476	
II. Aktív saját tőkeösszegek értéke	6 828	11 899	
III. Egyéb bevételek	497 092	443 405	
IV. Anyagjellegű ráfordítások	127 127	99 763	
V. Személyi jellegű ráfordítások	347 289	342 900	
VI. Értékközlés kiírás	62 080	48 413	
VII. Egyéb ráfordítások	41 116	62 215	
A. ÜZEMI (ÜZLETI) TEVEKENYSÉG EREDMÉNYE	-35 244	-68 511	
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	12 448	17 122	
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	0	871	
B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	12 448	16 251	
C. SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	-22 796	-52 260	
X. Rendkívül bevételek	26 298	28 987	
XI. Rendkívül ráfordítások	40 393	17 513	
D. RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	-14 095	11 474	
E. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	-36 891	-40 786	
XII. Adóterhelés költségeiből	0	0	
F. ADÓZOTT EREDMÉNY	-36 891	-40 786	
G. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	-36 891	-40 786	

Kecskeméti nemzetközi repülőnap és haditechnikai bemutató 2013

FÁKLYAFORDULÓ

LÁTVÁNYOS ELEMMEL BŐVÜLT A KECSKEMÉTI GRIPENEK KÉT ÉVVEL EZELŐTTI BEMUTATÓPROGRAMJA: AZ ÚGYNEVEZETT NAGY ÁLLÁSSZÖGŰ FÁKLYAFORDULÓT A NAGYKÖZÖNSÉG ELŐSZÖR HOLLANDIÁBAN LÁTHATJA MAJD, VARGA SZABOLCS ŐRNAGY „ELŐADÁSÁBAN”.

Elkészült a Gripenek idei bemutatójának új elemet is tartalmazó forgatókönyve. A „légi baleit” újdonsága először június 14-én Volkelben, a százéves Holland Királyi Légierő tiszteletére szervezett repülőnapon. Varga Szabolcs őrnagy „előadásában” lesz látható. Az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis hajózója már rutinos bemutatópilótának számít: 2005-ben Zümi, a show kedvéért átfestett Albatrosz kabinjából kápráztatta el a nézők százereit. Több mint ezer órát töltött eddig a levegőben, Svédország fölött géppél az 1,25 Mach sebességet is elérte, jó pár évvel ezelőtt pedig egy MiG–29-es hátsó ülésében, Molnár „Bagira” Gábor százados mögött 10,6 g préselte az ülésbe.

– A csepeli Kossuth Lajos Műszaki Szakközépiskola repülőgép-műszerész szakán érettségiztem. Ez egy nagyon erős sulis, volt például egy hangárunk,

ahol An–2-est, MiG–15-öst és Delfint is szereltünk, gyakorlatra pedig az akkor még létező Malévhez jártunk – idezi fel pályájának kezdetét a kecskeméti repülőbázis Dongó század kiképző központjának jelenlegi parancsnoka. – A végzés után természetesen az akkori Szolnoki Repülőtiszt Főiskolán tanultam tovább, abban az évben kétezer jelentkező közül húszan feleltünk meg a szigorú egészségügyi követelményeknek. A legtöbben a szemészet és a gerincvizsgálat során szóródtak ki. Később aztán jött hozzánk még négy srác, akik első nekifutásra „csak” helikopterpilótának feleltek meg.

Több év kihagyás után ezzel az évfolyammal indult újra a hazai vadászpilóta-képzés, de már új rendszerben: a hallgatók nem külföldön, itthon tanultak.

– Minden év első szemeszterében az iskolapadban ültünk, a második félévben pedig repültünk. Elsővesként Szol-

MAGYAR HONVÉD

nokon Jak–52-esen, aztán Kecskeméten, Albatroszon. Az eredeti kiképzési terv szerint pedig végzősként MiG–21-est, Szu–22-est és MiG–23-ast repültünk volna. A harmadik év végén azonban bejelentették: kevés a pilótaképzésre fordítható pénz, ezért visszaiűtettek minket a Jak–52-re. Megcsínáltuk rá a szakszolgálati engedélyt, államvizsgánknak viszont Albatroszból kellett. A huszonegy fős szakaszunkból 1997-ben végül tízen kaptuk meg a hadnagyi csillagot.

A kiváló eredménnyel végzett fiatal tisztet Pápára helyezték repülőgép-vezetőnek – repülőgépet azonban nem kapott.

– Pető István alezredes volt akkor a megbízott ezredparancsnok, aki közölte, hogy nekünk, friss hadnagyoknak legfeljebb harminc óra repülési időt tudna biztosítani. Ennyit viszont nem ad, mert ez nagyon kevés. Nem akar temetésekre járni. Ványik Attilával aztán három hét múlva át is vezényelték minket Kecskemétre, az Albatrosz kiképzőszázadhoz. A kollégák azonnal befogadtak, megszerettük a várost – elhatároztuk, hogy itt maradunk.

nagyként a belga F–16-os csapatot kellett kísérgetnem. Hét év múlva pedig Zümmel már az egyik főszereplő voltam. Persze én is szeretek jó magasan, gyorsan repülni, megnyerni a légi harcokat, de remekül érzem magam alig előretolt gázkarral, közvetlenül a beton fölött is.

Az idei show-műsort a korábbi bemutatópilóták tanácsait figyelembe véve, közösen állították össze. Aztán megkezdődött a felkészülés.

legyen az a 8-10 percünk. A Gripen például a kis mérete miatt szemből szinte alig lehet észrevenni. Nagy magasságban műrepülni nem érdemes vele, mert a nézők csak egy kis pontot látnának az égen. A tömeggel szemben, alacsony magasságon „kiterített” gép viszont biztos siker – főleg, ha jó hangos a manőver. A nagy állásszögű fáklyaforduló például ilyen: 150 méteren, 24–26 fokos állásszöggel, 210 kilométeres sebességgel érkezünk a beton fölé, a nézők előtt

Alacsony magasság, kis sebesség, nagy állásszög – biztos siker: Igéri Varga Szabolcs.

Varga őrnagy Kassán repült a Fehér Albatroszok csapatával, majd az utolsó átképzés csoport tagjaként tíz óra erejéig a MiG–29-est is „kipróbálta”. Kanadában részt vett az NFTC- (NATO Flying Training Program Canada) programban, ahol Harvard II-vel és Hawk-kal repült, a tanfolyam végén pedig az oktatók szavazata alapján megkapta a legmegbízhatóbb kísérőnek járó Go to War! (Menjünk háborúba!) díjat.

– Az első repülőnap, amelyiken részt vettem, az 1998-as volt, akkor fiatal had-

– Először szimulátoron „repültem meg” a programot, utána kétüléses gépen egy tapasztalt kollégámmal, végül egyedül. Közben a földről mindig figyelt egy pilótatársam, akivel folyamatos rádiókapcsolatot tartottunk fenn, és minden felszállásomat videón rögzített. A felvételeket közösen értékeltük ki, és ha kellett, kicsit változtattunk is az előadásán. Az ilyen bemutatókon ugyanis a nézőközönségnek, nem pedig a szakma képviselőinek repülünk. Ilyenkor a show számít, fontos, hogy lenről is látványos

bekapcsoljuk az utánégetőt, és végrehajtunk egy 360 fokos manővert. „Sarkon fordulunk”, mint a jetski a vízén.

Varga őrnagy nem tartja magát sztárpilótának, szerinte csak a szerencséjének köszönheti, hogy ő az egyik, akit a bemutatóra kijelöltek.

– Ismerem kollégáim felkészültségét, bármilyükük képes lenne megrepülni ezt a programot. A külföldi példák alapján egyébként is csak két-három évig leszünk mi a „bázis arca”, utánuk pedig jönnek majd a fiatalok és az új ötletek.

NÉGYPÁRTI EGYEZTETÉS

Hende Csaba kezdeményezésére a Honvédelmi Minisztériumban négy párti egyeztetést tartottak a Magyar Honvédség helikopter- és repülőgép-beszerzésének lehetőségeiről. A megbeszélések követő sajtótájékoztatóján a miniszter kifejtette: a négy parlamenti párt egyetértése alapján meghatározták a helikopterek beszerzésének eljárásrendjét és menetrendjét. Eszerint a honvédség és az ország szükségletei, igényei alapján egy szakértői munkacsoport őszig kialakítja a követelményrendszert, elkészíti a tenderkírást, amelyet szintén négy párti egyeztetésen vitatnak meg. A parlamenti pártok teljes mértékben egyetértettek abban, hogy a honvédség forgószárnyas és merevszárnyas repülési képességét meg kell őrizni, újja kell teremteni, mert ez az ország érdeke – hangsúlyozta a miniszter.

MTI, www.honvedelem.hu; fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

HAZATÉRT AZ UTOLSÓ VÁLTÁS

Az MH Tartományi Újjáépítési Csoport után a Kabuli Nemzetközi Repülőtéren szolgált MH Mi-35 Légi Kiképzési Támogató Csoport (Air Mentor Team – AMT) is befejezte afganisztáni küldetését; a kilencedik váltás tagjait Lamos Im-

re dandártábornok, az MH 86. Szolnok Helikopterbázis parancsnoka köszöntötte. Az MH AMT 2010. április 15-én kezdte meg tevékenységét a közép-ázsiai országban, fő feladata az Afgán Légierő harcihelikopter-pilótáinak, valamint műszaki szakembereinek elméleti és gyakorlati kiképzése volt. Emellett segítettek a helikopterek csapatszintű üzemben tartását, illetve mentorálták az üzemben tartással kapcsolatos műszaki munkát.

Kép és szöveg: Galambos Sándor

HELYSZÍNELŐK HAJMÁSKÉREN

A NATO Rögtönzött Robbanóeszközök Elleni Tevékenység Kiválósági Központ és az MH Altiszti Akadémia Hajmáskéren tartott közös tanfolyamának résztvevői – a 14 nemzet katonáiból álló „Fegyveres Támadás Helyszínelő Csoport” hallgatói, köztük négy magyar – a házilág előállított robbanószerekkel (IED) végrehajtott merényletek utáni helyszínelést gyakorolták. A munkát végig követő kiképzők a tanfolyam zárásaként egyénileg értékelték a hallgatók teljesítményét; ez alapján döntöttek arról, hogy ki lehet a jövőben minősített IED-helyszínelő.

Snoj Péter; fotó: Galovits Gábor

HAZATÉRT AZ EMLÉKTÁBLA

Az MH 5. Bocskai István Lövészdandár állománya a debreceni Kossuth laktanyában emlékezett meg a békefenntartók napjáról. Az eseményen legnagyobb számban a 39. lövészászlóalj missziót megírt katonái képviseltették magukat: számukra a békefenntartók napja két bajtársuk elvesztésének emlékével párosul. Róth Orsolya és Dálnoki András posztumusz hadnagyok 2011 májusában veszítették életüket Afganisztánban, a PRT 10. váltásának missziójában, amikor konvojban haladó páncélozott járművük felborult. A kopjafánál, ahol a PRT tevékenységének befejezése után elhelyezték az Afganisztánból hazaszállított emléktáblát, Vantal Zsolt alezredes, a 39. lövészászlóalj parancsnoka emlékezett a két katonára.

Markovics Zita hadnagy; fotó: Cs. Sárkány Beáta

„CSONTOS MAROK”

„Csontos Marok” elnevezéssel rajszintű, komplex, összefegyveremi jellegű, éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlatot hajtottak végre az MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj alegységei Táborfalván. A kéthetes foglalkozáson az alakulat tíz gyorsreagálású raja vett részt: lövészek, páncéltörők, aknavetők, feldeítők és műszakik. A gyakorlatot az MH 86. Szolnok Helikopterbázis és az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis kijelölt állománya támogatta: egyes speciális feladatok végrehajtásakor a gyorsreagálású rajokat helikopterek szállították a kijelölt terepszakaszra, az alegységek légi utánpótlását pedig teherdobással a kecskeméti bázis An-26-os szállítógépe biztosította.

Galambos Sándor; fotó: Ráczi Tünde

TEKERJ A SEREGGEL!

Közel háromszáz kerékpáros vett részt a második alkalommal megtartott Tekerj a sereggel! elnevezésű kétnapos, Balaton körüli biciklis túrán. Az indulók – köztük a Honvéd Kerékpáros és Hagyományörző Egyesület hét fős csapata, 1932M mintájú, második világháborús hadikerékpárjaik nyergében – az első napon Keszthelyről startolva a „magyar tenger” déli partján kerekednek el egészen Balatonkeneséig, másnap pedig az északi parton érkeztek vissza Keszthelyre. A célban Hende Csaba honvédelmi miniszter – aki maga is teljesítette a több mint 200 kilométeres távot – sikeres rendezvénynek értékelte a Honvédelmi Minisztérium, a Magyar Honvédség, valamint a Honvéd Sportegyesületek Országos Szövetsége szervezésében megtartott kerékpártúrát.

Kálmánfi Gábor; fotó: Dévényi Veronika

HÚSZÉVES EGYÜTTMŰKÖDÉS

Hende Csaba részvételével az amerikai egyesült államokbeli Ohio állam fővárosában, Columbusban ünnepségen emlékeztek meg a Magyar Honvédség és az Ohioi Nemzeti Gárda közötti együttműködés kezdetének 20. évfordulójáról.

A washingtoni Kongresszusban, az ugyancsak e jubileum alkalmából tartott eseményen a honvédelmi miniszter kijelentette: együttműködésünk az ohioi katonákkal a magyar hadtörténelem legfényesebb lapjain szerepel. James J. Townsend, a Pentagon európai és NATO-politikáért felelős helyettes ál-

lamtitkára felidézte: 1993-ban vetődött fel az együttműködés ötlete, ez a katonai partnerség pedig mára az afganisztáni hadszíntéren is kiállta a próbát. Frank Grass tábornok, a nemzeti gárda irodájának vezetője rámutatott: az ohioi–magyar együttműködés nyomán több tucat hasonló partneri kapcsolat alakult ki. Deborah A. Ashenurst vezérőrnagy, az Ohioi Nemzeti Gárda katonai vezetője az ohioi és a magyar katonák közös afganisztáni szerepvállalását mltatta. Az esemény több szónoka is utalt rá: két évttel ezelőtt azért esett éppen Ohio-ra a választás, mert ebben az államban, főleg Cleveland környékén, sok magyar él.

Honvedelem.hu, MTI

ORSZÁGJÁRÓ ROADSHOW

Székesfehérváron járt az augusztusi repülónapot népszerűsítő rendezvénykamon, amely a legmodernebb technika segítségével mutatta be az érdeklődőknek a Magyar Honvédséget, a légierőt, a vadászpilóta-képzést és a Gripen vadászrepülőgépeket. Az eseményt megnyitó Vargha Tamás parlamenti államtitkár beszédében hangsúlyozta: ez a program megelőlegezi azt a fantasztikus élményt, ami majd Kecskeméten vár a gyerekekre és a felnőttekre. A modern technológiával készült bemutatókat hagyományos kiállítás egészítette ki, amelyen repülőgép-makettek, egyenruhákat, a repüléshez kapcsolódó relikviákat és fotókat is megtekinthettek az érdeklődők. A roadshow Székesfehérvárról Pécsre utazott, a repülónapig pedig feltűnik még Békéscsabán, Szombathelyen, Győrben, Egerben, Debrecenben és a Hungaroringen, a Forma 1-es Magyar Nagydíj alatt.

Antal Ferenc; fotó: Galovtsik Gábor

A MAGYAR HŐSÖK EMLÉKÜNNEPE

Május utolsó vasárnapján, a magyar hősök emlékűnnepén számos megemlékezésre került sor. Budapesten, a Hősök terén mondott beszédében dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter úgy fogalmazott: a hadisírgondozásban új szemléletre, új szabályozásra és legfőképp cselekvésre volt szükség, hogy megadhassuk hőseinknek az őket megillető tiszteletet, és felhívjuk a nemzet figyelmét tetteik fontosságára. A tárcá ennek érdekében határokon innen és túl, civil szervezetekkel közösen tevékenykedik. A Rákoskeresztúri új köztemetőben, a hősök emlékkövé-nél dr. Orosz Zoltán altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese hangsúlyozta: tegyünk meg mindent, hogy büszkén, emelt fővel kijelenthessük, a hősi halottak áldozata nem volt hiábavaló.

Draveczki-Ury Ádám és Bleszkán Szilárd

KATONADIPLOMATÁK LŐBAJNOKSÁGA

Tizenkilencedik alkalommal rendezték meg a katonadiplomata éves löbajnokságát: a püspökszilágyi lőtérén tizenhárom véderő-, katonai és légügyi attasé mérte össze tudását a Magyar Honvédségnél rendszeresített egyéni löfegyverekkel. A résztvevők először AK-63 gépkarabéllyal tüzeltek a 100 méterre kihelyezett célokra, majd P9RC Parabellum pisztollyal lőttek az 50 méteres pályán. Az utolsó versenyszám a gépkarabélyos párbajlövészet volt. A versenyt – akárcsak tavaly – az orosz katonai és légügyi attasé, Ivan Lucisin ezredes nyerte meg, így további egy évig őrizheti a vándorserleget.

Konkoly Dávid; fotó: Galovtsik Gábor

PÜSPÖKI LÁTOGATÁS

Az MH 86. Szolnok Helikopterbázison járt Bíró László katolikus tábori püspök és Já-kob János dandártábornok, protestáns tábori püspök; a szolnoki program az ország különböző alakulatait érintő látogatássorozat része volt. Az eseményen elhangzott: Szolnok helyőrség abból a szempontból szerencsés helyzetben van, hogy ott mind a protestáns, mind pedig a katolikus tábori lelkesítő szolgálati ág képviselteti magát. A püspökök állománygyűlésen mutatták be a vezetőségük alatt álló szervezetek feladatait, működését, egyúttal testközelből is megismerhették a helikopterbázis katonáinak mindennapi munkáját.

Kállinger Roland százados
Fotó: Papp Béla főhadnagy

Négy az egyben

HARCRA KÉSZ!

A SZÁZADHARCCSOPORT BTR-HARCJÁRMŰVEI EGY VONALBA FEJLŐDVE KEZDIK MEG AZ ELLENSÉGES ÉLŐERŐ MEGSEMMISÍTÉSÉT, MIKÖZBEN AZ AKNAVETŐK HOZZÁLÁTNAK A PEREMVONALON MEGHÚZÓDÓ ELLENSÉGES GYALOGSÁG FELMORZSOLÁSÁHOZ. A FOLYAMATOSAN TÜZELŐ BTR-EK A MŰSZAKI CSAPATOK ÁLTAL MEGNYITOTT ÁTJÁRÓKON LASSAN HALADNAK A PEREMVONAL IRÁNYÁBA, MAJD PÁR SZÁZ MÉTER UTÁN A DESZANTTERÜKBŐL FELBUKKAN A GYALOGSÁG...

A Magyar Honvédség legnagyobb és legintenzívebb kiképzési rendezvénye zajlott májusban az MH Bakony Harckiképző Központ kezelésébe tartozó, Veszprém megyei 16- és gyakorlótereken. Több mint 1600 katonára részvételével és 340 technikai eszköz bevetésével a NATO-nak felajánlott – az MH 5. Bocskai István Lövészdandár 39. lövészszázlójára épülő – MH Zászlóaljharccsoport második váltása készült a nemzetközi CREVAL-ellenőrzésre. Ugyanitt és ekkor zajlott a Rejtett Portya 2013 elnevezésű gyakor-

lat, a Harcos program gyalogos tanfolyamának második üteme, valamint az Neighbours (Szomszédok) 2013 elnevezésű közös magyar–szerb gyakorlat is.

ELLENŐRZÉS, MINDEN SZINTEN

A fenti szám adatok alapján mindenki el tudja képzelni a debreceniek Újmajornban települt katonai táborának imponáló méreteit. A lövészdandár logisztikai al egységei összesen 606 sátrat állítottak fel a bázison, a háló- és munkakörleteken kívül kialakították a javítópontot, vala-

MAGYAR HONVÉD

mint kiépítették az 500 fős étkezősátrat is. Kezdődhetnek a gyakorlatok!

A sokszor egy időben zajló műveletek közül kiemelkedett a CREVAL-ellenőrzésre készülő harccsoport komplex felkészülése és élesgyakorlata. Ugyanis a dandár lövészszázlójából és a hozzájuk kapcsolódó fegyvernemi modulokból létrehozott két zászlóaljharccsoport Magyarország NATO-felajánlásának kiemelten fontos tartópillére. Dr. Böröndi Gábor dandártábornok, dandárparancsnok szerint bár a harccsoport 2010-ben megszerezte a „harckész” minősítést, a NATO CREVAL rendszerében ezt háromévente meg kell védeni. Mivel ilyen nagyszabású gyakorlatra az elmúlt években nem volt példa, érthető, ha a felkészülés már tavaly no-

A gyakorlat egyik elemét, a Harcos program gyalogos tanfolyamát megtekintette Hende Csaba honvédelmi miniszter is.

venberben megkezdődött a dandár hajdúhadházi, Vay Ádám Kiképzőbázisán. A Bakonyba történt – balesetmentesen végrehajtott – átcsoportosítás kezdetéig a harccsoport századszintig végrehajtotta az alegységek összekovácsolását, valamint a kötelezően előírt megelőző egyéni és kötelék-lőgyakorlatokat.

A kitelepülést követően a debreceni katonák többször is végrehajtottak különböző éjszakai lőgyakorlatokat, ráadásul támadásban, századkötelékben is, ami nagyfokú összhangot igényelt a végrehajtott állománytól. A CREVAL-ellenőrzés második fázisát jelentő, éles lövéssel egybekötött háromnapos, komplex harcászati gyakorlat a Bátor Harcos elnevezést kapta, amelynek különlegessége, hogy a gyakorlatban ötvöződtek a hagyományos és aszimmetrikus hadviselésre jellemző „incidensek” is. Az ellenőrzés során a zászlóaljharccsoportnak 120 incidenst kellett ke-

zelnie, kevesebb mint 72 óra leforgása alatt. Az ellenőrök vizsgálta 1300 szempont közül különösen fontos volt a feltöltöttség. A személyi állomány és a technikai eszközök feltöltöttségének ugyanis 90 százalék felett kell lennie. A különös jelentőséggel bíró hadművelési és harcászati szempontok mellett természetesen a megfelelő logisztikai ellátás minőségét is kritikus „ellenőri szemek” vizsgálták. (Gondoljunk csak bele: a logisztikus katonáknak másfél ezer katonára számára, egy hónapon keresztül kellett biztosítaniuk a megfelelő életeret.)

Az ellenőrcsoport vezetője elismerően szólt a látottakról. Kiemelte: a gyakorlat a korábbi évek hasonló rendeltetésű magyarországi megmértetéséinél komplexebb és bonyolultabb feladat volt, mivel az aktív manőverező tevékenység mellett nemcsak összefegyvernemi, hanem összhaderőnemi együttműködési készségeiket is bizonyítaniuk kellett a végrehajtottak. Ennek ellenére a harccsoport

az ellenőrzés alapjául szolgáló öt fő területen egyaránt „jó” és „kiváló” értékeléseket kapott, ami a korábbi évek eredményeihez képest előrelépésnek számít.

A zászlóalj az éles-, komplex harcászati lőgyakorlaton 96 százalékos eredménnyel zárt. A CREVAL-gyakorlaton végül a hadművelés, a híradás és az adminisztráció szakterülete kapott kiváló értékelést; a kiképzés és a logisztika teljesítményét pedig „jó”-ra értékelték az ellenőrök – mondta dr. Böröndi Gábor dandártábornok.

MOBIL LŐTÉR A HEGYEN

A 24. Bornemissza Gergely Felderítő-zászlóalj Rejtett Portya elnevezésű szakfelkészítése is a bakonyi helyszíneken zajlott. Legalább két különlegességről kell beszámolnunk. Az egyik: nemzetközi együttműködés eredményeként a gyakorlaton francia katonák is részt vettek, akik nemcsak a csapatfelderítők és

„Az MH 5. Bocskai István Lövész-
dandár április 15. és május 19. kö-
zött lezajlott nagyszabású gyakor-
latsorozatokon nyújtott teljesítmé-
nyére parancsnokként büszke va-
gyok. Köszönetemet fejezem ki a
teljes személyi állománynak.” (Dr.
Böröndi Gábor dandártábornok, az
MH 5. Bocskai István Lövészdan-
dár parancsnoka)

a mélységi felderítők többnapos feladatait teljesítették, hanem közös éjtörnyös ug-rások és helikopterfedélzeti lövészetet is végrehajtottak. Az igazi unikum azon-ban a hegyi lövészet volt. Dr. Lippai Pé-ter ezredes, az MH 5. Bocskai István Lő-vészdandár parancsnokának helyettese mondta: amióta bezárták a Rezi ki-képzőbázist, a magas helyszögből való tüzelést belföldön nem tudták gyakorol-ni. A mobil lőtérkészlet telepítésével azonban most olyan löteret tudtak kiala-kítani, amely a meredeksége miatt nem csupán gyakorlati, szakmai és löelmé-leti, hanem erőnléti szempontból is komoly kihívást jelentett. Rádadásul a katonák a

feladataikat nem egyénileg, hanem tűzpárban, majd tűzcsoportonként haj-tották végre, ez pedig megkövetelte a mozgás és a tűz maximális összhangját. E valóban exkluzív kiképzésen a 39. lövészszázalaj 21 katonája hangtompí-tós gépkarabéllyal küzdötte le az egyéb-ként különleges megoldással, akkumu-látorokról működtetett motorokkal moz-gatott célokat.

TOVÁBBADOTT TAPASZTALATOK

Mindeközben egy „karnyújtásnyival odébb”, az újdörögdi kiképzőbázison, egy erdőn áthaladó katonai konvojt ér tel-jesen váratlan támadás. Robbanások, sortűz, hatalmas füst... Pár percig tart az egész, s a támadók eltűnnek a sűrűben.

Ezúttal azonban örülhetünk: a Harcos program egyik alaptanfolyama, a gya-logos tanfolyam résztvevői hajtották végre lesállásból a sikeres rajtütést. Mint arról korábban magazinunkban beszá-moltunk: a Magyar Honvédség kiképzé-si rendszere megújulás előtt áll. A kül-földi művelti területeken (főleg Afga-nisztánban) felgyülemlett harctéri ta-pasztalatokat ugyanis nem szabad veszni hagyni és a kísérleti tanfolyam pontosan ezt célozza meg. Most tehát éppen a les-állás szakszerű végrehajtását láthattuk – ennek célja, hogy gátolja az ellenséges csoport felderítő tevékenységét, harc-képtelenné tegye élőerejének és techni-kai eszközeinek egy részét, továbbá de-moralizálja az ellenséget és információt szerezzen tőlük. A feladatra kijelölt

egy és kettes számú raj a lesállásból egy „ellenséges” konvojt támadott meg és tett harcképtelenné – az MH 34. Bercsényi László Különleges Művelti Zászlóalj kiképzőinek megelégedésére. Már csak azért is, mert a tanfolyamon részt vevő, teljesen vegyes életkorú és tapasztalatokkal rendelkező altisztek és tisztek, illetve önkéntes tartalékosok ilyen jellegű feladatokat eredeti beosztásaikban még sosem hajtottak végre.

A kiképzők a tanfolyam elején úgy-mond összekeverték az állományt: a ta-pasztaltabb társak segítették a kevesebb tapasztalattal rendelkezőket, akik a négy-

A gyakorlatok között jutott idő né-mi kísérletezésre is: a debreceni dan-dár katonái éjszakai kísérleti akna-vető-lövészetet tesztelték a csapat-próbán lévő MAE-86-os típusú vi-lágítógránátot, melynek egymillió lux feletti fényereje nagymértékben segítheti a célok azonosítását.

hetes kiképzést követően, valós harcté-ri követelmények teljesítésével váltak képessé kisalegység-kötélékben terve-zett feladatok végrehajtására.

HARCIAI SZOMSZÉDOK

Maradunk most Újdörögdön, a helyszín mégis változik: ezúttal a romvárosban járunk, azaz a szimulált harcfelelet sze-

rint egy afgán faluban. Itt ugyanis – a helyi rendőrséggel együttműködve – a magyar és szerb katonákból álló kon-tingens elrejtett fegyverek és egy terro-ristagyanús személy után kutat.

Az akció folyamán a katonáknak a hely-i kulturális és vallási sajátosságokat is figyelembe véve kell eljárniuk, hiszen a lakosság bizalmának megnyerése a missziós feladatok ellátása szempont-jából elengedhetetlen. A magyar–szerb vegyes alakulat eközben behatol a cél-személy házába, aki rövid tűzharc után megadja magát. Közben az afgán láza-dók aknavetőket is felhasználva próbál-ják meg kiszabadítani az elfogott had-urat. Ekkor a magyar–szerb közös sza-kasz légi támogatást kér, majd a sikeres légi csapást követően a kontingens – a célszeméllyel és a lefoglalt fegyverekkel együtt – sértetlenül visszavonul.

Röviden összefoglalva, így nézett ki a Neighbours 2013 elnevezésű gyakor-lat egyik dinamikus mozzanata. A szer-bek kérésére az ötnapos gyakorlat a vál-ságkezelésre és az épületharcászatra kon-centrált. Ezekben a területeken ugyanis a magyar katonák előnyt élveznek szerb társaikkal szemben, hiszen Afganisztán-ban – a tartományi újjáépítési cso-portban (PRT), valamint a művelleti ta-nácsadó és összekötő csoportban (OMLT) – lehetőségük nyílt mindkét feladatkör gyakorlására. Az aszimmet-rikus hadviselés legújabb „találmánya-it”, a házilag készített robbanóeszközö-ket, illetve az azokkal szembeni védel-met szintén a debreceni dandár katonái ismertették meg szerb kollégáikkal.

Az Ohioi Nemzeti Gárda

AZ AMERIKAI KAPCSOLAT

AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBELI OHIO SZOROS KATONAI KAPCSOLATOKAT ÁPOL MAGYARORSZÁGGAL. AZ ÁLLAM NEMZETI GÁRDÁJA ÉVEK ÓTA FONTOS PARTNERE A MAGYAR HONVÉDSÉGNEK.

Ohio állam egyik nagyvárosa, Cleveland számos magyar menekültnek adott otthont az 1848/49-es forradalom és szabadságharc leverése után, s Kossuth Lajos szobra is a város köztéri nevezetessége. Az államban, az amerikai hagyományoknak megfelelően, illetve az ország első alkotmányának célja szerint (vagyis: a belső nyugalom, a közös védelem biztosítása érdekében) nemzeti gárda (Ohio National Guard, ONG) működik. A haderőnek tartalékos komponenseire épülő szervezetnek van szárazföldi (Ohio Army National Guard) és légi (Ohio Air National Guard) része is. Az ONG-ben több, magát magyarnak valló katona szolgál. Az állam mindenkori kormányzója – jelenleg John Kasich – tölti

be a parancsnoki tisztet. A katonai vezető Deborah A. Ashenurst vezérőrnagy – az első nő, aki ezt a beosztást megkapta. A nemzeti gárda alapvetően az állam fennhatósága alatt működik, finanszírozása is Ohio feladata. Ha azonban szövetségi feladatra indulnak az ONG katonái, akkor már Barack Obama, az Egyesült Államok elnökének parancsnoksága alá kerülnek. Márpedig 2012-ben, csak az afganisztáni hadszíntéren 2409 szárazföldi és 1106 légi ohioi gárdista teljesítette feladatait.

KÉT ÉVSZÁZAD TÖRTÉNELEM

Az Ohioi Nemzeti Gárda gyökerei Marietta, az állam első jelentős városának

1788. áprilisi megalapításáig nyúlnak vissza. Pontosabban St. Clair kormányzó 1788. július 15-i látogatásáig, amikor is itt alapította meg az Északnyugati Tartomány polgári kormányát, amely legelső tevékenységeként (július 25-én) megalkotta a tartomány miliciatörvényét. 1792-ben viszont már napvilágot látott az a 18–45 év közötti, hadra fogható férfiak miliciába szervezését lehetővé tevő szövetségi jogszabály is, amelynek alapján Ohioban is felállították a saját, minden államra kötelező szervezeti felépítésű gárdát. A máig érvényes paragrafusok szerint a fegyverzetet és a felszerelést, a képzést az állam (jelen esetben Ohio) finanszírozza. A gárda nem vehető be az állam határain kívül, csak szigorúan

meghatározott esetekben, elnöki parancsra.

A nemzeti gárda az 1812-es, Nagy-Britannia ellen vívott harcokban kezdte meg „hosszú menetelését”. 1848-ban a Mexikó ellen vívott háborúban a szövetségi reguláris haderő oldalán, a polgárháborúban pedig az északiak oldalán harcolt. Az első világháborúban a nagyarányú mozgósításnak köszönhetően hadosztállyá fejlődött, s a 37. hadrendi számot kapta ekkor. E hadosztály adta a Franciaországba átküldött amerikai expedíciós haderő magját. A második világháborúra már 1940 végétől készült az ONG: egyik egysége, a 192. harcokészítőlégi Fülöp-szigeteki ütközetekben a túlerő ellen is felvette a harcot. A császári japán haderő

Bataan mellett legyőzte az alakulatot, amely Guadalcanal, Új-Guinea és a Fülöp-szigetek visszafoglalásával adott erre „választ”.

A következő tengerentúli háborújukat Észak-Vietnam területén vívták, amelyben már egyaránt részt vettek a szárazföldi és a légi egységek is, igaz, kisebb létszámmal. Az 1991-es Öbölháborúban viszont az Ohioból érkezett tanker- és vadászbombázó repülőgépek mellett a szárazföldi gárda lögszűzkei, szállítmányozási és támogatási feladatokat is ellátott már. A légi egységei folyamatosan részt vettek az Irak északi része felett kialakított repüléstilalmi zóna felügyeletében is.

A 21. század és a terrorizmus elleni harc otthon, azután Irakban és Afganisztánban is feladatokat adott mind a szárazföldi, mind a légi egységeknek. 2001. szeptember 11-én, az utasszállító repülőgépekkel végrehajtott terrortámadások idején például a 178. és a 180. vadászpilóta-egred készülszögben lévő gépeit is riasztották az Észak-Amerikai Légvédelmi (NORAD-) Parancsnokságról. Ami pedig az ázsiai hadszíntereket illeti, a vadászpilóta-egred, a tankergépek, illetve a felfegyverzett Reaper felderítőgépek – a 37. gyalogsági harcsoport katonáival együtt – ma is vissza-visszatérnek Afganisztánba.

A JELEN – FÖLDÖN, ÉGEN

A légi nemzeti gárda egységei közül kevésbé látványos, de annál fontosabb munkát végez a 121. légi utántöltő (a 145. és a 166. légi utántöltő századból álló) ezred. 18 Boeing KC-135R Stratotanker repülőgéppel, a Columbus városa melletti Rickenbacker Légi Nemzeti Gárda Bázisról startolva látják elé feladataikat. A jelenlegi információk szerint a 121. ezred nem kap új Boeing KC-46A tankergépeket, így még legalább két évtizedet maradnak az átlagosan 52 éves KC-135R-ek.

A 178. vadászpilóta-egred – nevével ellentétben – inkább a felderítés és a csapás mérés feladataiban (General Atomics MQ-1B Reaper távolról irányított, felfegyverzett repülőgéppel) vesz részt. Az ezred gépei a világ számos válságzónájában, hadszínterének légtérében is repülnek; irányítók az ohioi, Springfield melletti Springfield-Beckley repülőtéren települt ezred kezelőketonái.

A 179. légi szállító ezred ritka típusú, négy Alenia C-27J Spartannal látja el feladatait a Mansfield Lahm regionális repülőtéren. Igaz, már nem sokáig tart a Spartanok fénykora, mert a márciusban bejelentett átalakítási tervek végrehajtása során legkésőbb szeptemberig, helyükbe nyolc Lockheed C-130H Hercules érkezik; az ezred létszámát egyúttal 630 főről 830 főre emelik. Az első új gép szeptemberben, az utolsó 2016 júniusában kerül majd az alakulathoz.

A Toledo City repülőtéren a 180. vadászpilóta-egred 18 F-16CM Block 42-esének hajtóművei dübörögnek. Az ezred a NORAD kötelekeként, állandó készenléti szolgálatot ellátva vesz részt az Egyesült Államok légtérének védelmében. A repülőalakat gépei az iraki légi műveletek rendszeres szereplői voltak, legutóljára 2007-ben teljesítették ott szolgálatot. Mostani bevetéseik színter elsősorban Afganisztán, de harci tapasztalataik már jóval előbb, például az 1989-es, Panama feletti Igaz Ügy hadművelet során is gyarapodtak.

A szárazföldi nemzeti gárda 16. műszaki zászlóalja elsősorban az állam területén bekövetkezett katasztrófák, természeti csapások, más nagyobb káresemények következményeinek felszámolásánál segít. Az 1400 fős alakulat feladata emellett a szabad információáramlás biztosítása a nemzeti gárda parancsnoksága és egységei között, bel-

és külföldön egyaránt. Az egység megjárta Irak és Afganisztán műveleti területeit is.

A 37. gyalogsági zászlóaljharcepcsoport műveleti területre gyorsan telepíthető, önálló harci gárdaegység, melyet közösen, összesen 2218 fővel alkot az ohioi és a michigani nemzeti gárda. Fegyverzetében M1A1 Abrams nehézharckocsik és M2A3 Bradley lövészpáncélosok egyaránt megtalálhatók, melyekkel több „forró helyen”, Koszovóban, Irakban és Afganisztánban indultak már bevetésre.

A főváros, Washington D.C. légtérének védelmében is részt vesz a 174. légvédelmi zászlóalj, amely AN/MPQ Sentinel radarrendszereivel és mobil AN/TWQ-1 Avenger kis hatótávolságú infravörös légvédelmi rakétarendszereivel hajtja végre feladatait. A 8 FIM-92 légvédelmi rakétával és egy 12,7 milliméter űrméretű géppuskával felszerelt, HMMWV könnyű terepjárókra telepített rendszer az alacsonyan szálló helikopterek, illetve repülőgépek ellen hatásos. A 2218 fős alakulat emellett hat órán belül képes Ohio állam területén bárhol végrehajtani a katasztrófa-elhárítási és rendfenntartási feladatokat.

A MAGYAR KAPCSOLAT

A NATO-tagság elnyerésétől az afganisztáni OMLT-műveletig vezető úton mindvégig segítette a Magyar Honvédséget az Ohioi Nemzeti Gárda. Szász Márton alezredes, az MH ÖHP műveletirányító főnökség főnökhelyettese, afganisztáni részlegvezetője 2000-ben, egy kiképzési program keretében megismerhette az ONG mindennapi munkáját, majd 2009-ben, az OMLT első váltásának afganisztáni kite-

Az afgán nemzeti rendőrség és a határőrség munkáját támogató MH Katonai Tanácsadó Csoportban közösen szolgálnak a Magyar Honvédség és az Ohioi Nemzeti Gárda katonái.

lepítését követően, a közös feladat-végrehajtás során szerzett tapasztalatokat arról is, hogy miként tudnak együtt dolgozni két, egymástól különböző katonakultúra képviselői. A katonák egy nyelvet beszélnek, így hamar sikerült kialakítani az OMLT működésének kereteit, s a szükséges változtatások után eredményesen működik e misszió utódja, a megváltozott feladatú, de továbbra is közös műveleti tá-

mogató csoport. Litauszki Zoltán alezredes, az ÖHP légierő hadművellet és kiképzési főnökség kiemelt főtisztje ehhez hozzátette, a légierő is sokat köszönhet a légi nemzeti gárdának. A NATO-csatlakozást követően sok gyakorlatorientált részt a magyar szakemberek, ahol a gárda „kékruhásai” igyekeztek átadni minél több tapasztalatot. Elengedhetetlenül fontos volt a műveleti területeken óriási tapasztalatot felhalmozó légi nemzeti gárda segítségével az Afganisztánban feladatot végrehajtó magyar Mi-17 Air Mentor Team és a Mi-35 Air Advisory Team felkészítéséhez. S persze a kecskeméti műszakok, vadászpilóták is sokat köszönhetnek például a Load Diffuser-gyakorlatoknak, amikor esetenként 12 amerikai vadászbombázó repülőgép települt át a JAS-39 Gripeneknek otthont adó bázisra. A magyar pilóták számára ugyanis nagyon fontos kiképzési lehetőséget jelent a nagy létszámú és eltérő típusú repülőgéppel közösen végrehajtott gyakorlórepülés.

TÁBORI POSTA

HONVÉDSÉGI REKREÁCIÓ

A KATONÁK PIHENTETÉSÉNEK, KIKÉPZÉSÉNEK RENDSZERÉBEN FONTOS SZEREPET BETÖLTŐ KIKÉPZÉSI, OKTATÁSI ÉS REGENERÁLÓ KÖZPONTOK (KORK) KÖZÜL IMMÁR HÁROM TARTOZIK AZ MH VITÉZ SZURMAY SÁNDOR BUDAPEST HELYŐRSÉG DANDÁR PROTOKOLL, REKREÁCIÓS ÉS KULTURÁLIS IGAZGATÓSÁGÁNAK ALÁRENDELTSÉGÉBE. ERRŐL, ILLETVE A KORK-OK NYÚJTOTTA LEHETŐSÉGEKRŐL KONCZ SÁNDOR ALEZREDES, MEGBÍZOTT IGAZGATÓ, VALAMINT AZ IGAZGATÓSÁG REKREÁCIÓS ALOSZTÁLYÁNAK VEZETŐJE, PISÁK GYÖRGYI TÁJÉKOZTATTA MAGAZINUNKAT.

A protokoll, rekreációs, kulturális és nemzetközi utazásszervezési feladatokat ellátó szervezetek átalakításával összefüggő 8/2013. (I. 25.) honvédelmi miniszteri (HM) utasítás 2. §-a alapján a HM Protokoll, Rekreációs és Kulturális Főigazgatóság 2013. február 28-i hatállyal megszűnt. Feladatait 2013. március elsejétől az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár szervezeti eleme, az MH BND Protokoll Rekreációs és Kulturális Igazgatóság (MH BND PRKI) vette át, amely immár nemcsak a mályi, hanem a mátraházai, illetve a bujáki kiképzési, oktatási és regeneráló központot (KORK) is üzemelteti. (Itt jegyezzük meg, hogy az MH Összhaderőnemi Parancsnokság alárendeltsé-

gége is tartozik két KORK: a badacsonyládbi-hegyi és a csopaki.)

A HM-utasítás 3. § (2) bekezdése alapján a Balatonkenesei Honvéd Rekreációs Központ telephelyén, a Honvéd Vezérkar főnökének közvetlen alárendeltségébe tartozó új költségvetési szervként hozták létre az MH Balatonkenesei Rekreációs Központot (MH BRK), amely szintén

A rekreációs központ, illetve a KORK-ok szolgáltatásait kedvező feltételekkel vehetik igénybe a katonák és családtagjaik.

2013. március elsején kezdte meg tevékenységét; az MH BRK működése felett az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár parancsnoka felügyeleti jogot gyakorol.

A honvédelmi üdültetést a kedvezményes üdültetés rendjéről szóló 35/2002. (V. 10.) HM-rendeletet szabályozza. Ez tartalmazza – egyebek mellett –, hogy az elő-, a fő- és az utó-szezonban kik, milyen feltételekkel, illetve milyen térítési díj ellenében vehetik igénybe az MH BRK, valamint a KORK-ok szolgáltatásait. Folyamatban van ugyanakkor egy új miniszteri rendelet – a nem rendeleti szintű szabályokra vonatkozóan pedig egy új miniszteri utasítás – kidolgozása; e szabályozók a tervek szerint 2013. július elsején lépnek hatályba.

Koncz Sándor alezredes, az MH BHD PRKI megbízott igazgatója hangsúlyozta: a KORK-ok elsősorban a hivatásos és szerződéses katonák regeneráló pihenetetésére szolgálnak. A rendelkezésre állási időszakban erre az önkéntes tartalékosok is jogosultak, amennyiben legalább hat hónap egybefüggő tényleges katonai szolgálatot teljesítettek. A regeneráló pihenés odaítéléséről a szervezeti egység parancsnoka (vezetője) dönt, a csapatpszichológus és/vagy a csapatorvos bevonásával. Szabad kapacitásuk terhére a KORK-ok lehetőséget kínálnak rövid időtartamú (alkalmanként legfeljebb három vendégéjszakát magában foglaló), úgynevezett hétközi, hétfégi pihenésre is. A központok biztosítják továbbá a kiképzési célú rendezvények logisztikai feltételeit.

PIHENÉS BELFÖLDÖN ÉS KÜLFÖLDÖN

Az MH BHD Protokoll Rekreációs és Kulturális Igazgatóság április elején elküldte az MH BRK-ra és a KORK-okra vonatkozó férőhelykereteket a keretgazda üdültetési szervezeteknek, melyek azokat létszámárányosan leosztották a különböző minisztériumi, honvédségi, illetve a honvédelmi miniszter közvetlen alárendeltségébe tartozó szervezetek üdültetési felelőseinek. Főszereplő belföldi üdülés esetén (melynek időtartama 6 vagy 13 vendégéjszaka lehet) náluk kell jelentkeznie az igényjogosultaknak, az üdültetési adatlap kitöltésével. Pisák Györgytől, az MH BHD PRKI rekreációs alosztályának vezetőjétől megtudtuk: az elő- és utószezoni, illetve a hivatásos és szerződéses katonáknak ingyenes (a családtagok által térítés ellenében igénybe vehető) regeneráló

AZ MH BHD PRKI REKREÁCIÓS ALOSZTÁLYÁNAK ELÉRHETŐSÉGEI:

Cím: 1143 Budapest, Stefánia út 34–36.
Medve Jelena (Balatonkenese): 06-1-237-5588 (városi), 26-111 (HM), e-mail: medve.jelena@hm.gov.hu
Müllerné Pál Judit (Mátraháza, Mályi): 06-1-433-9002 (városi), 26-115 (HM), e-mail: pal.judit@hm.gov.hu
Stokinger Edina (Buják): 06-1-433-9006 (városi), 26-120 (HM), e-mail: stokinger.edina@hm.gov.hu
Ügyintézői közös fax: 06-1-237-5554
A Balatonkenesei Rekreációs Központ elérhetősége: 06-88-594-830
A bujági KORK elérhetősége: 06-32-488-011
A mályi KORK elérhetősége: 06-46-319-507
A mátraházai KORK elérhetősége: 06-37-374-036
 A nemzetközi és CLIMS-üdültetéssel kapcsolatos információ: **Szabóné Jordán Krisztina**; HM-telefon: 27-435; városi telefon/fax: 06-1-883-6681.

pihenéssel kapcsolatban szintén az üdültetési felelősökhöz célszerű fordulni, a hétközi, hétfégi pihenésre vágyók ugyanakkor az igazgatóságnál vagy közvetlenül a kiválasztott KORK-nál is érdeklődhetnek a szabad kapacitásról.

Pisák Györgyi elmondta még, hogy a fel nem használt férőhelykereteket az MH BHD PRKI ismét meghirdeti az igényjogosultak részére; ebbe beletartoznak a nyugállományú katonák, a honvédségtől nyugdíjba vonult munkavállalók, illetve családtagjaik is, a 35/2002. számú HM-rendeletben foglalt korlátozások figyelembevételével.

A misszióból hazatérő állomány regeneráló pihenetetésére külön figyelmet fordít a honvédség: ők már a művelési területen jelentkezhetnek a személyügyi felelősnél, aki az adatlapot eljuttatja az MH BHD PRKI-hez.

Hazánk tagja a jelenleg 13 európai országot tömörítő Katonai Szociális Intézmények Szövetségének (Comite de Liaison International des Organismes Militaires Sociaux – CLIMS). A részes államok (Magyarország mellett Belgium, Bulgária, Csehország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Lengyelország, Németország, Olaszország, Portugália, Románia és Spanyolország) felajánlották a többi CLIMS-tagnak katonai üdülők szabad kapacitását, ami azt jelenti, hogy az igényjogosultaknak lehetőségük van csoportos vagy egyéni külföldi üdülésre. A szabad férőhelyekről az MH BHD PRKI ad információt, míg jelentkezni az állományilletékes katonai szervezet üdültetési felelőséhez vagy az igazgatósághoz elküldött adatlappal lehet. A külföldi csoportos üdülés beleszámít az egy évben kedvezményesen igénybe vehető 13 vendégéjszakába.

BALATONKENESE, BUJÁK

A balatonkenesei objektum Közép-Európa legnagyobb édesvízi tava, a Balaton keleti partján fekszik. Az üdülőt egy kilométeres közvetlen partszakasza, illetve a 40 hektáros őspark teszi egyedivé és különlegessé. Parkjában sok az értékes és ritka fajta, amelyek számos madárfaj otthonai is egyben. A több hotelből és villából álló üdülőkompexum különböző

A Cserhátban található bujági kiképzési, oktatási és regeneráló központ egy 16 hektáros arborétum jellegű parkban áll.

komfortfokozatú szobákat, lakosztályokat foglal magában. A rekreációs központ vendégeinek méltán legkedveltebb szálláshelye, a faházás pihenő 31 összkomfortos, légkondicionált faházat 2009-ben újították fel.

A mozi- és kiállítóterem kiválóan alkalmas nagyobb rendezvények lebonyolítására, a 300 fős étterem pedig ízletes, változatos ételekkel várja az idelátogatókat. A rekreációs központban a gyermekes családok körében népszerű játszóház is található, melynek játéka a 10 év alatti korosztály számára nyújtanak önfeléd szórakozást.

Az egészségcentrum szaunája, szoláriuma és kondicionálóterme a vendégeknek igazi kikapcsolódási lehetőségeket biztosít, emellett teniszpályák, strandröplabda-pálya, játszótér, kiállítók, gyermekeknek és felnőtteknek szervezett programok, kirándulások várják a pihenni vágyókat. Az előadóterem konferenciák, továbbképzések, tréningek lebonyolítására is alkalmasak. A balatonkenesei rekreációs központ a főszezonon kívüli időszakban ideális helyszínt nyújt családi eseményeknek, osztálytalálkozóknak, valamint céges csapatépítő rendezvényeknek.

A páratlan szépségű Cserhát hegyiségekben található bujági kiképzési, oktatási és regeneráló központ története igazán sok érdekességet rejt magában. Ez a terület 1880-tól hosszú ideig a Károlyi-család birtokában volt. 1910-ben Károlyi Erzsébet (gróf Károlyi Mihály nővére) és férje, gróf Pappenheim Siegfried egy alpesi stílusú vadászlatot építtetett, amely 30 szobát foglalt magában. A család 1934-re elszegényedett, így ezt a birtokukat haszonbérbe kellett adniuk. A későbbiekben sok tu-

lajdonosa volt a vadászlatnak. 1962-ben korszerűsítették, központi fűtéssel látták el, ám a hibás kivitelezés következtében – a próbafűtés alatt – az épület teljesen leégett. A terület 1966-ban került a honvédség tulajdonába; ekkor határozták el, hogy itt új üdülőt építenek, amely 1969 decemberére el is készült. Jelenleg hét lakosztály, egy nagycsaládos, egy háromágyas és 14 kétágyas szoba áll a vendégek rendelkezésére a háromszintes épületben, de a 16 hektáros, arborétum jellegű parkban további három összkomfortos, nagyméretű apartman is található. Egyebek mellett szolárium, szauna, kondicionálóterem, horgásztó, fürdőtó, tenisz-, tollas-, röplabda- és futballpálya, játszótér, szalonna- és grillütő, továbbá bográcsozóhely várja a vendégeket, de a gyallós- és kerékpártúrák kedvelőinek is ideális választás a bujági KORK.

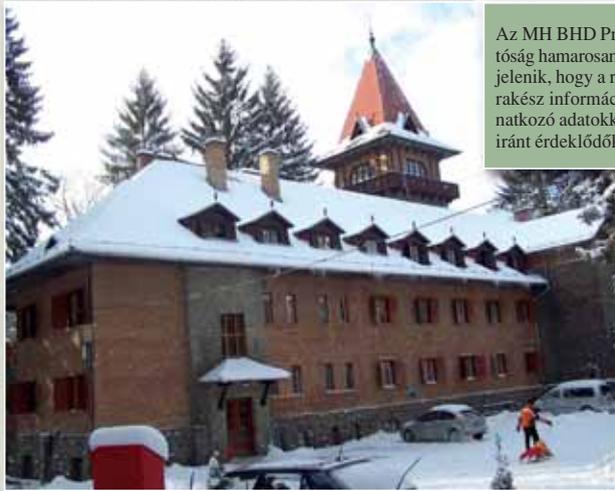
MÁLYI, MÁTRAHÁZA

A Mályi-tó melletti kéthektáros területet 1970-ben vásárolta meg a légierő-parancsnokság, ahol aztán három nagyobb ütemben csapatpihenő épült. Üzemeltetője az évek során többször változott, 2007. január elsején került az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár

A Balatonkenesei Rekreációs Központ ezen a néven 2013. március elsejétől működik.

Az MH BHD Protokoll Rekreációs és Kulturális Igazgatóság hamarosan a www.honvedelem.hu honlapon is megjelenik, hogy a rekreációs központokkal kapcsolatos naprakész információkkal (például a szabad kapacitásra vonatkozó adatokkal) ily módon is segítsék a szolgáltatások iránt érdeklődőket.

10 megállót magában foglaló erdei tornapályával, sósobával, játszóterrel, tenisz-, tollas- és focipályával, továbbá síp pályával várja a kikapcsolódni vágyókat.

A Mátra legfőbb vonzereje a szép táj, az egészséges környezet, a megannyi túrázási lehetőség. Az üdülő közelében halad el számos jelzett turistaút, többek között az országos kéktúra útvonala is. A vendégek a KORK kiadványából 20 túraajánlat közül választhatnak: a kínálat a rövid sétától a gyakorlott kirándulónak szánt túrákig terjed.

Télen sem kell unatkozniuk az ide látogatóknak, hiszen néhány kilométeren belül található hazánk két legjelentősebb

Mátaháza ideális helyszín a téli sportok szerelmeseinek.

jogelődje, az MH Támogató Dandár alárendeltségébe. Modern gépekkel felszerelt konyhájuk 100 főre biztosít étkezést, légkondicionált éttermük 66 fő – a terrasszal egybenytva megközelítőleg 110 fő – befogadására alkalmas. A szintén légkondicionált társalgóhelyiségük a kiképzések igényeinek megfelelően 45 fős tanteremmé is változtatható.

A Mályi-tó átlagos vízmélysége hat méter, de helyenként eléri a 10–15 métert is. Sok halfaj (például ponty, harcsa, csuka, keszeg) élőhelye, nem véletlenül kedvelt a horgászok körében. A környék is bővelkedik a kikapcsolódási lehetőségekben: 20 kilométeren belül található Miskolcaltalca, Európában egyedülálló barlangfürdőjével, csónakázótávaszával, nyári bobsíp pályájával, kalandparkjával; Lillafüreden, a feledhetetlen utazást kínáló erdei kisasztályával; Tiszaújváros, a gyógy-, termál- és strandfürdőjével; a diósgyőri vár, számtalan szabadterei rendezvényével, s a miskolci állatkert, a Kárpát-medence vadjaival.

Az 1933-ban, a Honvédségi Jóléti Alap megbízásából készült mátraházai „Vak Bottyán” Honvédudulót Kaplonyi László (1895–1961) építész-mérnök, mérnökkari százas tervezte, sőt a munkálatokat személyesen felügyelte a kezdetektől a megnyitáig. A ma már KORK-ként működő intézmény – amely például a repülőhajózó, búvár és ejtőernyős kondicionáló kiképzések helyszíne – 750–800 méterre a tengerszint felett, szubalpin éghajlatú vidéken fekszik. Egyebek mellett szaunával, szoláriummal, kondicionáló teremmel, egy 3 kilométer hosszú,

A mályi KORK-nak otthont adó terület 1970 óta honvédségi tulajdon.

sícentruma, a kékeketői és a mátraszentistváni. A Sásotnál kalandpark és téli-nyári bobsíp pályája, Mátrafüreden erdei kisasztály és a Hegyi Sportok Bázisa található. A várak és várromok kedvelői is találnak érdekességeket: Mátrafüreden a Benevár maradványait, a felújítás alatt is látogatható siroki várat, a kispánai várat, kissé távolabb pedig például az egeri várat. A Mátra és környéke gazdag gyógyvizekben is: Bükk-szék, Eger, Egerszalók, Demjén messze földön híres fürdőiről. Érdekesek a térségre jellemző cseviceforrások Parádsasváron, Parádóhután, Parádfürdő Ilona-völgyben és Recskben.

Feith László

A 2006-OS, AZ ORSZÁG ÖSSZES FOLYÓJÁRA KITERJEDŐ HATALMAS ÁRVÍZ SORÁN CSÉPA MELLETT, A TISZA ÉS A KÖRÖS TORKOLATÁNÁL KATASTRÓFAHELYZET ALAKULT KI. A SZÁZÖTVEN MÉTER HOSSZAN MEGSUVADT GÁT ÁTSZAKADÁSA ESETÉN TÖBB TELEPÜLÉST IS ELÖNTÖTT VOLNA A VÍZ. A LEGKRITIKUSABB ÓRÁKBAN A MENTÉS ÉRDEKÉBEN AZ ORSZÁG ÖSSZES TÚZOLTÓSÁGÁRÓL MOTORCSÓNÁKOK TUCATJAIT INDÍTOTTÁK A TÉRSÉGBE, PEDIG CSAK A SZOLNOKI MH 25/88. KÖNNYŰ VEGYES ZÁSZNOKAI SEGÍTSÉGÉT KELLETT VOLNA KÉRNI.

KUTATUNK ÉS MENTÜNK

Hogy ne a víz legyen az úr...

Akkor, azon a rövid szakaszon mintegy négyezer katona, rengeteg tűzoltó és rendőr segítette már napok óta a vízügyi szakemberek munkáját. A tüzoltó-motorsónákok mellett a szentesi műszakiak tizenöt PTSZ úszó lánctalpas járműve, tucatnyi hídkompanya, és a szolnoki helikopterbázis hat helikoptere szállított a helyszínre több mint egymillió (!) homokzsákokot, valamint több száz, egy-egy köbméter vízzel töltött tartályt, hogy a mentett oldalon ellen

tudjanak állni a hatalmas víznyomásnak, ezzel megelőzve egy katasztrófa-lyis gátszakadást. Talán a már egy hónapja a Dunán, a Tiszán, a Körösökön, a Bodrogon és számtalan kisebb folyón, patakon védekezőkre nehezedő nyomás miatt nem jutott eszébe a mentésirányítóknak, hogy a „könnyű vegyes” ilyen esetekre igazi „nehéztüzérséggel”, a könnyű deszant-átkelőkészletek (DK) százaival rendelkezik. Egy lapos fenekű ladikhoz hasonló, motorral ellátott DK

összekapcsolásával pontonokat is lehetett építeni, sőt, az alakulat önerőből apró és nagytestű állatok mentésére alkalmas ketteceket is legyártott, hiszen az emberi élet mentésén túl gondoltak a jószágra is.

Mindent május első napjaiban, a szolnoki Tisza-parton jutott eszembe, amikor a „könnyű vegyes” katonái az újfent harmadfokú árvízvédelmi készültség idején gyakoroltak az előntött ártérral együtt csaknem egy kilométer széles folyón.

– Éves kiképzési tervünknek megfelelően, gyorsreagálási harcászati foglalkozás keretében gyakoroljuk többek között a folyóakadály leküzdését – tájékoztatta magazinunkat dr. Ruszin Romulusz ezredes, az alakulat parancsnoka. – Szerencsére most nincs katasztrófa-helyzet, de a magas (a sodorvonalba mintegy 15-20 méteres) vízállás miatt kiváló az alkalom arra, hogy „civil” feladatunkat, az árvízvédelmi készülségünket is teszteljük.

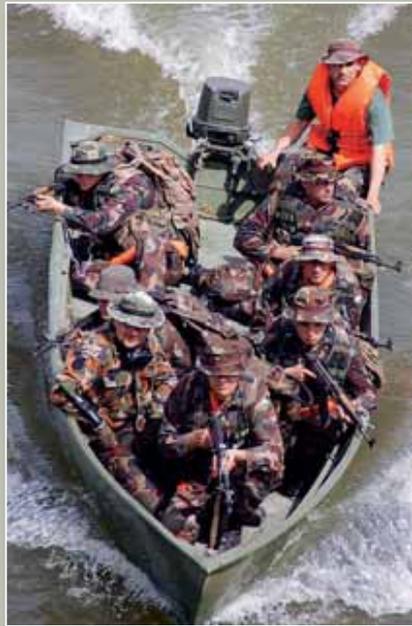
Ezért aztán a „kettő az egyben” szlogen szellemében a katonák egyszerre készültek országvédelmi és katasztrófa-elhárítási feladataikra.

– Ma is rendelkezünk minden olyan eszközzel és tapasztalattal, amelyekkel mindkét feladatunknak meg tudunk felelni – mondta Pintér Ferenc alezredes, az alakulat parancsnokának helyettese, miközben a sajtó meghívott képviselőit „gardírozta” a Tisza-parton. – Rohamcsónkjaink a katonákat ugyanúgy át tudják szállítani a vízben, mint szükség esetén a homokzsákokat; felderítőink, búváraink felderíthetik az átkelés helyét csakúgy, mint árvíz esetén a gátak víz felőli oldalát, s ha úgy hozza a sors, akár fölízni is tudják azokat.

Mindezek szellemében, egy mozgalmas délelőtt során, mindkét feladat végrehajtását igazán testközelből szemlélhettük meg. A házigazdák ugyanis lehetővé tették a sajtó képviselőinek, hogy

rohamcsónakokon a katonákkal együtt keljenek át a Tiszán, majd a túlparton várakozó helikopter fedélzetéről, a magasból is megsejmelhessék az előtörtételeket.

A gyakorlásnak egyaránt része volt a harcszerű átkelőhely-felderítés és az átkelés, de láthattuk azt is, hogy miként mentik ki szorult helyzetből a magas víz elől fára menekült „helyi lakost”, és a gát koronájára hogyan rakják le igazi precizitással a helikopter külső függesztményeként ide szállított homokzsákokat. A helikopter sem véletlenül „keveredett” a könnyű vegyes zászlóalj harcászati és katasztrófavédelmi gyakorlására – tudtam meg Pintér alezredestől. – Évek óta kiváló az együttműködésünk a szolnoki helikopterbázissal, hiszen „gyorsman reagálni” csak helikopterrel lehet, ezért csaknem minden kiképzési feladatunkat közösen hajtjuk végre. A fedélzeti lövészet, az alpin vagy gyorskötéles leereszkedés, a

deszantolás, illetve az ejtőernyős ugrások miatt ismernünk kell egymás harceljárásait, szabályait, s nincs ez másként az árvízvédelmi feladatok so-

GYORSJELENTÉS

Alig három héttel azután, hogy a megáradt Tiszán, az árvízvédelmi feladatait is gyakorló szolnoki „könnyű vegyesről” szóló riportunk elkészült, az élet bebizonyította: bármikor szükség lehet a haderő katasztrófa-elhárítási képességeire. A Duna és mellékfolyóinak vízgyűjtő területén a közelmúltban leesett hatalmas mennyiségű csapadék ugyanis rekordmértét, a 2006-os szintet is meghaladó árhullámot okozott, ezért a Magyar Honvédség katonáinak immár élesben kell bizonyítaniuk, hogy bármikor készen állnak az életek és az értékek mentésére.

Lapzártaok (június 5-én) már 1300 katona dolgozott több Duna-menti településen és a gátakon, s mint arról a miniszterelnök is szólta a veszélyhelyzetet bejelentő sajtótájékoztatóján: szükség esetén a Magyar Honvédség nyolcezer hivatásos, szerződéses, védelmi és művelti tartalékos katonája vehető be a védekezés során.

A honvédség speciális technikai eszközei és járművei (rohamcsónakok, híd-kompek, pontonok, nagy teherbírású terepjáró gépjárművek, úszó- és láncaltpas járművek és helikopterek) már az első percekben rendelkezésre álltak a homokzsákok szállításához, a személyek, az ingóságok és a haszonállatok mentéséhez. A hadsereg speciális búvárai is a kezdetektől álltak készen arra, hogy szükség esetén a víz alatt felderítsék a védműveket, illetve segítsenek a mentésben, a gátak víz felőli oldalának föliázásában.

(Az árvízi védekezésben részt vett katonák helytállásáról magazinunk következő, júliusi számában közlünk részletes összeállítást.)

rán sem. A parancsnokhelyettes szerint az együttműködésnek egyébként van még egy másik, nem csekély hozzáadéka is: nagyszágrendekkel kevesebbe kerül a kiképzési feladatok közös végrehajtása.

De visszatérve a soros feladathoz: a rohamcsónakba szállva csak úgy ámulunk. Ugyanis mindjárt szembesültünk a ténnyel, a Tisza „túl messze van” ahhoz, hogy elérjük az élő ágat, ezért először is át kellett küzdenünk magunkat a „rocsókkal” a mintegy ötszáz méter széles ártéri erdő fáinak koronái között.

– Kézre, fejre vigyázni, a csónakból semmi sem lóghat ki, mert esetleg ott marad! – figyelmeztetett bennünket Hetényi Botond százados, a harctámogató század parancsnoka. Azt is megtudtuk tőle, hogy a bokrok, fakoronák közötti „rally” mellett a legnagyobb veszélyt a megáradt folyó hatalmas sodrása jelenti a katonákkal vagy homokzsákokkal, esetleg a menekített emberekkel megrakott rohamcsónak számára.

De azt is láttuk, hogy semmit sem bíznak a véletlenre. A folyóon harcserűren átkelő katonák szállításánál, avagy az árvízi evakuálásnál is ügyelnek a biztonságra a Smirer Tamás törzsőrmester vezette búvárok. Ők pedig valóban a szakma csúcsát jelentik. Harci búvárként képesek a víz alatt vagy a víz felszínén megközelíteni az ellenséget, fel-

derítik az átkelés helyét, az akadályokat, s ha szükséges, fel is robbantják azokat; s egy befagyott folyó sem akadály számukra, hiszen rendszeresen merülnek jég alá is.

Vagyis, miként azt a gyakorlat során tapasztaltuk, mind a „könnyű vegyes”, mind pedig az MH 86. Szolnok Helikopterbázis maradéktalanul meg tud felelni az országvédelmi és a katasztrófavédelmi feladatoknak.

– Persze, mindez némi „találékonytságot” is igényel mindkét alakulat részéről – mondta vezérettil Ruszin ezredes –, hiszen a hadsereg költségvetése nem mindig teszi lehetővé a nagyszabású gyakorlatok, gyakorlások végrehajtását. Ugyanakkor egymásra építve, a kiképzési és a repülési feladatokat közösen tervezve mindig „le tudnak csipni” annyi erőforrást, hogy kétsége se lehessen senkinek: ha szükség lenne rájuk, mindig készek a segítségre.

Bizalomerősítő légi fényképezések

ÉGI BIZTONSÁG

IDÉN NÉGY ALKALOMMAL VÉGEZHETNEK ELLENŐRZŐ REPÜLÉST ÉS FÉNYKÉPEZHETNEK HAZÁNK LÉGTERÉBEN A NYITOTT ÉGBOLT (OPEN SKIES) SZERZŐDÉS ORSZÁGAINAK KÉPVISELŐI. A BIZALOMERŐSÍTŐ ELLENŐRZÉSEK RENDSZERE A KÖLCSÖNÖSSÉGEN ALAPUL: AKIK HOZZÁNK JÖNNEK, AZOKNAK A MI GÉPEINKET IS FOGADNIUK KELL.

Az egymás országai fölött végzett bizalom- és biztonságerősítő megfigyelő repülések rendszerének kidolgozására 1989. május 12-én Bush elnök tett konkrét javaslatot azzal a kitéllettel, hogy a bizalomerősítő légi fényképezésekre ne csak az Amerikai Egyesült Államok és a Szovjetunió fölött kerüljön sor, hanem a volt Varsói Szerződés és az akkori NATO-tagállamok légtérében is. Az amerikai javaslatot a szovjetek kedvezően fogadták, Eduard Shevardnadze külügyminiszter bejelentette: a két katonai tömbhöz tartozó államok kapcsolatainak javítása érdekében a Szovjetunió is szívesen részt vesz a Nyitott Égbolt szabályrendszerének kidolgozásában. Az Ottawában, 1990 februárjában, a rendszer kidolgozása, valamint az akkori két katonai tömb kapcsolatainak javítása céljából megtartott konferencián döntöttek arról, hogy a VSZ részéről hazánk, a NATO-érol pedig Kanada legyen a szerződés leté-

ményese, eredeti dokumentumainak őrzője. A Nyitott Égbolt szerződés létrehozásáért tett erőfeszítéseink eredményességét bizonyította a nagy nemzetközi elismerés.

A Nyitott Égbolt megfigyelési rendszer szerződését 1992. március 24-én huszonöt ország írta alá Helsinkiben, de csak tíz év múlva lépett hatályba – ennyi idő kellett ahhoz, hogy a dokumentumot valamennyi részt vevő állam ratifikálja. A tagországok száma azóta harmincnyelre bővült. (Magyar szempontból a légi megfigyelési rendszer másik fontos területként kell számon tartani az 1991

májusában aláírt magyar–román Nyitott Égbolt megállapodást.)

Az első hivatalos megfigyelő repülést Ukrajna hajtotta végre hazánk felett: 2002. augusztus 7-én 2 óra 50 percig tar-

tott, ez idő alatt 856 kilométeres útvonalon 145 légi felvételt készítettek.

– A megfigyelést szabályzó szigorú előírások azóta szinte semmit nem változtak, csak az általunk ellenőrzött országok száma csökkent. A szerződés életbe lépésekor ugyanis még repültünk például Románia, Horvátország, Kanada és az Egyesült Államok fölött is, de NATO-tagországgként a szövetségeseinket nem ellenőrizzük – foglalja össze tömören az elmúlt húsz év tapasztalatait Torma Béla őrnagy, a repüléseket végrehajtó MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis szállítórepülő-századának megbízott parancsnoka. – Az országok a kölcsönösség elve alapján végzik a repüléseket. Ez azt jelenti, hogy minden részes államnak joga van légi megfigyelést végezni, ugyanakkor kötele-

ssé-
jenti, hogy egy évben négy ország fölött fényképezhetünk, és négy alkalommal kell más országot fogadnunk. De a többiek által végzett ellenőrzések adatait is megismerhetjük, mert a tagállamok egymás felvételeit lekérhetik. A Magyar Honvédség An-26-osokkal hajtja végre az ellenőrzéseket, ezeket a gépeket korábban hitelesítettünk kellett. A hitelesítéskor a fotózás eszközeit vizsgálták át az országok képviselői. A gépen egy fekete-fehér filmre dolgozó Leica RC-30-

fegyver vagy elektronikus adatok gyűjtésére alkalmas készülék – teszi hozzá az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis szállítórepülő-századának megbízott parancsnoka. – A repülési útvonalat jóvá kell hagyatnunk a fogadó ország képviselőivel, akik aztán a fotózás közben a gépen ülnek. Ilyenkor a mi munkánkat ellenőrzik; érdekes ez a helyzet: a megfigyelték figyelik meg a megfigyelőket. A feladat végrehajtása során ugyanis a kijelölt útvonaltól száz méterrel nagyobb távolságba csak vészhelyzet esetén tér-

ge a Nyitott Égbolt konzultatív bizottság által meghatározott kvótaszámmal megegyező viszontellenőrzést elfogadni. Abban az esetben is, ha egyetlen saját repülést sem hajtunk végre.

Azt, hogy melyik állam, mely területek felett hajt majd végre megfigyelő repüléseket, az EBESZ bécsi székhelyén a tárgyévet megelőző év októberében rögzítik. Az időpontok egyeztetése azonban nem megy mindig simán, mert vannak „népszerű” országok, amelyek fölött sokan szeretnének repülni. Ilyen például Oroszország és Ukrajna.

– Magyarországnak úgynevezett négy aktív és négy passzív kvótája van – mondja Torma Béla őrnagy –, ami azt

as kamera van, de az objektívének a felbontása maximált: 30 centiméternél kisebb tárgyakról nem készíthet éles képeket. Pedig ez a gép sokkal részletdúsabb felvételek készítésére is alkalmas.

Az érintett országot az ellenőrzés időpontjáról annak megkezdése előtt 72 órával kell értesíteni. A légi fényképezéshez felszerelt gépek a megfigyelésre szánt ország légtérébe csak kívülről lezárt és leplombált fotónyílással repülhetnek be. A megérkezést követő napon pedig a fogadó állam képviselői ismét tüzetesen átnézik minden technikai eszközt.

– Ellenőrzik, hogy van-e a fedélzeten tiltott tárgy vagy berendezés, például

hetünk el – zárt fotóablakkal. A szomszédos ország határát tíz kilométer távolságnál jobban tilos megközelíteni, amennyiben nem részes állama a szerződésnek. Fényképezéskor 2-3000 méter közötti magasságban repülünk, a sebességünk pedig úgy 350 kilométer óránként. Az útvonal fotózásra kijelölt kezdőpontjától annak végpontjáig folyamatosan működik a kamera, a képeket átfedésekkel készíti.

Hazánkban az orosz légierő egy gépe április közepén járt, pár nappal rá pedig egy magyar An-26-os ment Ukrajnába és Oroszországba. A kecskeméti pilótáknak még két megfigyelő repülés van hátra az idén.

TALÁN KEVESEN TUDJÁK, HOGY A MAGYAR HONVÉDSÉG KÖZÉP-EURÓPÁBAN IS EGYEDÜLÁLLÓ KÉPESSÉGEKKEL RENDELKEZIK, HISZEN HAZÁNK FOLYÓVIZEIN HADIHAJÓKKAL TUDJA ELLENŐRZNI A VÍZI KÖZLEKEDÉST.

Ha kell, telepít,
ha kell, mentesít

DUNAI HADIHAJÓSOK

Az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred hadihajós alosztálya az árvízi mentések során rendre kítűnőre vizsgázó rohamcsónakjai (a közismert „rocsók”) mellett két, kifejezetten aknamentesítési feladatra kialakított hajótípust is alkalmaz. A hazai hadihajózás legnagyobb egységei az MS-25 típusú, folyami és partmenti tengeri hajózásra tervezett aknamentesítők. A Nestin NATO-elnevezésű hajókat Kubiczki András főtörzsőrmester, a hadihajós alosztály főtechnikusa és Sebestyén Tibor zászlós, az AM-31 DUNAÚJVÁROS főkomandósja közreműködésével mutatjuk be.

Az egykori Jugoszláviától vásárolt, Magyarországon 1981-ben hadrendbe állt, nálunk AM jelzést kapott hajóegységek közül jelenleg a DUNAÚJVÁROS, az AM-22 ÓBUDA, valamint az AM-32 DUNAFÖLDVÁR vehető be. Alapvető képességüként tarthatjuk számon, hogy a bepírt (felderítő-, navigációs, rádió-) berendezések, az aknamentesítő és önvédelmi (KRAM, ADS-3R) felszerelések, illetve a fedélzetén található fey-

verzet alkalmazása lehetővé teszi az aknamentesítés szembeni hatékony védelmet, biztosítja az aknáknak okozta harci sérülések megelőzését, illetve a saját aknamentesítési feladatát.

Az MS-25-ösök AIMg5 alumínium-magnézium ötvözetből készült testének mozgatószárát két, 260 lóerős, 19 000 köbcéntis V12-es szívódízelmotor gondoskodik. Különlegességük az 1150 Nm-es nyomaték, amelyet már viszonylag alacsony, 800–900-as fordulatszámánál képesek leadni; a hajózásban nagyon fontos, hogy kis csavarfordulatnál már legyen megfelelő tolóerő. A hajó hatótávolsága az üzemanyagtartályokba tölthető 12 876 liter gázolajjal 1500 folyamkilométer. Befolyásolhatja ezt a felhasználási profil: a hegymenet (azaz áramlással szembeni hajózás), a völgyment, a vontatás, a hajóegység mindenkor haladási sebessége. A két főgép nincs összekötve. Külön-külön egy-egy hajócsavart hajtanak, vagyis egymástól teljesen függetlenül lehet vezérelni őket, s ez segítséget jelent a manőverezésben is.

Mint általában a hadihajókon, a magyar dunai flotta esetében is megduplázták-megtriplázták a biztonsági rendszereket. A fenékvíz-szivattyútól az elárasztásig számos rendszer, segédberendezés igényli az energiát, ezért a fedélzetén két, egyenként 32 kW teljesítmény leadására képes generátort építettek ki. E nagyteljesítményű áramfej-

Sebestyén Tibor zászlós

A PAV-4 négycsövnű gépgyűj.

lesztőket folyamatos üzemeltetés esetén négyóránként kell váltani, együttes használatukkal, katasztrófa helyzetben, akár egy kisebb települést is el tudnak látni árammal.

TENGERRE TERMETT

Az MS-25-ösök minden, hajózáshoz szükséges nautikai berendezéssel rendelkeznek. Az utóbbi esztendőben végrehajtott korszerűsítések során kiépített, fény- és hangrendszereket kiegészítő FURUNO PRD 150 hajózási radar, DECCA Mk. 4 fordulási sebességmérő, valamint az AM-31-esen alkal-

magnetizáló rendszer alkalmazásával lehet védekezni. Ez azt jelenti, hogy egy-egy árcsere elhelyezett szonda érzékeli a hajó által elhajlított mágneses teret, az ADS-3R pedig úgy vezeti az áramot a hajóban elhelyezett tekercsekben, hogy gyakorlatilag nullára csökkenjen a mágneses tér elhajlása.

Az akusztikus akna a benne elhelyezett mikrofon segítségével észleli a hajómotor, illetve a hajócsavar által keltett zajokat, és ezek a hanghatások indítják el a detonációt. Ellenük alkalmazható az AEL-1 akusztikus, kézi-gránát nagyságú bomba, amelyet a tatrészen elhelyezkedő vetőszerkezetről dobunk a vízbe, hogy a gyújtón beállított idő elteltével felrobbanva 600 méteres sugárban „megsüketítse”, illetve 1200 méteres sugárban felrobbantsa az akusztikus elven működő aknát.

HALÁLÓS BÚJÓCSKA

A hajó aknamentesítő felszerelése alkalmasak mágneses és akusztikus hatású folyami fenéknaknak felderítésére és hatástalanítására. A vízi aknakeresés egészen más módszereket és eszközöket igényel, mint a szárazföldi. Fontos sajátosság például, hogy vontatni kell a berendezést, így a hajó halad át először az aknával szennyezett, veszélyes területen. Emiatt viszont a hajót az akna számára „láthatatlanná” kell tenni.

A mágneses gyűjtővel szerelt aknák ellen például ADS-3R automatikus de-

mentizáló rendszer alkalmazásával lehet védekezni. Ez azt jelenti, hogy egy-egy árcsere elhelyezett szonda érzékeli a hajó által elhajlított mágneses teret, az ADS-3R pedig úgy vezeti az áramot a hajóban elhelyezett tekercsekben, hogy gyakorlatilag nullára csökkenjen a mágneses tér elhajlása.

Az akusztikus akna a benne elhelyezett mikrofon segítségével észleli a hajómotor, illetve a hajócsavar által keltett zajokat, és ezek a hanghatások indítják el a detonációt. Ellenük alkalmazható az AEL-1 akusztikus, kézi-gránát nagyságú bomba, amelyet a tatrészen elhelyezkedő vetőszerkezetről dobunk a vízbe, hogy a gyújtón beállított idő elteltével felrobbanva 600 méteres sugárban „megsüketítse”, illetve 1200 méteres sugárban felrobbantsa az akusztikus elven működő aknát.

Kevésbé látványos, de hatékony eljárás, hogy halk járatú, lassú menetben hajtják végre az aknamentesítést. A főgépet, s minden olyan berendezést, ami nagyobb zajt vagy vibrációt ad, gumibakokon helyeznek el a hajótestben.

Az érintőgyújtós aknák ellen minimális merüléssel veszik fel a küzdelmet. Az MS-25-ös hajók merülése ugyanis csupán 1,2 méter, ezeket a robbanószerkezeteket viszont a nagyobb, jellemzően 3 méteres merüléssel kereskedelmi hajókra állítják be.

VONTATOTT CSALI

A kombinált ráhatású aknamentesítő (KRAM-) rendszer más megoldást kínál. A 200 méterrel a hajó mögött vontatott, 18,1 méter hosszú, 1,22 méter átmérőjű, 17 tonna tömegű, 1-2 centiméter vastag acélból készített, 9 légkamrás „szivar” szintén rendelkezik mágneses erőteret befolyásoló tekercsel – csak hogy alkalmazásának célja az elhajlás felerősítése. Az AKM-2/A automatikus szabályozóegység a KRAM-rendszer automatikus vezérlését beállított programok alapján végzi, s emellett folyamatosan méri és kijelzi a KRAM által létrehozott mágneses tér nagysá-

gát és az akusztikus tér meglétét. Az aknamentesítés befejezését követően automatikusan megszünteti a KRAM viszsamaradó mágnességét. A KRAM-on elhelyezett PAM-1 akusztikus aknamentesítő a valóságos hajóhoz hasonló frekvencia-spektrum akusztikai mező előállítására szolgál. A létrehozott mező képes arra, hogy működésbe hozza az aknák gyújtóinak akusztikus csatornáit, és ezzel megsemmisítse az aknákat.

A KRAM acélból készített szivarteste elméletileg 3-4 aknarobbanást képes átvészelní. Kérdés, az akna elrobban-e a mentesítés során? Idegek játéka ez, hiszen ma már az aknák beállíthatók úgy is, hogy akár 100 áthaladásra se rob-

banjanak fel, hanem majd csak a 101. esetben. Beállíthatók e szerkezetek úgy is, hogy csak bizonyos gépzajokra, vagy a hajócsavar adta kavitációs zajra működjenek el.

HAT CSÖNYI ÖNVÉDELLEM

A hadihajós alosztály MS-25-ös hajójának alapvető önvédelmi fegyverzete egy, az orr-részbe szerelt PAV-4 négycsövű, illetve két, a hajó hátsó részén található PAV-1, 20 milliméter űrméretű hajófedélzeti légvédelmi gépágyú, amelyekkel a saját légvédelem mellett, átvezetésnél, a hajókaravánok légvédelmét is meg tudják oldani. A gépágyúk két kilométeres hatótávolságig alkalmazhatók, elsősorban légi célok ellen repesz-romboló és -gyújtó löszerekkel. A rendszeresített, vízi és parton lévő objektumok ellen is hatásos pánccéltörő löszer 20-25 milliméteres pánccéltörő tud átútní, így a part közelében felbukkanó, gyengén vagy közepesen pánccélozott járművekkel is fel tudják venni a harcot az irányzók. A gépágyúhoz 5400 löszert rendszeresítettek.

E fegyverekkel évente kétszer, tavasszal és ősszel, vízi lóter híján, Várpalotán, a szárazföldön hajtának végre lögyakorlatot a kijelölt személyzetek. A gyakorlatokon az irányzók mellett a gépágyúk kiszolgálását végző aknászok és gépészek is gyakorolják szakfeladataikat.

A KRAM, vontatás közben.

A gépágyúk 71M tükrös optikai irányzékkel rendelkeznek. Az irányzó egy izotóppal megvilágított szálkeresztet lát, így rossz látási viszonyok között, akár éjszaka is használhatók a gépágyúk, még 300 m/s sebességgel repülő célok ellen is: jellemzően ilyen célok a harci helikopterek, az alacsony támadást végző repülőgépek, a szárnycsákók és a világitóbombák. Az irányzórendszer a szükséges pénzügyi források biztosításával modernizálható, így infravörös vagy maradékfény-erősítéssel kamerarendszer is felszerelhető. A jelenlegi, 60 löszerezellel rendelkező táruk helyett beépíthető szalagos löszertovábbító rendszerrel e fegyver tüzegységének, így harcértékük növelhető.

EGY HAJÓ, SOK FELADAT

A célfeladaton kívül a hajó a berendezéseivel másodlagos harci feladatokat is képes elvégezni: a kétdimenziós, illetve mint az egyik hajón, háromdimenziós mélységmérőkkel a folyók mederszelvényezését, mélységi felderítését lehet elvégezni. Évente minimum két alkalommal, tavasszal és ősszel hajtának végre vonalhajózást, amikor északi és déli irányból megközzék a Dunát, frissítve a saját térképeket is.

Ilyenkor gyakran bukkannak robbanószerkezetre utaló jelre, s innentől már bűvárfelderítésre lesz szükség a megjelölt helyszínen. Ekkor ismét szerepet kap a tüzszerészbűvá katonák bázisá-

ul szolgáló MS-25-ösök egyike, amelynek nagy teljesítményű daruja emeli ki a vízből a felfedezett robbanótestet. A hatástalanított szerkezet végül a kikötőből kerül a központi gyűjtőbe, végleges megsemmisítésre. Magyarországon gyakoriak az 1000 kilogramm tömeget is elérő bombák, melyekkel a második világháború során a folyókön átvélő hidakat támadták a szövetséges légi erők bombázógépei.

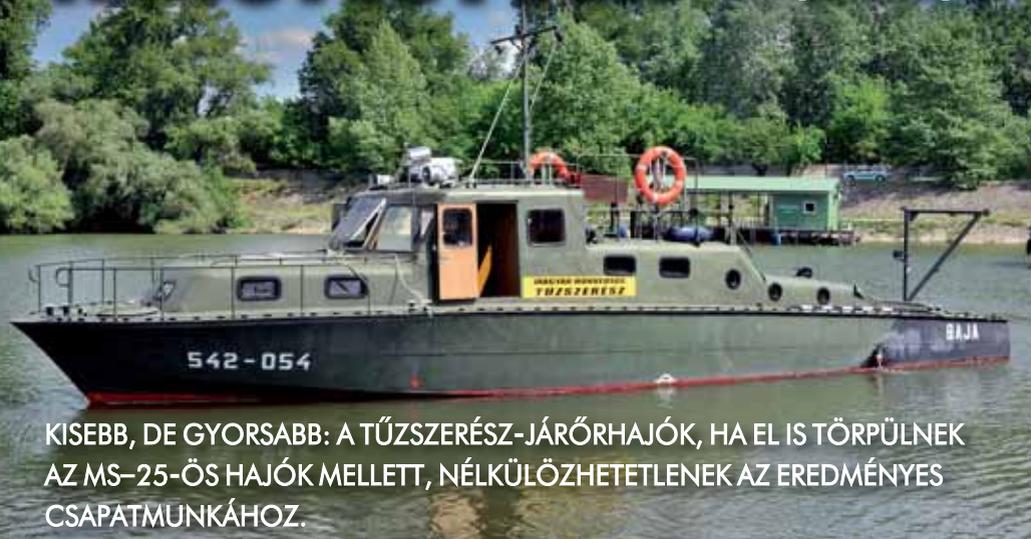
Szerepet kaphatnak a hajók egy katasztrófa helyzetben is. A már említett 64 kW-os összteljesítményű generátorok mellett a hajóra szerelt SHIP ROW-PU víztisztító rendszert érdemes megemlíteni, mely reverz ozmózis folyamattal és utósózó berendezéssel percnként 4-4,5 liter, azaz óránként 240-250 liter ivóvizet képes előállítani a Duna vizéből.

TÉLI ÁLOM

A hajók igazából télen sem pihenhetnek meg teljesen, hiszen a hajózási szezonon kívül is akadhat feladat a tüzszerészeknek. A hajókat a szezon végén víz-telenítik, a gépeket átnézik, lekonzerválják, a gépágyúkat szétszedik, leolajozzák és elraktározzák. Az üvegből készült dolgokat, reflektorokat, navigációs fényeket védőcsomagolással látják el. A folyamat végén a hajó, a készenléti állapot alapján akár 4-5 óra alatt üzemkésszé tehető.

A KISTESTVÉR

Tűzszerész-járőrhajó

KISEBB, DE GYORSABB: A TŰZSERÉSZ-JÁRŐRHAJÓK, HA EL IS TÖRPÜLNEK AZ MS-25-ÖS HAJÓK MELLETT, NÉLKÜLÖZHETETLENEK AZ EREDMÉNYES CSAPATMUNKÁHOZ.

Kaló Lajos főtörzsőrmester, naszádparancsnok, az 542-054 BAJA járőrhajó parancsnoka érezhető büszkeséggel mutatta be vízi munkahelyét. A tűzszerész-járőrhajók rendeltetése a vízi tűzszerészbiztosítás feladatainak ellátása, a robbanószerkezetek hatástalanításával a vízi közlekedés biztonságának fenntartása, az állampolgárok, a nemzetgazdasági termelőszervezetek és az infrastruktúra védelme a véletlen robbanások hatásaitól. A fő tevékenysége mellett a hajót még a hajózható vízi utak aknavédelmének biztosítására, a folyamati műtárgyak úszóaknák elleni védelmére, a folyamrendészeti feladatok ellátására, a hajózárt felderítésére, robbanószerkezetekkel kapcsolatos információgyűjtésre, a hajókarakának aknaveszélyes területen történő átvizelésére, valamint deszantfeladatokra is alkalmazzák.

Ehhez egy nagy mozgékonyaságú, kis merülésű hajó is szükséges, amellyel a tűzszerészjárőr rövid időn belül a helyszínre érhet. A mozgékonyaság biztosítása a hajó gépházába épített két, egy-

mástól függetlenül működő és irányítható Volvo–Pentax hajómotor. A gépkocsikban is alkalmazott, jól bevált turbódízelmotorok különlegessége a külső vízvízrendszer kiépítése. A Duna bevezetett víze hűti a motor saját, zárt hűtővízrendszerét.

A két, egyenként 2400 ccm-es, 190 lóerős motor 1800-as fordulatonál már szív a turbó, s ekkor jön meg az ereje – tette hozzá a főtörzsőrmester. A motort ugyanakkor óvni is kell a feltankolható 500 liter üzemanyag esetleges szennyeződéseitől: a tartály és a hengerek közé öt szűrőt építettek be.

KIS MERÜLÉS, GYORS MANŐVEREK

A fegyverzet nélküli hajó építésénél alapkövetelmény volt a minél alacsonyabb merülés és az aknák elleni védelem. A hajó alumíniumötvözet törzse mellett a fa felépítmény is a minél kisebb mágneses elhajlást segíti. A két legnagyobb fémtömeg éppen a két hajómotor.

A hajó merülése alig 60 centiméter, s a külön vezérelhető hajómotorokkal különösen jól manőverezik partközelségben, eldugottabb, alacsony vízállású szakaszokon. Az alacsony felépítésű, kis (10 tonna) tömegű hajó speciális sólyakocsin

Kaló Lajos főtörzsőrmester

a szárazföldön is szállítható, természetesen a megfelelő útvonalengedélyekkel, túlméretes szerelvényként. Így a Dunán kívül a Tiszán és más folyókon, tavakon is alkalmazhatók a naszádok.

A hegy- vagy völgymentben (folyásiránnyal szemben vagy annak megfelelően) elérhető 40 kilométeres csúcssebességhez 250 kilométeres hatósugár társul.

A hajó legénysége négy fő: egy hajóparancsnok (altiszt), egy kormányos, egy gépész és egy aknász szolgál a fedélzeten. A parancsnok a hajó orrában kialakított kabinban pihenhet, de ezt igazából csak alváásra használják. A hely viszont alkalmas arra is, hogy vezetési pontot rendezzenek be a laktanyaparancsnok vagy az alosztályparancsnok részére.

FELÚJÍTOTT TEST, MODERN MŰSZEREK

A hajók pályafutásuk során több modernizáción is átesetek. A BAJA járőrhajót 2007-ben újították fel teljesen, ekkor a már említett hajómotorok mellett új nautikai berendezéseket kapott, és a hajó teljes belső részét is modernizálták.

A 20 centiméterrel megemelt kormányállásban kényelmesebben lehet dolgozni. A NavNet vx-2 integrált navigációs rendszer is már a legutóbbi átépítés eredménye, csakúgy, mint a fedélzeti radarrendszer és a Webasto fűtőrendszer. A navigációs rendszer mellett persze a mai napig használják a papír alapú vonalvázlatot is.

– Az irányítópultról egymástól függetlenül irányítható a két hajómotor; segítségükkel a hajót nagyjából úgy kell vezetni, mint egy T-72-est. Azaz ha be-

rakom az egyik motort hátramenetbe, a másik motort pedig előre menetbe, akkor egy helyben fogunk forogni – tette hozzá Kaló Lajos.

A hajó három különálló rádiórendszerrel rendelkezik. Egy rádió felel a hajón belüli, belső, illetve a külső kommunikációért, ezen a parancsnok és a legénység válthat szót egymással.

A hajózárdíon a civil hajókkal, a Sepura EDOR rendszer révén pedig a rendőrséggel, a katasztrófavédelemmel lehet kommunikálni. A szintén a pultról kapcsolható navigációs fények meg-egyeznek a kereskedelmi hajók jelzéseivel; ezek használata rossz látási viszonyok között a Dunán is kötelező.

A hajóra szerelt daru képes a robbanótettek kiemelésére, 250 kilogramm tömegig. A kiemelt robbanószerkezetet a hajó a biztonsági rendszabályok betartása mellett tudja a helyszínről elszállítani.

TECHNIKAI ADATOK

Tömeg: 7 tonna
Hossz: 13,4 méter
Szélesség: 3,8 méter
Fixpont magasság: 2,6 méter
Személyzet: 4 fő (hajóparancsnok, kormányos, aknász, gépész)
Deszantképesség: 12 fő
A fő gépek teljesítménye: 2×190 LE
Max. fordulatszám: 12 fő
 3500 fordulat/perc
Max. sebesség: 40 km/h
Fogyasztás: 30 l/üzemóra
Üzemanyagkészlet: 500 liter
Hatótávolság: 250 km
A daru terhelhetősége: 250 kg

A magyar tüzérség száz éve (3.)

152 milliméter űrméretű
D-20-as ágyútarack.

MAXIMÁLIS TŰZERŐ

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚBAN – A TÖBBI FEGYVERNEMHEZ HASONLÓAN – A HONVÉDTŰZÉRSÉG IS ÓRIÁSI VESZTESÉGEKET SZENVEDETT, A SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY ÉS A HADITECHNIKAI ESZKÖZÖK TEKINTETÉBEN EGYARÁNT. A MEGMARADT FEGYVEREK NAGY RÉSZE RÁADÁSUL SÉRÜLT VOLT; AMIT EZEK KÖZÜL SIKERÜLT MEGMENTENI ÉS HARCKÉSSZÉ TENNI, AZZAL SZERELTÉK FEL A TŰZERŰTEGEKET. AZTÁN ELÉRKEZETT 1948, A FORDULAT ÉVE.

A kárcsak az ország, a magyar haderő történetében is fontos határkö 1948: a politikai változásokkal összhangban ekkor született döntés a szovjet haditechnikára történő áttérésről. – Az első fegyverszállítmány még abban az esztendőben meg is érkezett: a gyalogsági fegyverek, harckocsik, repülőgépek mellett voltak benne természetesen tüzérségi eszközök is. Egészen pontosan 72 darab 1942M 76 milliméter űrméretű páncéltörő ágyú (melyet tábori lövegként a hadosztálytüzérségnél használtak a szovjetek), 36 darab 122 milliméteres 1938M tarack, illetve 80-80 darab 82 milliméteres és 120 milliméteres aknavető, s persze mindezek löszer-

készlete érkezett Magyarországra. A szállítmány kapcsán ugyanakkor nem beszélhetünk baráti segítségnyújtásról, hiszen Moszkva 9,5 millió dollárt kért érte, ami kissé soknak tűnik ahhoz képest, hogy ezek az eszközök használtak voltak, bár eladásuk előtt felújították őket – mondja Kovács Vilmos ezredes, a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum (HM HIM) parancsnoka.

A SZOVJET MINTÁT KÖVETVE

A fegyverekkel együtt az átképzést segítő szovjet tanácsadók is érkeztek. Változott a szervezeti felépítés is: a szovjet mintát követve egy magyar tüzérugeget

ettől kezdve a korábbi négy helyett hat löveg alkotta. Egy tüzérosztály ugyanakkor továbbra is három ütegből állt, de ez immár nem 12, hanem 18 löveget jelentett, ami a tüzéror szempontjából nem elhanyagolható különbség.

A szállítmánnyal hazánk megkapta a 76 milliméteres ágyú, a 122 milliméteres tarack és az aknavetők gyártási licencét, melyeket aztán az időközben államosított díógyőri lövegüzemben kezdtek gyártani. Később a tüzérségilőszer-gyártás is újraindult Magyarországon: az acél lövedéktestek – más helyszínek mellett – a jászberényi Lehel Hűtőgépgyárban készültek, a tüzérségi löport Bala-tonfűzfőn állították elő, akárcsak a lö-

vedékbe szerelt robbanóanyagokat (például a trótit vagy annak valamelyik változatát), bár ezt az üzemet később átköltöztették Sajóbáonyba. A tüzérségi gyújtók, a lövegalkatrészek, illetve az irányzóberendezések szintén hazai vállalatoknál készültek; ezek tekintetében a Finommechanikai Szerelvénygyár, a Gamma és a Magyar Optikai Művek nevét kell megemlítenünk.

A haderő mind erőteljesebb fejlesztésével egyre nagyobb szállítmányok érkeztek a Szovjetunióból, a haditechnikával együtt pedig a hadsereg-szervezési rendszert is átvettük: utóbbi eredményeként a páncéltörőütegek és az aknavetők – amelyek a második világháborús magyar királyi honvédségben még a gyalogság nehézfegyverzetét alkották – átkerültek a tüzérséghez. Emellett megjelentek a magyar haderőnél addig ismeretlen szervezeti egységek is, mint például az aknavető tüzérezred vagy az áttörő tüzérhadosztály.

A tábori tüzérség alapját a 76 milliméteres ágyúk és a 122 milliméteres tarackok alkották, míg a páncéltörő tüzérség arsenáljában az 1950-es évek elején megjelent az 1942M 45 milliméteres, majd az 1943M 57 milliméteres páncéltörő löveg. Az előbbi gyorsan kikopott a rendszerből, ám az utóbbi nagyon sokáig, az 1980-as évek végéig hadrendben maradt; még akkor sem számított túl elavultnak, hiszen több mint 10 centiméteres homogén páncélt is át tudott ütni. Az 1950-es évek elején ismét megjelent a második világháborúban

Egy 1943M 120 milliméter űrméretű aknavető vegyi mentesítése.

1938M 122 milliméteres tarack.

nagy sikerrel alkalmazott fegyvernem, az önjáró tüzérség, amely a magyar (Zrínyi II.) és a német (StuG III, Hetzer) technika után ezúttal a szovjet eszközöket, név szerint a nyitott küzdőterű SzU-76M-et, illetve a zárt küzdőterű ISZU-122-est kapta meg; ezek hatékonyan támogathatták a gépkocsizó lövészlakulatokat.

EGYMÁST KÖVETŐ FEJLESZTÉSEK

– 1956 a haderőfejlesztés tekintetében is fontos választóvonal volt: hazánk bizonyos mértékig megbízhatatlanná vált, az első vonalbeli haditechnikát ezt követően rendszerint egy kis csúszással kaptuk meg, sőt az önjáró tüzérségi eszközöket az utolsó darabig vissza kellett adnunk a szovjeteknek – mutat rá a HM HIM parancsnoka.

BMP-1 gyalogsági harcjárműre szerelt 9M14P Maljutka páncéltörő rakéta.

R-17 (Scud-B) harcászati-hadműveleti rakéta.

Az 1960-as években újabb erőteljes fejlesztés vette kezdetét: ekkor – egészen pontosan 1963-ban – álltak hadrendbe a szárazföldi rakéta csapatok. Minden gépkocsizó hadosztály mellé rendeltek egy, 2K6 Luna, 45 kilométer hatótávolságú rakétákkal felszerelt harcászati rakétaosztályt, Tapolcán pedig létrehozták az 5. hadseregnek közvetlenül alárendelt harcászati-hadműveleti rakétaosztályt, 180 kilométer hatótávolságú R-11 (Scud-A) rakétákkal a hadrendjükben. Ebben az évtizedben a páncéltörő tüzérség eszköztára is bővült, miután rendszeresítették a 85 milliméter űrméretű D-44-es hadosztálygyűt, később pedig az első generációs huzalvezérlésű, 2000 méter hatótávolságú páncéltörő rakétákat (2K15 és 9K16 SMEL).

A korszerűsítés az 1970-es években is folytatódott: az előző évtizedben hadrendbe állított szárazföldi rakétákat ekkor váltotta fel a 300 kilométer hatótávolságú R-17 (Scud-B) harcászati-hadműveleti rakéta, illetve a 70 kilométer hatótávolságú 9K52 Luna-M (Frog-7) harcászati rakéta. A páncéltörő eszközök sorában megjelent egy igen hatékony fegyver, a második generációs huzalvezérlésű, félautomata irányítású páncéltörő rakéta, az 500–3000 méter közötti hatósós 9M14P Maljutka, ami akár 500 milliméter vastag páncél átütésére is alkalmas. Napjainkban egy ennél is modernebb eszközt tart hadrendben a Magyar Honvédség: a négy kilométer hatósós lőtávolságú, harmadik generációs 9M113 Konkurszt.

A tábori lövegeknél szintén generációváltás történt: a 122 milliméteres ta-

rackot – a Magyar Néphadsereg tábori tüzérérségének alaplovegét – felváltotta a mai napig rendszerben lévő 152 milliméteres D-20-as ágyútarack. 1979–1980-tól pedig haderőnk ismét rendelkezett önjáró löveggel, miután megérkezett a 122 milliméter űrméretű, önjáró tarack, a 2Sz1 Gvozgyika (Szegefű).

JÓL ÁTGONDOLT RENDSZER

Ezzel egy időben a hadszervezésben is változások következtek be: az ezredek az önálló harctevékenységre sokkal alkalmasabb dandárokká, a hadosztályok pedig hadtestekké alakultak. Ez már a nyugati elveknek megfelelő felépítés volt, bár ennek igazán a NATO-csatlakozáskor lett jelentősége. Az önjáró eszközök a gépesített dandárok szervezetebe kerültek, önjáró tüzérosztályok formájában.

Minden gépesített hadtesthez egy tüzérezredek (három D-20-as oszttaljal és egy BM-21-es sorozatvető üteggel) rendeltek, emellett alakult egy hatalmas tüzerőt képviselő hadseregközvetlen tüzérdandár is, benne öt tüzéroszttaljal; ebből három oszttaly D-20-asokkal, 1-1 pedig 152 milliméteres 2Sz3 Akácija önjáró löveggel és BM-21-es sorozatvetőkkel rendelkezett.

A páncéltörő tüzérség pedig már a gépesített lövészszázaljalak szintjén megjelent, egy úgynevezett százaljalj vegyes páncéltörőüteg formájában, benne 4-4

darab SzPG-9 állványos gránátvetővel és a 2000 méter hatótávolságú 9M111 Fagot páncéltörő rakétával. A százaljaljnak volt még egy tüzérütege, a százaljalj aknavető ütege; ennek fegyverzetét hat darab 120 milliméteres aknavető alkotta. Dandárszinten a tábori tüzérség Gvozgyikákból álló önjáró oszttalya mellett feltűnt a dandár vegyes páncél-

BM-21-es sorozatvető.

törőüteg is, amely hat Maljutkát és egy 85 milliméteres D-44-es üteget foglalt magában.

A tüzérfelderítés is kiemelt figyelmet kapott: az 1980-as években jelent meg két új technikai eszköz, a kizárólag a tüzérérségnél rendszeresített SZNAR-10 mozgócél-felderítő lokátor, illetve az AZK-5 hangfelderítő komplexum.

– A tüzérérségnek ez a többlépcsős tagozódása az 1980-as évek közepére épült ki, s gyakorlatilag az 1990-es évek legelejéig meg is maradt. Nagyon átgondolt rendszerről beszélünk, hiszen már zászlóaljszinten megvolt a tüzérérség szerepe, nagy tüzerő összpontosult a százaljaljparancsnokok kezében. A dandárok nagy manőverező képességű önjáró oszttaljal rendelkeztek, páncéltörő oszttalyuk pedig már három kilométer távolságból felvehette a harcot az ellenséggel. A főirányban tevékenykedő dandárok a hadtest tüzérérségének egy részét is megkaphatták, sőt adott esetben a hadsereg tüzérdandárjára is számíthatnak. A Magyar Néphadsereg tüzérérségének a személyi állomány tekintetében sem kellett szegyenkeznie, hiszen a képzés magas szinten zajlott. A lövegpáncsnokok, a tiszthelyettesek és a tartalékos tisztek képzése Várpalotán, a Tüzérképző Központban zajlott, a tisztképzés helyszíne pedig a Kossuth Lajos Katonai Főiskola volt – tudjuk meg Kovács Vilmos ezredestől. – E jól felépített tüzérérség visszafejlesztése az európai hagyományos fegyveres erő ellenőrzéséről és korlátozásáról szóló CFE-szerződéssel kezdődött. Ennek ér-

122 milliméteres 2Sz1 önjáró tarack (Gvozgyika).

SzPG-9 állványos gránátvető.

telmében jelentősen csökkentenünk kellett a 100 milliméternél nagyobb űrméretű tüzérérségi eszközök számát, amit aztán az egymást követő haderőreformok csak tovább apasztottak. Pedig tűztámogatás nélkül a gyalogság – nevezük azt gépesített lövészek vagy könnyűlövészek – nem tud eredményesen harcolni.

A gyártási kapacitás is elsorvadt: a rendszerváltozás után az üzemeket privatizálták, majd felszámolták. Először megszűnt a hazai lőszergyártás, az 1990-es évek közepén pedig a lövegyártás is, az amúgy világszínvonalon, exportra is termelő diósgyőri üzem privatizációjával, majd bezárásával. Az évtized végén már nem beszélhetünk tüzérérséget kiszolgáló magyar hadiiparról, napjainkra pedig a fejlesztésért felelős szakembergárda is eltűnt.

Bevetésre kész!

1993-BAN SZINTE A SEMMIBŐL KELLETT MEG-ALAKÍTANI EGY ÚJ KÉPESSÉGET (FEGYVERNEMET, ILLETVE ALAKULATOT), AMELYNEK IMMÁR A JOGUTÓDJÁT, AZ MH 25/88. KÖNNYŰ VEGYES ZÁSZLÓALJAT IS A VILÁG SOK PONTJÁN ISMERIK ÉS ELISMERIK. SOROZATUNKBAN A FENNÁLLÁSÁNAK 20. ÉVFORDULÓJÁT IDÉN, SZEPTEMBER ELSEJÉN ÜNNEPLŐ ALAKULAT SOK TEKINTETBEN PÁRATLAN TÖRTÉNETÉNEK LEGFONTOSABB KORSZAKAIT ELEVENÍTJÜK FEL.

NULLÁRÓL INDULVA

Az első délszláv háború 1991-ben, bizonyos tekintetben felkészületlenül érte az átalakulóban lévő Magyar Honvédséget: a határaink mellett zajló konfliktus először mutatta meg, hogy egy háborút nem csak hagyományos eszközökkel és módon lehet megvívni. A hagyományos erők határ közeli átcsoportosítása mellett világossá vált, hogy szükség van (enne) olyan gyorsreagálási erőkre, amelyeket légi úton bármikor, bárhol, záros határidőn belül bevethetnek. Ezért a katonai vezetés már 1992-ben úgy döntött, hogy az egri, a győri, a szombathelyi és a szolnoki felderítő-zászlóaljak állományából hozzanak létre egy – öt felderítőszakaszból és támogató erőiből álló – kettős rendeltetésű köteléket, egy úgynevezett légi mozgékonyaságú századot. A század felkészítésével a 34. mélységi felderítő-zászlóalj parancsnokhelyettesét, Keresztúri László őrnagyot (ma nyugállományú ezredes) bízták meg.

Keresztúri ezredes neve ma már fogalom a szakmában és a hadseregben: az új képesség létrehozójának kezei alatt teljesen új szemléletű parancsnoki generációk „nőttek fel”. A teljesség igénye nélkül: Sándor Zsolt dandártábornok, a tatái dandár parancsnoka, Sándor Tamás ezredes, a szolnoki különleges műveleti zászlóalj parancsnoka, Molnár Zsolt ezredes, az MH Ludovika Zászlóalj parancsnoka, Apáti Zoltán ezredes, az MH Békétámogató Kiképző Központ parancsnoka is az elsők között érkezett az alakulathoz – de ne szaladjunk ennyire előre az időben.

Az 1992-ben felállított, majd összekovácsolt csapat már készültési szolgálattal is ellátott déli határunk zarássán, felderítő, s mintegy határvadász jellegű feladattal. A válság csitulása után még ebben az évben az állami és a katonai vezetésnek is bemutatták a képességeiket, amelynek következményeként megszületett a döntés az új fegyvernem meg-

Keresztúri László

MAGYAR HONVÉD

alakításáról. 1992-ben még a 34. mélységi felderítő-zászlóalj szervezeti keretében működött a légi mozgékonyaságú század, majd feltöltése és saját szervezeti kereteinek kialakítása után, 1993. szeptember elsején megalakult az önálló, MH 88. Légimozgékonyaságú Zászlóalj.

– Jőszerével a semmiből kellett megalakítani a zászlóaljat egy három éve üresen álló, nem működő laktanyában – emlékszik vissza Keresztúri ezredes. – Fegyverzetünk és technikai eszközeink ugyan voltak, de szinte senki sem tudta, milyen is egy ilyen alakulat feladatrendszere, harceljárása; nem rendelkezünk szabályzatokkal és kiképzési módszertannal sem. Szerencsére voltak olyan jól felkészült és az új szemlélet képviselőiben élenjáró parancsnokaink, mint Gyuricza Béla vezérezredes, dr. Végh Ferenc vezérezredes, később pedig Győrössy Ferenc altábornagy, akik mindent megtehtek annak érdekében, hogy a szükséges tapasztalatokat megszerezhessük.

Először Keresztúri Lászlónak tették lehetővé, hogy bejárja a „fél világ” hasonló alakulatait, majd az ő javaslatára az alegségparancsnokok is megkezdtek tanulmányútjaikat. Így többek között a belga hadsereg rohamkommandójánál, a parakommandó dandárnál, a holland 11., a brit 24. légimozgékonyaságú dandárnál, valamint az Amerikai Egyesült Államok 173. ejtőernyősdandárjánál sze-

Ejtőernyős gyakorlás a belga rohamkommandóval.

rezték meg az alapvető ismereteket, amelyeket aztán kiképzési programok, szabályzatok és szakutasítások formájában át kellett ültetniük a hazai viszonyokra. A zászlóalj ezt az elvet az elmúlt húsz esztendőben konzekvensen követte: tisztjeik, tiszthelyetteseik rendszeres hallgatókként tanulnak az USA és más NATO-tagállamok hadseregeinek legkülönbözőbb iskoláiban, tanfolyamain, a hegyi vezetőtől kezdve a rangeren át a magasabbparancsnoki iskoláig.

De visszatérve a kezdetekre: 1993. szeptember elsején a „88-as” két légimozgékonyaságú, egy kiképző-, valamint egy támogatószakaddal, a szükséges logisztikai és laktanya-üzemeltető szervezetekkel, négy százhatvan fővel kezdte meg tevékenységét. Am rögtön az elején roppant módon felgyorsultak az események. Bekapcsolódtak a PfP (Partnership for Peace – békepartnerségi program) folyamatába, majd megkezdtek a felkészülést a NATO-csatlakozás-

Légi szállítós:
ha „cipőkánállal” is,
de befér az UAZ.

MAGYAR HONVÉD

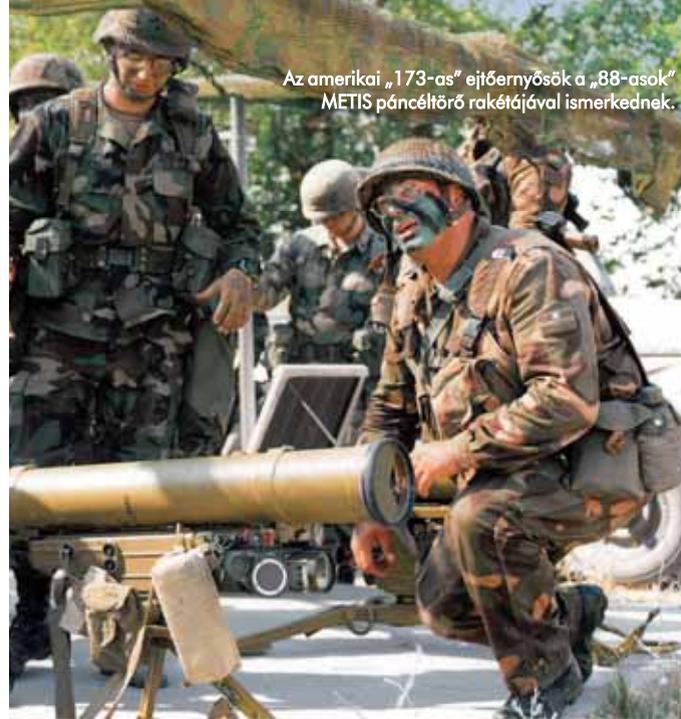
RENDRAGYÓ KÖSZÖNTÉS

Minden katonai rendezvényen azonos a protokoll: az előljáró „Jó napot/reggelt/estét honvédek!” kifejezéssel köszönti a katonákat, akik „Erőt, egészséget!” válasszal élnek. Kivétel a „könnyű vegyes”, ahol – eleinte nem kis meglepetést okozva – bevezették a mai napig is használt „Bevetésre kész!” választ, mivel megalakulásuktól kezdve szinte folyamatosan készültségben voltak. Nem vagyok biztos abban, hogy ezt az alakí szabályzat bármelyik módosítása is tartalmazná, viszont ma már mindenki által elfogadott, nem vitatott „brand” lett a zöldsapkás, hímfett, ejtőernyős szimbólumot viselő katonák köszöntése.

ra. A megalakuláskor csak egy tisztjük beszélt angolul, ma már, a szisztematikusan nyelvi képzésnek köszönhetően, a parancsnoki és az alegség-parancsnoki állomány is elérte a beszétszükséges idegennyelv-ismereti szintet. Erre a szövetségbe való belépésén túl azért is nagy szükség volt, mert 1996-ban mári ki is léptek a nemzetközi porondra: először az ENSZ ciprusi UNFICYP, majd az MFO (Multinational Force and Observers – Többnemzeti Erő és Megfigyelők) sínai-félszigeti missziójában vettek részt. Azon túl, hogy katonáikat a térségekbe vezényelték, a felkészítést is maguk hajtották végre. Náluk alakult meg, és sokáig szervezeti kereteiken belül működött az MH Békétámogató Kiképző Központ jogelődje is. 2001-ben Bosznia-Hercegovina következett:

egy századnyi erővel, az olasz carabinieri-erkekkel együtt Szarajevóban, a rendfenntartó zászlóalj részeként vettek részt a békefenntartásban. Ez a küldetés már előre vetített egy újabb változást: boszniai tapasztalataikra is építve egyik századuk a későbbiekben katonai rendőri (MP – Military Police) képesség birtokában szolgált. 2004-ben már Irakban találjuk a „88-ast” az MH Szállítózászlóalj szállítmánybiztosító századként. E küldetésük során, robbantás következtében veszítette életét az egyik katonájuk, Nagy Richárd posztumusz hadnagy.

De egy picit megint visszalapozva történetük lapjain, 1996-ban az addig légi-mozgékonyaságúnak nevezett zászlóaljból megalakult az MH 88. Gyorsreagálású Zászlóalj. Ekkor kapták vissza a felderítőiken és egyes egyéni beosztás-

Az amerikai „173-as” ejtőernyősök a „88-asok” METIS páncéltörő rakétájával ismerkednek.

ban lévő tisztjeiken túl „századerőben” is – mint harcibiztosító század – az ejtőernyős képességet, és folytatták rohamos fejlődésüket. Olyannyira, hogy 2000-ben az alakulat már az MH 1. Könnyű Vegyes Ezredként működött. Szervezetében a törzson kívül megtalálható volt három gyorsreagálású (ejtőernyős, légi szállítású, gépesített és korlátozott MP-képességekkel rendelkező), egy gépesített gyorsreagálású, egy felderítő (harcibiztosító), egy harcátámogató (aknavető, páncéltörő, légvédelmi rakéta stb.) és egy kiszolgáló (logisztikai) század. Az ezred létszáma ekkor már meghaladta az 1100 főt. Akkor még úgy tűnt, a „határ a csillagos ég”, hiszen a katonai vezetés a több mint tíz esztendő kedvező tapasztalataira alapozva létrehozott egy előkészítő törzset, amelynek az volt a feladata, hogy dolgozza ki a katonai szervezet dandárrá való átszervezésének metódusát. Csak-hogy a politika közbeszólt, a soros „had-erőreform” keretében 2004 őszén váratlanul visszaminősítették a könnyű vegyes ezredet zászlóaljgá, és az MH 25. Klapka György Lovászandár alárendeltségébe utalták. A ma már „25/88”-nak nevezett alakulat jelenleg is ebben a

szervezeti rendben működik. De bár-hogy is alakult a sorsuk az elmúlt húsz esztendőben, ma is a Magyar Honvédség egyik elit alakulatának számítanak, amely számtalan területen úttörő munkát végzett. Miután a kezdetekben maguknak „kikínlódták”, a későbbiekben már mindenkinek tanították a gyorsreagálású, illetve a könnyűlövész szakmát. Többek között helység-harcot, légi szállítást, rohamlövész és könnyűlövész ismereteket oktattak tanfolyamok keretében a más alakulatoktól érkező katonáknak; ők használták először a napi kiképzésben a MILES- (lézeres szimulációs) rendszert és a paintball-fegyvereket is, s még folytathatnák a sort. De az elmúlt két évtizedben a civil lakosságnak is megbizonyították, hogy bármikor számíthatnak rájuk. Minden nagy árvízénél az első sorokban küzdöttek, ők mentették az 1993-as szajoli, harmincnégy emberéletet követelő vasúti katasztrófa sérültjeit és szállították el a katagédia áldozatait, 2003-ban pedig a szolnoki Hetényi Géza Kórházban kiütött tüznél menekítették a gyermekeket.

Keresztúri László tizenegy esztendőn keresztül állt az általa megalakított katonai szerezet élén, így kézenfekvő a

kérdés: milyen volt egy vadonatúj képzés létrehozásánál „bábakodni”? Válaszát kaján mosollyal kezdi.

– Az az igazság, hogy sohasem akar-

tam katona lenni – mondja –, olyannyira nem, hogy minden erőmmel el akarom sumákolni a sorkatonai szolgálatot. Minden fórumon égre-földre bizonygattam, hogy miért akarok inkább kohómérnök lenni.

A hadsereg szerencséjére nem sok eredményem, mert mivel már civilként is volt harminckilenc ejtőernyős ugrás, simán „berántották” a mélységi felderítő-zászlóaljhoz. Becsülettel leszolgálta a két évét, majd amikor felkínálták neki a továbbszolgálat lehetőségét, nem habozott.

– Megtetszett a dolog, meg aztán átgondoltam, hogyan is tovább, s úgy döntöttem, maradok. Ha pedig maradok, akkor ez a főcsapás iránya, tehát minden erőmmel azon kell lennem, hogy a legtöbbet hozzam ki belőle magam és a társaim, valamint a beosztottjaim javára egyaránt. Szerencsésnek is mondhatom magam, hiszen úgy a felderítő zászlóaljnál, mint a „könnyű vegyesnél” és jogelődjeinél kollégáim és beosztottjaim – akikre a mai napig büszke vagyok – rendkívül motiváltak, minden újra fogékonyak és kreatívak voltak.

Így esett meg tehát, hogy a sorkatonai szolgálatot megúszni akaró fiatallemberből ezerszázötvenhat ejtőernyős ugrással rendelkező, egy vadonatúj fegyveremet létrehozó, majd bevezető, generációkat felnevelő ezredes vált.

A szolnoki kórházban kiűrt tüznél gyermekek tucatait mentették ki.

A gyorsreagálású zászlóalj Göncz Árpád köztársasági elnökötől kapott csapatzászlót.

M. kir. gyalogsági laktanya a Budaörsi úton

ÉPÍTÉSI NAPLÓ

ELSŐ NEVÉT AZ OSZTRÁK CSÁSZÁRTÓL ÉS APOSTOLI MAGYAR KIRÁLYTÓL, IV. KÁROLYTÓL KAPTA, KAPUJA FELETT 1919-BEN, NÉHÁNY HÓNAPIG A NÉMET SZOCIÁLDEMOKRATA „MUNKÁSCSÁSZÁR”, BEBEL NEVE DÍSZELGETT, A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ UTÁN PEDIG A FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC KÖLTŐJÉRŐL, PETŐFI SÁNDORRÓL NEVEZTÉK EL. HADD AVASSAM BE A KEDVES OLVASÓT A BUDAPESTI, BUDAÖRSI ÚTI, TÖBB KERESZTELŐT MEGÉLT LAKTANYA ÉPÜLETEINEK TÖRTÉNETÉBE, AMELYNEK FALAI KÖZÖTT MANAPSÁG AZ MH VITÉZ SZURMAY SÁNDOR BUDAPEST HELYŐRSÉG DANDÁR ÁLLOMÁSOZIK, ÉS ÉPP MOST AVATTÁK FEL A DÍSZKERTET, BENNE A NÉVADÓ SZOBRÁT...

Állók a laktanya hajdanvolt alakulterének aprócska négyzetméterén. Körös-körül ódon, százéves falak. Előtem egy „űjkori” szocreál étkezdetőmb, ez uralja a központi helyet, itt tartották a néphadsereg idők egyik-másik étkeztetési módszertani bemutatóját. Ahol egykor a világégek híres-neves gyalogzredeinek bakái masíroztak, most történelmi idők idéző honvéd koronaőrök, palotaőrök, díszelgők és

más válogatott legények vonulnak rendre. Odébb, a parancsnoki épület tőszomszédságában ünnepi várakozás, avatják a díszkertet, a főváros katonái alakulatuk névadójára a szobra előtt fejet hajtva emlékeznek. Az uzsoki hős a Nagy Háború utolsó éveiben épp akkor foglalta el a honvédelmi miniszteri bársonyszéket, amikor IV. Károly, Magyarország utolsó királya, magyar kérésnek eleget téve legfelsőbb elhatározásra jutott. „Enge-

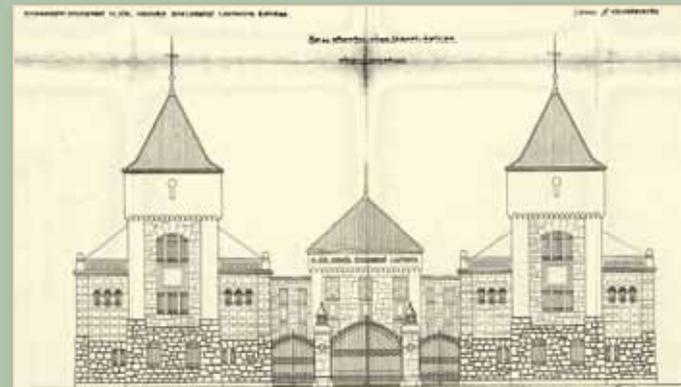
délyezem, hogy a Budapesti Új Honvéd Gyalogsági Laktanya a «IV. Károly Honvéd Gyalogsági Laktanya» nevet viselje.”

A császári katonai iroda irattárában őrzött, Bádenben, 1917. február 19-én keltezett irat tanúsága szerint a laktanyát a m. kir. honvédség 29. és 30. gyalogzredei részére építették 1913–1916 között – kommentálta a dokumentumot a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Bé-

csi Levéltári Kirendeltségének főlevéltárosa, dr. Kiss Gábor százados. Csak-hogy a bécsi Hadilevéltárban nem maradt fenn semmi más, például az építkezésről szóló irat.

Állunk, immár „dandárnyian”, a díszkertben, ahová a parancsnoki épülettől a Szurmay sétány vezet. A Keleti-Kárpátokat az orosz betolakodóktól hadtörténelmünk kegyes pillanatában sikerrel megvédő hős katonai erejéről épp abban a laktanyában szólnak emelkedett hangon, amelyet a parancsnoksága alatt harcoló gyalogzredeknek építettek. A Harmincas honvédek élete a halálmezőkön címmel megjelent kötet előszavát Szurmay Sándor nyugalmazott honvédelmi miniszterként, gyalogsági tábornokként jegyezte. Így méltatta egykori katonáit: „En a honvédség kezdő nehézségeit láttam, mert annak kiépítésében részt vettem és azután láttam a hosszú időn át alattam állott vitéz 30. gyalogzred titáni harcát, kitarását, hősiességét a legnehezebb viszonyok között is a nagy háborúban...”

De idézzük még e könyvből Ruef Ede m. kir. honvéd alezredes szavait is: „A m. kir. honvédség az új törvény (a honvédségről szóló 1912. évi törvények – a szerző) alapján nemcsak tüzérseget kapott, hanem gyalogsapatait is szaporították 4 ezreddel és az egész honvédség eddigi 25.000 főnyi békeállományát 50.000 emberre emelték. Az új honvéd gyalogzredek – így a 30. honvéd gyalogzred felállítására is – csak fokozatosan történt. Az ezredtörzs székhelye Budapest lett, s az ezred többi részét is, a Kis-

A mai parancsnoki épület látványterve, „1913 év május hó”.

kunfélegyházán állomásozó 3. zászlóalj kivételével, szintén Budapesten helyezték el. Az ezredtörzs és a pótzászlóalj-keret részére irodahelyiségül a Soroksári-út 41. sz. épület V. emeletét bérelték ki, a Budapesten állomásozó két zászlóaljat és a géppuskás osztagot az Üllői-úton fekvő «I. Ferenc József» honvéd gyalogsági laktanyában szállásolták el. A csapatok elhelyezése szűk volt, mert ugyanabban a laktanyában, amelyben eddig egyedül csak az 1. honvéd gyalogzred volt, most még az újonnan felállított 29. és 30. honvéd gyalogzredek részére is helyet kellett szorítani.

Ezt a kedvezőtlen elhelyezést azonban csak ideiglenesnek tervezték, mert a budai oldalon, a Budaörsi-úton, az utób-

bi két ezred számára korszerű, hatalmas és kényelmes laktanya, a mai «IV. Károly király»-laktanya épült, amelybe 1914 őszén kellett volna beköltözni.

A beköltözést megakasztotta a háború...

Nos, jelent már meg számos igényes munka Budapest helyőrségről, ám a kaszárnyáról, a „budapesti kincstári m. kir. gyalogsági laktanyáról” egy sem. Pedig régen volt már, hogy „Nagyméltóságú báró Hazai Samu honvédelemügyi miniszter Budapesten szükséges laktanyák általános építési tervezetekinek szerkesztésére” felhívást intézett Budapest Székesfőváros közönségéhez. Tanúskodik erről a Honvédelmi Minisztérium 9/b osztályának 1912. augusztus 23-án keltezett, a Hadtörténelmi Levéltárban fellelhető iratanyaga.

„A m. kir. honvédségnek az új véderőtörvény alapján való átszervezése, illetve a honvéd tüzérsegek újszervezése alkalmából Budapestben két további honvéd gyalog – egy honvéd táborigényű – egy táborigényű ezredet és egy lovaglói ütegestályt szándékoznak elhelyezni.

A székesfőváros által laktanya építési célokra és pedig a gyalogság számára a budai, a lovasság és tüzérsegek számára a pesti oldalon kiszemelendő telkek általános alkalmasságának megállapítása céljából előzetes megtekintés szükséges.”

A magyar fővárosban, valamikor az 1880–1890-es években kezdődtek meg a modern laktanyák építkezései – ad adalékokat Budapest garnizon-jellegének kialakulásához dr. Bonhardt Attila ez-

Gyakorlatozás a laktanyaudvaron, a '30-as évek végén.

EMLÉKMŰ A „29-ESEKNEK”

Az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandárnál tartotta magát egy legenda: a laktanya területén állt valaha egy emlékmű. Két hadtörténész – Babucs Zoltán és Szabó Péter „Legyetek eskütkökhöz hívek mindhalálig!” A budapesti magyar királyi „József nádor” 2. honvéd gyalogezred a második világháborúban címmel, idén márciusban megjelent könyve derített fényt a titokra.

A világhégés során számos véres harcban részt vett budai 2. gyalogezredet 1921. május 25-én hozták létre, egyes részei a Budaörsi úti, IV. Károly királyról elnevezett laktanyába kerültek. A gyalogezred 1938-as legfőbb rendezvénye az elődezed, a budapesti 29. honvéd gyalogezred hősi emlékművének ünnepélyes leleplezése volt, amelyre június 26-án került sor.

A leleplezés pillanatában az ezredkürtös a „Vigyázz!” jelet fújta, melyre a díszszázad puskáival tisztelgett. Az ünnepségen Zalay József nyugállományú altábornagy átadta az emlékművet az ezred parancsnokának, Zalay Károly ezredesnek...

(E sorok írója lapzártakor dr. Bonhardt Attila ezredestől kapta a hírt, hogy a m. kir. 1. vegyesdandár HM HIM-ben őrzött iratanyagában mégis fellelték az em-

lékmű felállításának Gyurcsy László ny. ezredes, az egykori gyalogezred tagja által benyújtott kérelmet és László Dezső ezredes, a vegyesdandár vezérkari főnökének támogató nyilatkozatát, az emlékmű, bizonyos Gyula diák által írt eredeti szövegét és a felette elhelyezett domborműről készült fotót, valamint a felállításhoz az akkori kettős bejárati kapu előtt kijelölt terület pontos helyszínrajzát.

Az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár parancsnokának tervei között szerepel, hogy e dokumentumok alapján, az első világháború ki-törésének századik évfordulójára az eredeti helyen újra felállíttatják az emlékművet.)

redes, a Hadtörténelmi Levéltár és Iratár igazgatója. Ezek a korabeli építészeti stílus tekintetében szép épületek voltak, például az egykori Bolyai János Katonai Műszaki Főiskoláé „műemlék jellegű” minősítést kapott. Ezt sajnos már lebontották, ám több más, ekkor épült laktanya falai állnak még, közöttük például az egykori gr. Pálffy laktanyáé a

Hungária körúton, amely ma a Nemzeti Közszerzőgálatai Egyetem campusának törzshegyülete. A nagy építkezések egyik célja az volt, hogy a modern körülményeket alakítsanak ki a katonáknak, így gondoskodva a szállásokról, az étkeztetésükről. Nemkülönben a gyakorlat-tanításokról, és meghatározta a helyszíneket is: a laktanyák egy részét ezért

építették az akkori város szélére. Az említett műszaki főiskola egykor I. Ferenc József gyalogsági laktanyaként volt ismeretes, az ott állomásozó katonák a közvetlen közelükben, az Üllői út és a Gyáli út között kialakított kis-rákosi gyakorlóteret használták kisebb lövészetek, menetgyakorlatok céljára.

Az első világháború utáni összeomlás, a trianoni békeszerződés következményei, a hadsereg létszámának drasztikus csökkentése is némi magyarázatot ad arra – fűzi hozzá Bonhardt Attila –, hogy akkoriban sok iratot kiselejtezték, gondolatán, azokra nincs tovább szükség.

Am szerencsére fennmaradt néhány civil irat. Budapest Főváros Levéltárában őrzik például az eredeti, 1913-as tervrajzokat, a még „dupla méretű” kaszárnya elképzeléseit, a legénység épületek, a törzshegyület, a kerítés, az őr- és börtönépület (a mai parancsnoki épület) csokálatos látványterveit. A tervrajzokhoz azonban szöveges ismertető nem, csupán egy tértevény tartozott...

Az első világháború kitörése miatt az eredeti, grandiózus tervek szerinti épületeknek csak a fele készült el. A kérdés azonban még mindig kérdés maradt: hogyan alakultak a dolgok a „honvédelmi miniszter” átirata után? Az építkezés kezdetének alakulásában a Budapest Gyűjteményben fellelhető Vállalkozók Lapja segített eligazodni. Az újság 1913. április 16-i száma adta közre: „A m. kir. honvédelmi minisztérium a «Sasad» dűlőben fekvő, kincstári telken új honvédgyalogsági laktanyát építtet: ajánlatok a 4.155.152.76 koronával előirányzott munkálatokra f.é. május 7-én, de 9 óra 30 percig nyújtandók be a honvédelmi minisztérium 9b osztályához címmezve (I. Vár, Szent György tér 3. III. 45.) A versenytárgyalást május 7-én de 10 órakor a honvédelmi minisztériumnak a főparancsnoksági épülete nagy tanácstermében (I. Vár, Dísz-tér 17. I. 7.) fogják tartani.” Megtartották. A lap közleményeinek tanúsága szerint ezután meghirdették a versenytárgyalást, a pályázó cégek ajánlatait. Kihirdették végül a győztest is, miszerint: „A Sasad dűlőben építendő új honvéd gyalogsági laktanya építésével a honvédelmi miniszter a május 7-én megtartott versenytárgyalás alapján dr. Lipták és Társa budapesti céget bízta meg az előirányzott 4.155.152 koronához képest 16 százalék árengedéssel. Az építkezéshez

azonnal hozzáfognak, mert az egész épületeknek november hó végéig tető alá kell jutniuk, hogy 1914. szeptember hó végén az új laktanya a rendeltetésnek átadható legyen.” A nyertes cég vezetője a vasbetonszerkezetek elméletének tudós mérnöke, későbbi hadiipari nagyvállalkozó dr. Lipták Pál volt, akinek nevéhez fűződik többek között a budapesti Párizsi udvar építése is.

A munkálatokról ugyan nem láttak napvilágot beszámoló, újsághírek, de néhány mozzanatról akadt egy-két „látlet” a m. kir. Honvédelmi Minisztérium, valamint Budapest Székesfőváros Tanácsa és közmunkák felett őrködő testülete

A DÍSZKERT

– Még tavaly határoztam el, hogy a történelmi időköt idéző laktanyánkban emléket állítunk katonai múltunkhoz, összetett profilunkhoz kötődő személyiségeknek – mondja Kun Szabó István dandártábornok, az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár parancsnoka. – Emlékük méltó ápolásának színhelyeül azt a területet jelöltem ki, ahol már egy 1927-es tervrajz szerint

is díszkert volt. Az emlékhely alaprajza, fő motívuma a Szent Korona dőlt keresztje, ennek különböző pontjaira állítottuk fel a tervezett szobrok talapzatait. Elsőként névadónk bronz mellszobrát avathattuk fel. A neves szobrász, Ligeti Miklós alkotása a Hadtörténelmi Intézet és Múzeumból érkezett hozzánk, amelyért ezúton is köszönetet mondok. Ezt követően állítottunk emléket Mária Terézia királynőnek, a cs. és kir. 32. gyalogezred létrehozójának, Schweidel József honvéd vezérőrnagynak, a szabadságharc Aradon kivégzett hős tábornokának, Budapest első városparancsnokának, Láhner György honvéd vezérőrnagynak, a szabadságharc hadbiztosának, a szintén Aradon kivégzett hős tábornoknak, és mivel összetett profilunkba tartozik a híradó és informatikai szakterület is, Pus-kás Tivadarnak, a telefonhírmondó feltalálójának.

(Szurmay Sándor leleplezett, díszőrséggel övezett szobra a kereszt bal oldalán látható.)

közötti levelezésekben, Magyar Dezső mérnökari százados, építésvezető 1913 augusztusában „a Budaörsi-út 51. számú kincstári telken folyamatban lévő laktanyaépítésnél” a kerítések megépítéséhez kérte a telkek határvonalának kitűzését. A kérés teljesült, s a m. kir. államkincstár bevételei közt meg is jelent egy bizonyos 96 koronányi összeg, amit „a budai honvéd gyalogsági laktanya telkek határvonalainak kitűzéséért eljárás díj fejében” könyveltek le. 1913 nyarán a budapesti m. kir. honvéd gyalogsági laktanyák építészvezetője jelentette, „hogy a Budaörsi-úton folyamatban lévő laktanyaépítéshez szükséges építőanyagok szállításhatása céljából a Budaörsi-út mentén húzódó árok helyenként ideiglenesen áthidalattatott... az áthidalatások helyén való jókarbantartásról a kincstár tartozik gondoskodni.” A Budai Lap 1914. június 7-i számában pedig már ez olvasható: „A Sasadi dűlő látépe megváltozott. A Sas-hegy alján, a déli vasút töltésén túl, óriási szürke épülettömb emelkedik: az új honvéd kaszárnya...”

Állnak tehát a kaszárnya immár százéves falai, megőrizve a XX. század eleji aerariális (kincstári) épületek eklektikus architektúrájának stílusjegyeit. Áll ma is az egykori híres honvéd gyalogezrednek szánt szálláshely, de hogy pontosan kik, mettől meddig és milyen céllal állomásoztak itt, a Budaörsi út mentén, az már egy újabb összefoglaló munka témája lehet.

(A cikk megírásához adott segítségért köszönet illeti a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, a Budapesti Gyűjtemény, a Budapest Főváros Levéltára irattári, levéltári, tervtári, könyv-, illetve fotógyűjteményi szakembereit, hadtörténészeit, valamint Déry Attila építészettörténészt.)

A Brzeziny-i oroszlán Székelyföldön

Litzmann tábornok és stábjja Csíkszereda előljáróival a főhadiszállásnak otthont adó épület előtt.

AZ ELSŐ DÍSZPOLGÁR

CSÍKSZEREDA ELSŐ DÍSZPOLGÁRA A NÉMET KARL LITZMANN TÁBORNOK VOLT, AKI EZT A CÍMET 1917-BEN, MINDÖSSZE NÉHÁNY HÓNAPOS SZÉKELYFÖLDI TARTÓZKODÁSA SORÁN ÉRDEMELTE KI, A HIVATALOS INDOKLÁS SZERINT „CSÍKVÁRMEGYE TÖRTÉNELMÉBEN SZERZETT ELÉVÜLHETETLEN ÉRDEMEIÉRT”. A POROSZ KATONA ERDÉLYI MŰKÖDÉSÉRŐL DACZÓ KATALIN ÉS BÁCS BÉLA JÁNOS ÍRT TANULMÁNYT, EBBŐL IDÉZÜNK RÉSZLETEKET.

Karl Litzmann 1850. január 22-én született a Berlintől mintegy 80 kilométerre, északra található Neuglobsowban. 1895-ben lett ezredes, 1898-ban nevezték ki vezérőrnaggyá. 1902–1905 között a porosz hadiakadémia igazgatója volt, ám ezt követően nyugállományba helyezték, mivel nézeteltérése támadt a hadsereg vezérkarával. Az első világháború kezdetén reaktiválták. A brzeziny-i áttörésben (1914. november 23–24.) játszott szerepéért megkapta a Pour le Mérite kitüntetését, és ekkor nevezték el Brzeziny-i oroszlának is. Miután 1915-ben elfoglalta

Kovnót (mai nevén Kaunas – Litvánia), a császár felajánlotta neki a nemesi rangot, ám ő ezt visszautasította.

Erdélybe, közelebbről Kolozsvárra 1916. november 20-án érkezett, majd Segesvár érintésével Székelyudvarhelyre utazott. Ott előljárójánál, a császári és királyi 1. hadsereg parancsnokánál, Arthur Arz von Straussenberg tábornoknál jelentkezett, aki azzal bízta meg, hogy a Gyergyói-hegységben megakadályozza az ellenség előretörését Erdély irányába, egyúttal tartsa a szoros kapcsolatot a 7. hadsereg déli szárnyával. Gyergyószentmiklóson rendezte be főhadiszállását,

melyet 1917. január végén áthelyezett Csíkszeredába – miután a parancsnoksága alá tartozó területet kiterjesztették a Gyergyói-havasok déli részétől Alcsíkiig.

Csobános és az Úz völgye között, az akkori magyar–román határ közelében emelkedett a Magyaroscsoport, melynek csúcsai a Lapos, a Magyaros, a Sövényes és a Névtelen-kúp nevet viselték. A magaslatok az oroszok kezén voltak, és az ott elhelyezett ágyúikkal erősen zavarták az Úz-völgyi forgalmat. A Magyaroscsoportot tehát vissza kellett foglalni: e vállalkozás részleteinek kidolgoz-

sa Karl Litzmann tábornokra várt, aki visszaemlékezésében így ír az előkészületekről: „Az erre a célra kiválasztott csapat, elsősorban a 10. honvéd gyalogezred, ebből a célból gyakorlatokat tartott Csíkszereda mellett. Kerestünk ott egy olyan kisebb hegycsoportot, amely hasonlított a Magyaroshoz és gyakorlatozási terepként felszereltük fegyverzettel az orosz minta alapján.

Február 27-én került sor a zárógyakorlatra, miáltal a tüzezség és az aknavetők éles töltényeket használtak mindaddig, amíg a támadó csapat betört az állásokba és a támadó csapat is kézigránátokat használt. A gyakorlat megnyugtatóan és öröndetes módon mindenféle szerencsétlenség nélkül zajlott le. Négy-szögbe hívtam a katonákat, belo-goltam a négszög közepére és magyar nyelven intéztem beszédet hozzájuk, mely beszédben hangsúlyoztam, hogy nincs az az orosz, aki a magyar támadásnak ellen tudna állni. Beszédemet a Magyarországon annyira kedvelt búcsúszavakkal fejeztem be: «Isten adjon meg benneteket!» Ezzel példátlan lelkesedést váltottam ki a katonákból. A

Karl Litzmann

A Litzmann-kúp

szenvedélyes Éljen-kiáltások, «az öreg német tábornoknak» intézve, nem akartak véget érni.”

A vállalkozásra felkészített alakulat 1917. február 28-án visszatért az Úz völgyébe, Karl Litzmann azonban nem tarthatott velük, ugyanis otthonról szomorú hírt kapott.

„Január végén feleségem súlyosan grippés lett, majd erőteljes tüdőgyulladást kapott. Növekvő aggodalommal olvastam orvos lányom, Elisabeth napi beszámolóit, aki Stettinből Neuglobsowba igyekezett, hogy beteg édesanyja mellett lehessen. Március 3-án este 10 óra-kor a fiam hozta Elisabeth táviratát, mely arról tudósított, hogy feleségem életveszélyben van. Rögtön szabadságot kértem – távbeszélőn a hadsereg- és frontparancsnokságtól, távirati úton pedig öfelségétől, a Charleville-ben tartózkodó császártól. (...) Csak 5-én délelőtt érkezettünk a magyar fővárosba. 6-án reggel elértek Breslau-t. Ott nyújtott át nekem az állomás parancsnoka egy táviratot, mely feleségem haláláról értesített. Este már a hűséges élettársam koporsójánál álltam. Családi boldogságom darabokra tört. Amikor 9-én reggel a gyászmenetet elindítottam, hogy a drága elhunytat a régi Dagower-i családi temetőbe kísérjük, megérkezett a vezérkari főnököm március 8-i távirata: Lapos, Magyaros, Névtelen-kúp, Sövényes simán bevéve. Közvetlenül a 10. honvédrezd támadása után, zászlófelvonás

közben a Névtelen-kúpot Litzmann-kúp-nak kiáltották ki.”

A Magyaroscsoport visszafoglalása érdekében tett erőfeszítései mellett, minden bizonnyal népszerűsége miatt lett Karl Litzmann tábornok Csíkszereda első díszpolgára. Az ezt igazoló oklevelet a város küldöttsége 1917. június 24-én nyújtotta át a porosz katonának. Mint utóbb kiderült, a díszpolgári cím egyben búcsúajándék is volt: „Mert tartózkodásunk Csíkszeredában – amely városnak most teljesen kibontakozott nyári bája – véget ért. Július 10-én késő este érkezett a császári és királyi legfelsőbb katonai parancsnokság parancsa, miszerint stábommal a császári és királyi 3. hadsereg rendelkezésére bocsátanak. 11-én délben elindultunk Kelet-Galícia irányába.

Jól éreztük magunkat Csíkszeredában, és a lakosság, személy szerint a főispán, nem szívesen vette, hogy el kell válnunk. A város megválasztott díszpolgárává. Ez volt a harmadik alkalom, hogy ilyen kitüntetésben részesültem. Két város előzte meg a magyar vármegyeszékhelyet, Eifelstadt Mayen, ahol az első hadiszállásom volt a felvonulási területen 1914-ben és Rheinsberg városa, márkisch-i szülőföldemről.” – olvashatjuk Litzmann visszaemlékezésében, aki később megfordult a nyugati hadszíntéren is, hiszen a világháború utolsó évében Franciaországban harcolt. 1918 augusztusában vonult nyugállományba, 1936. május 28-án hunyt el.

NEM CSAK KATONÁKNAK

Nincs a magyar hadtörténelemnek olyan korszaka, amellyel ne foglalkozna legalább egy, a Zrínyi Kiadó gondozásában idén megjelent vagy megjelenésre váró kötet. E könyvüldönközlés közöl mutatunk be néhányat, dr. Isaszegi János nyugállományú mérnök vezérőrnagy, a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Nonprofit Kft. könyv- és kiadványszerkesztőségének megbízott vezetője segítségével.

Február közepén jelent meg Bús János és Szabó Péter Béke poraikra... című könyvsorozatának harmadik, befejező kötete, melyben a szerzőpáros az Ausztria, Belgium, Csehország, Dánia, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Németország és Szlovénia területén létesített második világháborús katonai objektumokban nyugvó magyar katonák sírhelyeit mutatja be, fényképekkel gazdagon illusztrálva. A sorozat első kötetét 1999-ben, míg a másodikikat 2001-ben adták ki; az előbbiben a keleti hadszíntéren, az utóbbiban pedig a Kárpát-medence területén elesett, elhunyt magyar katonák névsorát tették közzé, bemutatva egyúttal a háborús helyszíneket és relikviákat, publikálva sok száz temető fényképét, térképvázlatát.

Tekintettel a nagy érdeklődésre, a januárban megjelent Don-kanyar 1942–1943 című, elsősorban a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum fotóarchívumának eddigi publikálatlan anyagából összeállított magyar és angol nyelvű albumból utánnyomás készült, amely március 9-én került a könyvesboltok polcaira. Az új kiadás kiegészült a Don-kanyarnál lévő Ssowoboda térségét bemutató 1:50 000 méretarányú térképpel.

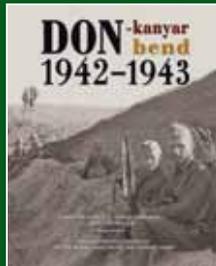
Március 20-án jelent meg Somogyi Győző Kossuth-díjas festő- és grafikusművész színes albuma, Magyar hadászólók címmel, melyben a szerző exkluzív módon, a szimbolika és a vexil-

ológia (zászlótan) felől közelítve jeleníti meg Magyarország történelméről 800-tól napjainkig. Mint ahogy dr. Isaszegi János nyugállományú mérnök vezérőrnagy fogalmazott: a voltaképpen tizenhat részből álló sorozat első darabját idén további három követi, majd pedig évente újabb négy-négy könyv lát majd napvilágot.

Az angol nyelvű változat után, március 20-án, magyar nyelven is kiadták a Hermann Róbert szerkesztésében készült Kis magyar hadtörténet című könyvet, amely olvasható formában, de a tudományos követelményekből nem engedve mutatja be hazánk hadtörténetét, a kalandosok korától egészen a mai Magyar Honvédség nemzetközi szerepvállalásáig.

Május 10-én jelent meg a katonai szaknyelven írók nélkülözhetetlen kézikönyve, az új Katonai helyesírási szótár. Valóban hiánypótló műről van szó, hiszen ilyen kiadvány utoljára 1980-ban készült. Katonai szókincsünk e gyűjteményének összeállításán tíztagú szerkesztőbizottság dolgozott, melyben két nyelvészlet képviseltette magát a Magyar Tudományos Akadémia. Isaszegi tábornok elmondta: a könyvformátum mellett születik egy interneten elérhető

teményének összeállításán tíztagú szerkesztőbizottság dolgozott, melyben két nyelvészlet képviseltette magát a Magyar Tudományos Akadémia. Isaszegi tábornok elmondta: a könyvformátum mellett születik egy interneten elérhető

án vette kezdetét, s várhatóan egy évet vesz igénybe. A helyesírási szótár szerkesztőbizottságának egy része kieserőldött. Az MH Összhaderőnemi Parancsnokságról, illetve a Honvéd Vezérkaról érkezett új tagok „szállítják” majd azokat a kifejezéseket, amelyek jelentésére nyelvészekről várnak precíz magyarázatot.

Több mint tízezer, hősi halált halt honfitársunk részesült a második világháború során posztumusz kitüntetésben, nyolcszázhetvennégy részére a Magyar Érdemrend valamely fokozatát adományozták. Marusz Roland őrnagy, a HM Társadalmi Kapcsolatok és Háborús Kegyeleti Főosztály vezetőjének helyettese nekik állít emléket Középkereszt, tisztikereszt, lovagkereszt című könyvével, amely a hősök napja alkalmából, május 30-án jelent meg.

Idén ünnepeljük a magyar légierő felállításának 75. évfordulóját, a magyar katonai repülés kezdetét azonban ennél korábbra, az Osztrák–Magyar Monarchia légjáró csapatainak létrehozásáig vezethetjük vissza. Ennek az időszaknak volt meghatározó szereplője Petróczy István ezredes, a Monarchia haderejének első magyar származású, repülőgéppel levegőbe emelkedett katonatisztje. Az ő életét dolgozta fel Révész Tamás A Légjáró című könyvében, amely május 17-én jelent meg.

Isaszegi tábornoktól megtudtuk: a Zrínyi Kiadó természetesen a 75. évforduló alkalmából is számos kiadvánnyal jelentkezik. Július második hetében például négy kötetet mutatnak be: a Bernád Dénes, Punga György és Magó Károly által jegyzett A nemzet szárnyai című dizsalbumot, Remes Péter, Grósz Andor és Szabó József munkáját. A magyar repülő- és űrrosvostörténetét, a csapathagyomány-sorozatnak a veszprémi MH Légivezetési és Irányító Központtól szóló részét, illetve Dévényi Veronika Forgószárnyalók című fotóalbumát.

AZTÁN RÁNK OMLOTT A TÖRTÉNELEM...

Az auschwitzi tábor bejárata.

A Tábori Rabbínatus a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség dolgozói számára emlékező utazást szervezett Auschwitzba. Az utat támogatta dr. Hende Csaba, s a HM által biztosított két autóbusszal utazhattunk Krakkóba, és a tőle alig 70 kilométerre lévő auschwitzi és birkenauai koncentrációs táborba.

A magyar nő barakkja Birkenauban.

Szegesdrótk fogságában.

Elhelyezték az emlékezés követit.

A rabbínatus felhívására több mint kilencszázán jelentkezték. S mivel eredetileg ötven fő részvételével terveztük a programot, újabb busz igénybe vételére kértünk engedélyt. Április 29-én, reggel hét órakor így már összesen százán indulhattunk útnak, s nyolc óra elteltével

Megemlékezés a haláltáborban

megérkeztünk Krakkóba. A történelmi városban töltött rövid idő alatt sok mindent láthattunk. Megnéztük a waweli püspöki székesegyházat, ahol lengyel (egyben Jegellő-házi magyar) királyokat is koronáztak. Láttuk a híres Mária-templomot, a Posztócsarnokot, a Jagelló Egyetemet, és sorolhatnánk, mi mindent. A két idegenvezetőnek köszönhetően sok érdekes történetet, legendát ismerhettünk meg a lengyelek történelméből, különös tekintettel Krakkóra, amelynek mindig is jelentős rangja volt a lengyel városok között. Örömmel konstataituk, hogy lengyel barátaink jól élnek, jókedvűek, segítőkészek és igen

szívélyesek velünk, magyarokkal. Nem hagytuk ki a híres zsidónegyedét, a Kazimierzt sem. A Visztula túloldalán Oskar Schindler gyára található. A gyáros

második világháborúban betöltött szerepét Steven Spielberg nagyszerű filmje, a Schindler listája örökítette meg. Másnap az út nehezebbik fele következett. Emlékezni mentünk Auschwitzba. Emlékezni magyar zsidó honfitársainkra, akiket a történelem nagy traumája, a holokauszt ragadott el szülőföldjükről. Százan indultunk emlékezni, de nem száz, hanem „hatszázezer jó okunk” volt emlékezni azokra, akiknek sorsa nem engedte, hogy tehetségükkel, szorgalmukkal, létükkel gyarapítsák ezt a hazát.

Oswiecim (ejtsd: Osjesim) – a helyieknek kívül talán nem sok embernek mond valamit is e név. Auschwitz sajnos annál inkább. Pedig egy és ugyanaz a kettő: az egyik lengyelül, a másik német nyelven. A bejáratnál „Arbeít macht frei” (A munka szabaddá tesz) felirat, a hírhedt mondat. Erről, a náciizmus rémtetteiről ma már sok mindent tudhatunk. Mégis megdöbbentő volt a kiállítás anyaga, főleg azért, mert minden, amit láttunk, maga volt a valóság, maga a 20. század történelme.

Birkenauban, a magyar vagon mellett olvastuk fel utunk védnökeinek üzenetét. Dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter, dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek és dr. Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi hangsúlyozta: ezen a szent földön határozottan magyar áldozat vére kiált az égere. Óva intettek mindenkit: nehogy megismétlje magát a történelem.

Az egyik utastársunk édesanyja fiatal lányként volt a tábor megemléző lakója. Tizenhét évesen hazatérve, családtagjait elvesztve kezdte meg új életét. Örülni akart a tavasznak, a májusnak, s felejteni mindazt, amit nem lehet és nem is szabad. Ausch Klára „felejteni akarásából” született meg a „Ajándékba kaptam az életet” című könyve, amelyből felolvastunk egy részletet, majd elhelyeztük az emlékezés követit.

A tábori rabbínatus a továbbiakban is igyekszik utakat szervezni Auschwitzba.

Totha Péter Joel, vezető tábori rabbi

Hazámat szolgálom

A magyar honvédelmi napja – május 21-e alkalmából országsszerte tartottak megemlékezéseket, ünnepi állománygyűléseket.

E napon avatták nemzeti emlékhellyé a budai Várnegyedet, s az ezt jelképező oszlopot a Szentháromság téren Hende Csaba honvédelmi miniszter, valamint Nagy Gábor Tamás, az I. kerület polgármestere leplezte le. „Nekünk, kései utódoknak méltónak kell lennünk mindarra, amit az előtünk járók oly elkötelezetten és oly bátran, s ha kellett, mindhalálig szolgáltak. A Magyar Honvédség – amely örököse a legelső honvédseregnek – kész a nemzet és a szabadság védelmére. Kész a nap minden órájában, készen áll itthon és a világ bármely pontján, ahová a nemzeti érdek védelmére szólítja” – fogalmazott beszédében a honvédelmi tárca vezetője.

A Honvédelmi Minisztérium központi ünnepségén, Budapesten, a Stefánia-palotában Vargha Tamás parlamenti államtitkár beszédében kiemelte: a honvédelem ma is nemzeti ügy, így május 21. az egész magyar nemzet ünnepe, hiszen ezen a napon a hazáért mindenkor szolgáló katonákat ünnepeljük. A katonaság a szó legnemesebb értelmében vett hivatás, amely felelősséget, hűséget, áldozatvállalást követel: ezen értékek minden körülmények között követhető példák az ifjúság nevelése során is.

Május 21-e, a magyar honvédelem napja alkalmából, a nemzetközi katonai kapcsolatok elmélyítése érdekében, a katonai diplomáciai, illetőleg a NATO szövetségi rendszerben nyújtott kiemelkedő tevékenysége elismeréséül a honvédelmi miniszter **Andrássy Gyula-díjat** adományozott dr. Hegedűs Zoltán András alezredesnek; a Magyar Honvédség társadalmi ismert-

sége és elfogadottsága érdekében végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréséül **emléktárgyat** adományozott a Katonák kedvenc képe 2012. elnevezésű fotópályázat nyertesének, Szabó Péter Dánielnek.

Beosztásában huzamos időn át végzett kiemelkedő munkája elismeréséül, a magyar honvédelem napja, május 21-e alkalmából adományozta a honvédelmi miniszter a **Babérkoszorúval Ékesített Szolgálati Jelet** dr. Besenyő János alezredesnek, Fegyveres László Ferenc alezredesnek, Grécs György alezredesnek, dr. Szatmári László alezredesnek és Somogyi Gabriella zászlósoknak;

a **Szolgálati Érdemjel arany fokozatát** Imre József Ernő alezredesnek, Magyar István alezredesnek, Barsy Dezső mk. őrnagynak, Orbán Miklós őrnagynak és Csányi Attila Flórián törzsszászlósoknak;

a **Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát** Gecse János ezredesnek, dr. Gróf Ilona alezredesnek, Kertész Róbert alezredesnek, Lohner Zoltán alezredesnek, dr. Palik Mátyás alezredesnek, Vítár Zsolt György alezredesnek, Bógyi Zsolt őrnagynak, Sille Árpád őrnagynak, Szerencse Renáta őrnagynak, Czeglédi Mihály századosnak, Debrődi Péter századosnak, Kiss Róbert századosnak és Szabó János törzsszászlósoknak;

a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** Mazaga Tibor őrnagynak, dr. Varga Norbert őrnagynak, Kiss Valéria Dorottya századosnak, Kovács István századosnak, Orosz Krisztina századosnak, Számya Ákos századosnak, Tarczali Viktor századosnak, Tőreki Ákos századosnak, Tóser Péter századosnak, Virágos-Kis Sándor századosnak, Zubek József századosnak, Kótai Róbert főhadnagynak, Mészáros Edit hadnagynak, Csányi Erzsébet zászlósának, Enzsől Róbert zászlósának, Molnár Csaba Zoltán zászlósának, Posta Tibor zászlósának, Sztó Andrea zászlósának, Veszolovszki Lászlóné zászlósának, Fazekas Sándor István főtörzsszermesternek, Major Csaba főtörzsszermesternek és Rétei Csaba György szakaszvezetőnek;

a **Honvédelemért Kítettető Cím I. osztályát** prof. dr. Baló József Mátyás közalkalmazottnak és Nagy Dénesné közalkalmazottnak;

a **Honvédelemért Kítettető Cím II. osztályát** Baumgartner Józsefnek

közalkalmazottnak, Czírok Ferencnek, Főrizs Éva közalkalmazottnak, Héja György Gábor közalkalmazottnak, Simon Ferenc közalkalmazottnak és dr. Vég Róbert közalkalmazottnak;

a **Honvédelemért Kítettető Cím III. osztályát** dr. Merkl Balázs kormánytisztviselőnek, Szecsey István Zoltán kormánytisztviselőnek, Dáza Zsuzsanna közalkalmazottnak, Krizsán Károly közalkalmazottnak, Lukács Imre közalkalmazottnak, Lázár Erzsébet közalkalmazottnak, Matyóka Mihályné közalkalmazottnak és Osztotics Istvánné közalkalmazottnak;

A Magyar Honvédség társadalmi ismertségét és elfogadottságát erősítő kiemelkedő helytállása, a rendvédelmi szervekkel történő hatékony együttműködése elismeréséül a **Honvédelemért Kítettető Cím III. osztályát** Bökkon Imrénének és Kiss Balázs-nak;

a Magyar Honvédség érdekében végzett példamutató szolgálatteljesítés, valamint a tárgyévben nyújtott kiemelkedő teljesítménye elismeréséül **Az Év Katonája Kítettető Cím**et Ács Gábor mk. alezredesnek, Elekes Csaba alezredesnek, Gyimóthy Lajos alezredesnek, Kévécs János alezredesnek, Kozma Gábor alezredesnek, Papp Gábor alezredesnek, Fenyvesi Csaba őrnagynak, dr. Nádházi Olga Mária őrnagynak, Tóth Róbert századosnak, Miklós Zoltán Pál törzsszászlósának, Tóthné Szántó Szilvia törzsszászlósának, Balogh László zászlósának, Kádárné Hegedűs Veronika zászlósának, Surányi Zsolt Mihály zászlósának, Kálmán István főtörzsszermesternek, Újpál József főtörzsszermesternek, Solti László főtörzsszermesternek, Tóth János főtörzsszermesternek, Várkonyi Zsolt Attila főtörzsszermesternek és Tatar László szakaszvezetőnek.

Magyarország honvédelmi minisztere a rendkívüli időjárási körülmények felszámolása során tanúsított kiemelkedő helytállás elismeréséül adományozta a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** Kerekrety Mihály Csaba őrnagynak, Andorka László századosnak, Csete László törzsszászlósának, Bence Péter főtörzsszermesternek és Mizsei Csaba szakaszvezetőnek; **emléktárgyat (búzavirágmintás Zsolnai-vázát)** Tabiné Darabos Anna Agnes őrnagynak; **emléktárgyat (nyugati típusú magyar tört)** Niebel László Endre mk. őrnagynak, Hernyes Tamás századosnak, Szabó Zsolt századosnak és Szabó Zsolt főtörzsszermesternek; **elismerő oklevelet** az MH Pápa Bázisrepülőtér, az MH 93. Petőfi Sándor Vegyivédelmi Zászlóalj, az MH 43. Nagysándor József Híradó- és Vezetéstámogató Ezred, az MH Összhadserőnemi Parancsnokság, az MH 64. Bonaódi Szabó József Logisztikai Ezred, az MH Bakony Harckiképző Központ, az MH 12. Arabona Légvédelmi Rakétaezred, az MH 54. Veszprém Radarezred, az MH 25. Klapka György Lövészdandár, az MH 86. Szolnok Helikopterbázis, az HVK Hadművelési Csoportfőnökség, az HVK Logisztikai Csoportfőnökség, az HM Védelmi Hivatal, az HM Tervezési és Koordinációs Főosztály, az MH Altitizti Akadémia, valamint az MH 5. Bocskai István Lövészdandár állományának;

a magyar katonazene hagyományának ápolása céljából, a magyar katonazene nap-

ja (április 30.) alkalmából, huzamos időn át végzett kimagasló művészi munkája elismeréséül adományozta a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** Szabó Bálint törzsszászlósának és Tóth Zoltán zászlósának; **em-**

léktárgyat (a Hadik András-szablya kicsinyített változatát) Tokár Zoltán főtörzsszermesternek; **emléktárgyat (színes viseletfőrténi figurát)** Benyes Gábor törzsszermesternek.

Tábournoki kinevezés

Dr. Áder János köztársasági elnök – a honvédelmi miniszter javaslatára, május 21-i hatállyal – orvos dandártábornokká nevezte ki dr. Zsirus Lajos orvos ezredest, az MH Egészségügyi Központ, Honvédkórház orvos igazgatóját.

IN MEMORIAM

2013. április 15. és május 17. között elhunytak:

Sebők János ny. vezérőrnagy, a Magyar Honvédség halottja (83), Antal László ny. ezredes (64), Bányavári Péter Károly ny. ezredes (81), dr. Baráth Sándor ny. ezredes (63), Horváth Gyula István ny. ezredes (80), dr. Szőlősi János ny. ezredes (84), Bánházi Lehel Péter ny. alezredes (70), Csáti Lajos ny. alezredes (81), dr. Patonay László István ny. alezredes (63), Kisfaludy József ny. alezredes (78), Könczöl Tibor ny. alezredes (81), Krecskó István ny. alezredes (80), Ruzsás Tibor ny. alezredes (81), Kovács János ny. alezredes (86), Mátyás Jenő ny. alezredes (85), Nagy Ernő ny. alezredes (83), Varga István ny. alezredes (81), Balogh István ny. alezredes (69), Bárány Rudolf ny. alezredes (85), Bokor Ádám András ny. alezredes (83), Mladoniczky Tibor Miklós ny. alezredes (81), Paukovic József ny. alezredes (83), Szűcs Lajos ny. alezredes (83), Bakos László ny. alezredes (72), Gubás Lajos ny. alezredes (85), Nagy Ernő ny. alezredes (85), Varga Imre ny. alezredes (71), Jakab Gyula ny. őrnagy (80), Magyar János ny. őrnagy (83), Tihanyi András ny. őrnagy (81), Gyarmati István ny. őrnagy (80), Lázár Lajos ny. őrnagy (92), Túri Kiss Sándor ny. őrnagy (74), Dániel Pál ny. őrnagy (82), Aradi Mihály ny. őrnagy (83), Hutter György ny. őrnagy (78), Karácsi Zoltán ny. őrnagy (72), Kiss Zoltán ny. őrnagy (83), Pető Ernő ny. őrnagy (85), Vargyú Károly ny. őrnagy (84), Gergely István ny. százados (65), Nagy András ny. százados (85), Újvári Attila István ny. százados (51), Bárczi András ny. százados (79), Zentai-Diánovics János ny. százados (69), Berta István ny. százados (81), Ferenci Miklós ny. százados (84), Berta István ny. százados (81), Pozsár János ny. százados (82), Dombai Márton ny. főtörzsszászlós (69), Balogh János ny. törzsszászlós (81), Lucza György ny. törzsszászlós (70), Pati Ferenc ny. törzsszászlós (64), Ország Sándor ny. törzsszászlós (72), Söllel József ny. törzsszászlós (78), Juhász Imre ny. törzsszászlós (74), Konicics Béla ny. törzsszászlós (54), Kovács József ny. törzsszászlós (83), Szabó Kálmán ny. törzsszászlós (73), Szabó Lajos ny. törzsszászlós (82), Kajtár István ny. törzsszászlós (80), Jutasi József ny. zászlós (68), Galamb János ny. zászlós (67), Somogyi János ny. zászlós (84), Sándor Ferenc ny. zászlós (85), Tóth Gyula ny. zászlós (51), Veres Gábor ny. zászlós (84), Grünwald Pál ny. zászlós (69), Pávilicz László ny. zászlós (71), Ruzsom Mihály ny. zászlós (75), Dérfai Antal ny. főtörzsszermester (51), Greskó József ny. főtörzsszermester (73), Mészáros Károly ny. főtörzsszermester (63), Széllhegyi Lajos ny. főtörzsszermester (63), Udvardy Pál István ny. főtörzsszermester (81), Papp János ny. főtörzsszermester (64), Pohubi Lászlóné ny. törzsszermester (67), Dicsák Zoltánné ny. közalkalmazott (61).

tán ny. őrnagy (83), Pető Ernő ny. őrnagy (85), Vargyú Károly ny. őrnagy (84), Gergely István ny. százados (65), Nagy András ny. százados (85), Újvári Attila István ny. százados (51), Bárczi András ny. százados (79), Zentai-Diánovics János ny. százados (69), Berta István ny. százados (81), Ferenci Miklós ny. százados (84), Berta István ny. százados (81), Pozsár János ny. százados (82), Dombai Márton ny. főtörzsszászlós (69), Balogh János ny. törzsszászlós (81), Lucza György ny. törzsszászlós (70), Pati Ferenc ny. törzsszászlós (64), Ország Sándor ny. törzsszászlós (72), Söllel József ny. törzsszászlós (78), Juhász Imre ny. törzsszászlós (74), Konicics Béla ny. törzsszászlós (54), Kovács József ny. törzsszászlós (83), Szabó Kálmán ny. törzsszászlós (73), Szabó Lajos ny. törzsszászlós (82), Kajtár István ny. törzsszászlós (80), Jutasi József ny. zászlós (68), Galamb János ny. zászlós (67), Somogyi János ny. zászlós (84), Sándor Ferenc ny. zászlós (85), Tóth Gyula ny. zászlós (51), Veres Gábor ny. zászlós (84), Grünwald Pál ny. zászlós (69), Pávilicz László ny. zászlós (71), Ruzsom Mihály ny. zászlós (75), Dérfai Antal ny. főtörzsszermester (51), Greskó József ny. főtörzsszermester (73), Mészáros Károly ny. főtörzsszermester (63), Széllhegyi Lajos ny. főtörzsszermester (63), Udvardy Pál István ny. főtörzsszermester (81), Papp János ny. főtörzsszermester (64), Pohubi Lászlóné ny. törzsszermester (67), Dicsák Zoltánné ny. közalkalmazott (61).

EMLEKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRÍZZÜK.

ÉLMÉNY MINDENNEK FELETT!

NEMZETKÖZI REPÜLŐNAP

ÉS HADITECHNIKAI BEMUTATÓ

MAGYARORSZÁG, KECSKEMÉTI REPÜLŐBÁZIS 2013. AUGUSZTUS 3-4

A Kecskeméti Repülőnap az egyik legérvényesebb légi show Európában, de sokkal több is ennél! Haditechnikai eszközök és bemutatók, százezreldi járművek, 25 ország légerejének és civil repülőfőttájának buszkeségei várják a napi százezer látogatót. Itt a család legkisebb tagja is óriási élménnyel lesz gazdagabb! A rendezvény 2010-ben elnyerte az "Európa legjobb repülőnapja" díjat. Miért? Jöjjen el egész családjával, és meglátja!

Helyszín: Magyarország, 6000 Kecskemét, Repőrtér Út 4.
(VH. 59. Szentgyörgyi-Dezsi Repülőbázis)

Kövessen bennünket! [facebook.com/repulonap2013](https://www.facebook.com/repulonap2013) www.repulonap2013.hu

